

**MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ
AGRONOMICKÁ FAKULTA**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

BRNO 2016

Bc. KRISTÝNA JANOVÁ

Mendelova univerzita v Brně
Agronomická fakulta
Ústav aplikované a krajinné ekologie

Komunitní rozvojový plán – teorie a praxe

Diplomová práce

Vedoucí práce:
Mgr. Ing. Hana Vavrouchová, Ph.D.

Vypracovala:
Bc. Kristýna Janová

Brno 2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Zpracovatelka: **Bc. Kristýna Janová**
Studijní program: Zemědělská specializace
Obor: Rozvoj venkova
Název tématu: **Komunitní rozvojový plán – teorie a praxe**
Rozsah práce: 60 stran + přílohy

Zásady pro vypracování:

1. Struktura diplomové práce je založena na bázi dvou hlavních oddílů teoretického a aplikačního charakteru. První oddíl je zaměřen na teoretické zakotvení základních východisek problematiky komunitního plánování. Druhý oddíl je zaměřen na zpracování návrhu komunitního plánu pro vybranou obec a komunikaci s veřejností.
2. Teoretická část bude věnována následujícím okruhům: a) základní pojmosloví, b) problematika plánování ve venkovském prostoru obecně, c) principy komunitního plánování, d) příklady dobré praxe.
3. Aplikační část pak bude zaměřena na: a) komplexní charakteristiku vybrané obce, b) ověření potřeb v obci (formou dotazníku), c) návrh komunitního plánu.
4. Dalšími součástmi práce bude kapitola Diskuse a shrnutí (Závěr) dle stanovených cílů a hypotéz.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci: Komunitní rozvojový plán – teorie a praxe vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne:.....

.....
podpis

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji především Mgr. Ing. Haně Vavrouchové, Ph.D. za trpělivé vedení, cenné rady a připomínky a paní JUDr. Dianě Kutnerové za odborné rady. Chtěla bych dále poděkovat svým rodičům za pomoc s dotazníky a za psychickou podporu. Dále bych chtěla poděkovat paní Olze Voborné – starostce obce Rohy, strýci a zároveň prvnímu místostarostovi obce Rohy Ing. Ladislavu Molnárovi, tetě Ing. Pavle Molnárové, babičce Janové a babičce a dědečkovi Krejčovým za jejich čas, nadšení a ochotu při poskytování informací o obci Rohy a za možnost prostudování potřebných podkladů a dokumentů. Mé díky patří také všem respondentům, kteří věnovali svůj čas při vyplňování dotazníků. DĚKUJI

Abstrakt

Tato diplomová práce s názvem *Komunitní rozvojový plán – teorie a praxe* se zabývá ve své aplikační části návrhem komunitního plánu – programu rozvoje obce, za účasti veřejnosti. Aktualizace rozvojového dokumentu byla zpracovávána pro malou obec Rohy na Vysočině a jejím cílem byla komplexní charakteristika obce včetně SWOT analýzy, ověření potřeb obyvatel obce formou dotazníku a rozhovorů a následné zpracování návrhu aktualizace programu rozvoje obce Rohy.

V metodické části jsou uvedeny metody použité pro zpracování programu rozvoje obce a metody pro dotazníkové šetření. Sběr a vyhodnocení informací získaných od obyvatel obce Rohy probíhaly na počátku roku 2016.

Vytvořený rozvojový dokument by mohl v budoucnu sloužit jako dobrá a užitečná pomůcka při rozhodování a plánování rozvojových priorit v obci.

Klíčová slova: komunita, plán rozvoje, program rozvoje obce, strategické plánování

Abstract

This diploma thesis is called *The Community Development Plan - Theory and Practice*. In its application part it discusses proposal of a community plan – The Municipal Development Programme with involvement of the general public. This development document was updated for a small municipality of Rohy in the Highlands region. The main aim was to gather complex characteristics of the municipality, including a SWOT analysis, and to verify the needs of residents in the form of a questionnaire and interviews. The questionnaire survey and interviews are included. Next, the updating of Rohy Municipality Development Programme is proposed.

In the methodical section, methods used for processing of the municipality development programme and questionnaire survey methods are discussed. Collection and evaluation of information gathered from Rohy municipality inhabitants took place in early 2016.

The proposed development document could be a useful and helpful tool for development priorities planning of the municipality in future.

Key words: community, development plan, municipal development programme, strategic planning

Obsah

1	ÚVOD	10
2	CÍLE PRÁCE	12
3	LITERÁRNÍ PŘEHLED	13
3.1	Základní pojmosloví	13
3.2	Problematika plánování ve venkovském prostoru	17
3.2.1	Regionální rozvoj.....	17
3.2.2	Pojetí rozvoje venkova	18
3.2.2.1	Venkov a rozvoj.....	18
3.2.2.2	Specifikace aktérů rozvoje venkova na národní a krajské úrovni	19
3.2.2.3	Specifikace aktérů rozvoje venkova na místní úrovni	20
3.2.3	Krajinné plánování a jeho formy	20
3.2.3.1	Územní plánování.....	21
3.2.3.2	Pozemkové úpravy	23
3.2.3.3	Hospodářská úprava lesů a lesní hospodářský plán	24
3.2.3.4	Územní systémy ekologické stability.....	24
3.2.3.5	Program obnovy venkova.....	24
3.2.3.6	Další formy krajinného plánování	25
3.2.3.7	Metody krajinného plánování	25
3.2.4	Strategické plánování.....	26
3.2.4.1	Strategické plánování podle úrovně.....	27
3.2.5	Program rozvoje obce	28
3.2.5.1	Význam PRO	28
3.2.5.2	Omezení plánování rozvoje obcí a tvorba PRO	28
3.2.5.3	Principy PRO	29
3.2.5.4	Metodika PRO	30
3.2.5.5	Struktura PRO.....	30
3.2.5.6	Úvod	31
3.2.5.7	Analytická část.....	31
3.2.5.8	Návrhová část.....	32
3.2.6	Podklad pro realizaci dotazníkového šetření	34
3.3	Komunitní plánování	34
3.3.1	Komunitní plánování sociálních služeb	35
3.3.2	Cíle komunitního plánování	36
3.3.3	Přínos komunitního plánování pro obec	36
3.3.4	Zpracovatel komunitního plánu	36
3.3.5	Účastníci přípravy komunitního plánu a metody zapojování veřejnosti.....	36
3.3.6	Principy komunitního plánování	37
3.4	Příklady dobré praxe	38
3.4.1	Dobrá Praxe Kopřivnice:.....	38
3.4.2	Hostětín – chytrá vesnice.....	39
3.4.3	Příklad ze zahraničí.....	41

4	MATERIÁLY A METODIKA	42
5	VÝSLEDKY.....	46
5.1	Analytická část	46
5.1.1	Komplexní charakteristika obce	46
5.1.1.1	Identifikační údaje obce	46
5.1.1.2	Samospráva a hospodaření obce	47
5.1.1.3	Původ názvu a znak obce	47
5.1.1.4	Vymezení území a poloha obce.....	48
5.1.1.5	Historie	49
5.1.1.6	Obecná charakteristika	54
5.1.1.7	Primární struktura krajiny	54
5.1.1.8	Sekundární struktura.....	56
5.1.1.9	Terciální struktura	74
5.1.1.10	Územní plán obce.....	78
5.1.1.11	Strategický plán rozvoje obce v letech 2014–2018	79
5.1.2	Ověření potřeb v obci a výsledky dotazníkového šetření	80
5.1.2.1	Výsledky dotazníku pro obyvatele	81
5.1.2.2	Výsledky dotazníku pro neziskové instituce.....	84
5.1.2.3	Výsledky dotazníku pro podnikatelské subjekty	85
5.1.3	Východiska pro návrhovou část	86
5.1.3.1	SWOT analýza.....	86
5.2	Návrhová část	88
5.2.1	Strategická vize obce Rohy.....	88
5.2.2	Opatření a rozvojové aktivity	89
6	DISKUSE	95
7	ZÁVĚR.....	98
8	POUŽITÁ LITERATURA	101
9	SEZNAM GRAFŮ A OBRÁZKŮ	107
10	SEZNAM TABULEK.....	108
11	SEZNAM ZKRATEK.....	109
12	SEZNAM PŘÍLOH	111

1 ÚVOD

Tato práce je zaměřena na rozvoj malé obce Rohy na Vysočině. Jejím základem je analýza současného stavu a následná aktualizace strategického rozvojového plánu v podobě programu rozvoje obce.

Nejen v dnešní době je plánování v prostoru pokládáno za nezbytnou součást života, neboť plánování bylo, je a vždy bude potřebné, ať už v městském prostoru, či na venkově. Zabývá se jím celá řada předpisů, dokumentů a metodik vydávána ministerstvy. Plánování však není vždy snadným úkolem. V některých publikacích či metodikách se můžeme dočíst, jak je plánování náročné, a to nejen v České republice. Vedou se velké diskuse o tom, které dokumenty, týkající se plánování (například územní či strategické), jsou nadřazenější.

Ministerstvo pro místní rozvoj se v České republice snaží o zlepšení podmínek pro zkvalitnění koncepčního řízení v obcích. Základním plánovacím dokumentem obce je program rozvoje obce (PRO), který je zmíněn bez souvislosti v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona rozhoduje zastupitelstvo obce ve věcech patřících do samostatné působnosti obce a zastupitelstvu je vyhrazeno schvalovat program rozvoje obce. V žádném jiném předpise tento program rozveden ani zakotven není a není nikde ani řečeno, jakým způsobem se zpracovává. Vzhledem ke své důležitosti by bylo vhodné provést novelizaci zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů či zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů a program rozvoje obce v něm náležitě zakotvit.

Tento program formuluje představy o budoucnosti obce na základě poznání stavu obce a názorů a potřeb občanů, podnikatelů a dalších subjektů. Program rozvoje obce se zpracovává zpravidla na období 4 až 7 let a může v něm být nastíněna i strategická vize, což znamená dlouhodobý pohled na obec za 10 až 20 let. Program rozvoje obce tedy nemůže být omezen na období platnosti Územního plánu či volební období.

Práce se dělí na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zabývá vymezením základního pojmosloví a problematikou strategického plánování obcí komunitní metodou. Praktická část navazuje na část teoretickou a obsahuje vlastní návrh na aktualizaci rozvojového plánu, včetně základní charakteristiky řešeného území a SWOT analýzy. Součástí je i dotazníkové šetření.

Předkládaná diplomové práce reaguje na problematiku rozvoje obce a plánování ve venkovském prostoru.

2 CÍLE PRÁCE

Při zpracování mé diplomové práce byly stanoveny následující cíle.

Jedním z cílů práce je hned v úvodu vymezit a definovat související pojmy a vypracovat literární rešerši týkající se problematiky plánování v prostoru. Dále je cílem vypracovat základní charakteristiku obce a sociálně ekonomickou analýzu zájmového území.

Dalším cílem této diplomové práce je aktualizace stávajícího Strategického plánu rozvoje obce Rohy podle příslušné metodiky, který vzniká právě v partnerském dialogu, tedy za účasti občanů, podnikatelských subjektů a zájmových institucí. Reflektuje nejen aktuální problémy a současnou situaci v obci, ale i přání, záměry, návrhy a připomínky nejen volené místní samosprávy, ale i občanů a podnikatelů. Tato práce poukazuje na to, že strategický plán rozvoje obce je opodstatněným dokumentem, který při jeho používání a průběžné aktualizaci může vést k celkovému rozvoji obce a zároveň ke spokojenosti rezidentů.

Cílem je rovněž vypracovat v tomto navrženém a aktualizovaném dokumentu Programu rozvoje obce Rohy SWOT analýzu k identifikaci zejména silných a slabých stránek, která je nedílnou součástí východisek pro návrhovou část. Cílem je také vymezit priority rozvoje a aktivity, kterými by měly být rozvojové priority uskutečněny v praxi. Plán rovněž musí obsahovat harmonogram navržených aktivit, důležitost, predikci finančního objemu a doporučené zdroje financování.

Nezbytným cílem je také závěrečné zhodnocení získaných poznatků a vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření.

Získané výsledky následně analyzuji a ověřuji ve dvou hypotézách:

Hypotéza 1: Obec Rohy je malá obec venkovského charakteru, kde hraje statisticky významnou roli demografické stárnutí. Proto se nedá předpokládat přílišný zájem rezidentů o zapojování se do veřejných záležitostí.

Hypotéza 2: V obci je poměrně špatné pokrytí signálem všech tří poskytovatelů mobilního připojení. Lze tedy předpokládat, že právě tento nedostatek je vnímán rezidenty jako překážka pro rozvoj pracovních i soukromých aktivit.

3 LITERÁRNÍ PŘEHLED

V této práci jsou používány určité pojmy související s řešenou problematikou, a proto bude první kapitola literární rešerše věnována právě těmto pojmům a jejich vysvětlení.

3.1 Základní pojmosloví

Akční plán – krátkodobý dokument na období 1 až 2 let. Konkretizuje rozvojové aktivity na nejbližší období až do podoby postupových kroků.

Aktér – aktivní účastník, který svou činností ovlivňuje rozvoj dané obce.

Aktivity – popisují konkrétní akce a kroky v rámci opatření.

Brownfields – komplexy, jež ztrácejí či ztratily své původní funkční využití. Obvykle se nacházejí v blízkosti velkých sídelních útvarů, dosahují větší rozlohy (v ČR se systematicky evidovaly areály 2 ha a více) a v převažující míře jsou nositeli ekologické zátěže". (Kadeřábková, Piecha, 2009)

Demografická situace – stav a vývoj obyvatelstva daného území (porodnost, úmrtnost, sňatky, rozvody, věková skladba, náboženské vyznání, atd.).

Dopravní obslužnost – „dopravní obslužností se rozumí zabezpečení dopravy po všechny dny v týdnu především do škol a školských zařízení, k orgánům veřejné moci, do zaměstnání, do zdravotnických zařízení poskytujících základní zdravotní péči a k uspokojení kulturních, rekreačních a společenských potřeb, včetně dopravy zpět, přispívající k trvale udržitelnému rozvoji územního obvodu.“ (§ 2 zákon č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů)

Evaluační (hodnocení) – proces systematického zjišťování přínosu rozvojových aktivit, opatření a cílů na základě sběru a zpracování dat a informací. V rámci tvorby programu rozvoje obce se provádí evaluační ex-ante (předběžná, tj. před schválením dokumentu), interim (průběžná, tj. v průběhu návrhového období) nebo ex-post (závěrečná, tj. po skončení návrhového období).

Charakteristika (profil) obce – shromažďuje základní fakta o obci a obsahuje komplexní zhodnocení situace v obci, charakteristiku stavu a vývoje jednotlivých oblastí života obce. Klade důraz na zachycení hlavních rozvojových problémů obce a jejich příčin.

Komunitní plánování – je metoda, která umožňuje zpracovávat rozvojové materiály pro rozmanité oblasti veřejného života na úrovni obce, ale i kraje. Jsou zohledňovány zájmy a potřeby všech dotčených a veškerá specifika území. Charakteristickými znaky metody jsou:

- důraz kladený na zapojování všech, kterých se zpracovávané území týká
- důraz kladený na dialog a vyjednávání
- důraz kladený na dosažení výsledků, které jsou přijaty a podporovány většinou účastníků. [3]

Krajina – „je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky.“ (§ 3 zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů)

LAU – do 31. 12. 2007 byly v systému NUTS vedeny také okresy a obce, ale od 1. 1. 2008 byly tyto jednotky převedeny do systému LAU (viz pojem NUTS). [4]

MAS (Místní akční skupina) – je na politickém rozhodování nezávislým společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejného moci), které spolupracuje na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z EU a z národních programů pro svůj region. Základním cílem MAS je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Jedním z nástrojů je také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků.“ [5]

Monitoring – sběr a zpracování veškerých dat a informací pro vyhodnocení stavu realizace koncepčních dokumentů. [8]

NATURA 2000 – „Natura 2000 je celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat typy evropských stanovišť a stanoviště evropsky významných druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit.“ (§ 3 zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů)

NUTS – Pro dosažení srovnatelnosti statistických dat v rámci EU byl vytvořen jednotný systém klasifikování územních statistických jednotek. Pro Českou republiku slouží klasifikace CZ-NUTS. Využívá se hlavně pro statistické účely, dále pro potřeby analytické a pro potřeby poskytování údajů ve vztahu k EU, zejména pro úkoly spojené s čerpáním prostředků ze strukturálních fondů EU.

„Jednotlivé úrovně územních jednotek klasifikace CZ-NUTS jsou:

- NUTS 0 – Česká republika (administrativní jednotka),
- NUTS 1 – území celé České republiky (neadministrativní jednotka),
- NUTS 2 – sdružené kraje, tzv. regiony soudržnosti (neadministrativní jednotky),
- NUTS 3 – kraje (administrativní jednotky),
- LAU 1 (dříve NUTS 4) – okresy,
- LAU 2 (dříve NUTS 5) – obce.“ [4]

Odpadové hospodářství – „činnost zaměřená na předcházení vzniku odpadů, na nakládání s odpady a na následnou péči o místo, kde jsou odpady trvale uloženy, a kontrola těchto činností.“ (§ 4 zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů)

Opatření (programový úkol) – zásadní úkoly k naplnění stanovených programových cílů. Formulují přístup k řešení jednotlivých témat.

Optická síť – je síť z optických vláken, která jsou vyrobena z čistého skla v průměrech odpovídajících lidskému vlasu. Vlákna jsou svázána do optického kabelu, který umožňuje přenášet světelný signál. [15] Optická síť je velmi stabilní a spolehlivá a nepodléhá rušení, odrazům signálu apod. Tato síť pokrývá požadavky na rychlost a kapacitu internetu. Na jednom vlákně je možné pracovat po Internetu, sledovat televizi či hrát on-line hry. [16]

Plánování – proces vytváření cílů, rozvoje strategií, návrhu úkolů a rozvrhů k dosažení vytyčených cílů. [10]

Podnikatelský subjekt – subjekt podnikající v sektoru zemědělství, průmyslu nebo služeb.

Poslední míle – vybudování patřičně dimenzovaných přenosových kanálů až do jednotlivých domácností, kanceláří a dalších lokalit. Dnešní komunikační sítě lze rozdělit do tří hlavních částí: páteřní síť (první míle), propojovací síť (střední míle a přístupová síť (poslední míle). Viz Optická síť. [14]

Pozemkové úpravy – „Pozemkovými úpravami se ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují se nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy.“ (§ 2 zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně Zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě

vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.)

Pracovní skupina – shromáždění místních aktérů (subjektů) – starosta, vybraní zastupitelé, významní podnikatelé, zástupci neziskových organizací, zástupci jednotlivých skupin občanů a případně dalších pro rozvoj obce důležitých subjektů apod., kteří se podílejí na tvorbě programu rozvoje obce. [8]

Priorita – vymezuje oblasti, témata a problémy, kterými je nutno se zabývat v daném cyklu plánovacího procesu. Stanovuje základní směry, které se pak naplňují opatřeními a aktivitami. (Skřičková, 2007)

Programové cíle – stav, jakého chce obec dosáhnout realizací programu rozvoje obce.

Program rozvoje obce – je jeden z nejdůležitějších strategických dokumentů každé obce.

Rozvojové aktivity – projekt nebo činnost či soubor činností vedoucí k naplnění příslušného opatření.

Strategická vize – dlouhodobý obraz o budoucnosti dané obce. Představy o tom, jak se bude obec měnit a zlepšovat.

Strategické plánování – systematické řízení jakékoliv obce či regionů, jehož smyslem je co nejefektivněji využívat všechny vlastní zdroje a včas a správně reagovat na změny v okolním prostředí.

Technická infrastruktura – systém zásobování vodou a odkanalizování, zásobování plynem, elektrickou energií, teplem, systémy telekomunikací, radiokomunikací, kolektorů apod.

Trvale udržitelný rozvoj – „trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.“ (§ 6 zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů)

ÚSES – „územní systém ekologické stability krajiny je vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability. (§ 3 zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů)

Územní plán – „územní plán stanoví základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání, uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury; vymezí zastavěné území, plochy a koridory, zejména zastavitelné plochy a plochy vymezené ke změně stávající zástavby, k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území, pro veřejně prospěšné stavby, pro veřejně prospěšná opatření a pro územní rezervy a stanoví podmínky pro využití těchto ploch a koridorů.“ (§ 43 zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů)

Venkov – tento pojem je neurčitý a do jisté míry abstraktní označení osídlení kulturní krajiny se specifickými charakteristikami. Na základě znaků různorodé povahy je pojem venkov vnímán do jisté míry intuitivně. (Binek et al., 2009) Otázkou je, zda je vůbec možné vymezit venkov jednoznačně. Mezi nejpoužívanější definice patří například vymezení na základě velikostní kategorie sídla, na základě hustoty či popisné definice bez limitních hodnot.

Vybavenost občanská – výskyt zařízení poskytujících služby jako je školství, zdravotnictví, sociální služby, výrobní a další typy služeb na území dané obce.

3.2 Problematika plánování ve venkovském prostoru

3.2.1 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj je obecně chápán jako komplex procesů, které probíhají uvnitř regionů, a které se týkají pozitivních ekonomických, sociálních, environmentálních a jiných proměn regionu. Obvykle jde o zlepšení kvantitativní, ale zejména kvalitativní charakteristiky daného území.

Definice regionálního rozvoje není zcela dána, přesto je možné říci, že regionální rozvoj lze chápat ve dvou základních přístupech, a to praktickém a akademickém.

Podle praktického chápání je regionálním rozvojem míněno vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného systematicky vymezeného území vznikající v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů. Toto využití se projevuje v životní úrovni obyvatel, v lepší konkurenceschopnosti soukromého sektoru a stavu životního prostředí apod. Potenciál regionu lze hodnotit pomocí průměrné mzdy, míry nezaměstnanosti, vzdělanostní struktury, kvality

infrastruktury apod. Přírodně-geografický potenciál lze hodnotit např. znečištěním ovzduší, půdy a vody a například množstvím a kvalitou nerostných surovin. Praktické chápání najdeme zejména v činnosti institucí, tj. krajský, městský, obecní úřad a soukromé společnosti.

Akademický přístup chápe regionální rozvoj jako aplikaci nauk, zejména geografie, sociologie a ekonomie, řešící jevy, procesy, vztahy systematicky vymezeného území, které jsou ovlivněny přírodně-geografickými, sociálními a ekonomickými podmínkami v daném regionu. Akademický přístup vytváří pro regionální politiku poznatky, které jsou následně využity pro praktické pojetí regionálního rozvoje. Jedná se zejména o charakteristiku regionů a následné hledání nástrojů regionální politiky, které vedou k lepšímu regionálnímu rozložení socioekonomických aktivit za účelem vyššího využití a zvýšení potenciálu regionů.

Regionální politika na základě poznatků o regionálním rozvoji ovlivňuje reálný regionální rozvoj, a ten zpětně působí na regionální politiku. Regionální politika je tedy veřejnou politikou, která využitím socioekonomických nástrojů ovlivňuje rozmístění hlavních socioekonomických zdrojů a aktivit za účelem harmonického rozvoje regionu (území). (Wokoun, 2008)

3.2.2 Pojetí rozvoje venkova

3.2.2.1 Venkov a rozvoj

Pro cílený rozvoj můžeme venkov považovat za prostor, který tvoří venkovské obce a krajina mezi nimi. V obecné rovině můžeme rozvoj označit jako proces pozitivních změn; obvykle jde o zlepšení kvantitativních (extenzivní rozvoj), ale zejména kvalitativních (intenzivní rozvoj) charakteristik dané oblasti (nejčastěji přírodní a sociálně-ekonomické). Realizace rozvojových projektů by neměla být samoúčelná, ale měla by vést ke zlepšení v řadě souvisejících oblastí, tj. mít synergický efekt. Za rozvojové mohou být považovány i aktivity směřující k udržení stávajícího uspokojivého stavu, tj. pod záminkou rozvoje není třeba měnit fungující věci.

V oblasti venkova lze rozvoj konkretizovat jako proces zlepšování pozice venkovských obcí a krajinné sféry, v níž se tyto obce vyskytují. Tento proces směřuje zejména k vytvoření harmonického systému kulturní krajiny, rozvoji pestrosti a specifík

venkovských obcí, vytvoření stabilního ekonomického systému, který zajišťuje pracovní příležitosti, zajištění kvalitních podmínek pro život, rozvinutí občanské společnosti a v neposlední řadě směřuje k zajištění dostatečné dopravní dostupnosti.

Z hlediska směrového rozvoje je důležité rozlišení endogenních a exogenních faktorů rozvoje. Endogenní faktory jsou spojeny s aktivitami stávajících uživatelů venkova, tj. s aktéry rozvoje (aktivity obyvatel, migrace...). Exogenní faktory představují rámec faktorů, které ovlivňují rozvoj venkova, ale jednotliví aktéři je nemohou bezprostředně ovlivnit (poloha obce, přírodní prostředí, nastavení centrálních rozvojových nástrojů, dotačně podporované aktivity...). Exogenní faktory jsou nezbytnou podmínkou, nicméně bez zapojení endogenních faktorů nelze funkčního rozvoje dosáhnout. (Binek et al., 2009)

3.2.2.2 Specifikace aktérů rozvoje venkova na národní a krajské úrovni

Venkov není výslovně kompetenčně svěřen žádnému resortu. Je sektorově rozdělen především mezi MZe ČR a MMR ČR. Ovlivňovat ho mohou však i další ministerstva.

MZe je ústředním orgánem státní správy zejména pro oblast zemědělství, vodního hospodářství, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod. MZe také získalo v souvislosti se vstupem České republiky do EU a s přijetím Společné zemědělské politiky EU klíčové postavení v rozvoji venkova. Program rozvoje venkova ČR na období 2007–2013 se stal základním rozvojovým dokumentem. V současné době platí schválený Program rozvoje Venkova na období 2014–2020, spolufinancovaný z Evropského zemědělského fondu.

MMR má ve vztahu k rozvoji venkova a ve své gesci pouze Program obnovy venkova a soutěž Vesnice roku.

Venkovem se z hlediska svého resortu zabývá i MŽP, které zřídilo odbornou skupinu pro udržitelnost rozvoje venkova a zpracovává svůj strategický přístup k rozvoji venkova. Mimo to zajišťuje také regeneraci brownfields.

Další ministerstva, která se okrajově věnují rozvoji venkova, jsou MF ČR, MPSV ČR, MK ČR, MŠMT...

Na krajské úrovni jsou základním článkem rozvoje venkova a zemědělství samosprávné orgány krajů a dále se výrazněji projevují krajská informační střediska pro rozvoj zemědělství a venkov. Méně výrazně vstupují některé krajské organizace, např. krajské organizace Spolku pro obnovu venkova ČR, krajské hospodářské komory apod.

3.2.2.3 Specifikace aktérů rozvoje venkova na místní úrovni

Na místní úrovni je škála aktérů nejširší. Vliv na rozvoj má obec ve své samostatné působnosti, která spolupracuje s krajem při přípravě a realizaci programu rozvoje kraje. Někdy je však venkovský prostor negativně ovlivňován roztržitostí veřejné správy, dosažení cílů je obtížnější, a proto se obce sdružují. Nejtypičtější spolupráce obcí v ČR je dobrovolný svazek obcí. Členy svazků mohou být pouze obce. Dále v souvislosti se Společnou zemědělskou politikou EU je však důležitější uskupení místní akční skupina, jež jsou uskupení vytyčená v rámci čtvrté osy Programu rozvoje venkova – tzv. osy LEADER (na období 2007–2013). (Binek et al., 2009)

Jako zástupce podnikatelů vystupuje v ČR v případě rozvoje venkova Agrární komora ČR. Vliv na vzhled venkova nelze upřít ani jednotlivým sociálním skupinám (starousedlíci, nově přistěhovalí, rekreanti, chalupáři, obyvatelé rekreačních domků a chat). Obyvatelé pak mohou zakládat ve svých obcích různorodá zájmová sdružení, která se také mohou podílet na rozvoji venkova, a to především v oblasti společensko-kulturní. Je také důležité rozlišení spolků dle dopadu jejich činnosti na spolky vykonávající činnosti především pro sebe a své členy a na spolky, které vykonávají činnosti pro veřejnost.

3.2.3 Krajinné plánování a jeho formy

Krajinné plánování je návrh optimální prostorové struktury krajiny a jeho cílem je uvést do souladu trendy rozvoje lidské společnosti s principy ochrany přírody a krajiny v souladu s principy udržitelného rozvoje. Hlavním cílem krajinného plánování je ochrana životního prostředí ve všech jeho složkách a zabezpečení trvale udržitelného rozvoje krajiny. (Nepomucký, Salašová, 1996) Sklenička řadí formy krajinného plánování následovně.

3.2.3.1 Územní plánování

Regionální politika, tedy politika zaměřená na řešení problémů nerovnoměrného rozvoje regionů, snaží se přispívat ke snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů, se vždy vyvíjela v úzkém vztahu k územnímu plánování. Územní plánování řeší zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

„Tento zákon upravuje ve věcech územního plánování zejména cíle a úkoly územního plánování, soustavu orgánů územního plánování, nástroje územního plánování, vyhodnocování vlivů na udržitelný rozvoj území, rozhodování v území, možnosti sloučení postupů podle tohoto zákona s postupy posuzování vlivů záměrů na životní prostředí, podmínky pro výstavbu, rozvoj území a pro přípravu veřejné infrastruktury, evidenci územně plánovací činnosti a kvalifikační požadavky pro územně plánovací činnost.“ (§ 1 zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů)

Územní plánování je ze zákona činností, která komplexně řeší funkční využití území, stanoví zásady jeho organizace a věcně a časově koordinuje výstavbu a jiné činnosti ovlivňující rozvoj území. Územním plánováním se formuluje a prosazuje politika územního rozvoje formou ověřování potřeb a způsobů realizace změn území. Mezi nástroje územního plánování patří územně plánovací podklady, politika územního rozvoje, územně plánovací dokumentace a územní rozhodnutí. (Sklenička, 2003)

Územní plánování v rámci své primární funkce stanovuje normativně, na základě přírodně-technických, urbanistických, architektonických, ekonomických, sociálních a ekologických poznatků, funkční využití území, a tím přímo ovlivňuje socioekonomický a přírodně-geografický potenciál regionů. Územní plánování chrání životní prostředí, podnikatelské aktivity, ochranu území pro dopravní a infrastrukturní koridory, ochranu urbanistických a architektonických hodnot apod. Pro územní plánování je zásadní regulace stavební činnosti prostřednictvím činností vedoucích ke stanovení funkčního využití území a následně samotného stanovení. Při tomto řízení územní plánování jedná podle principů udržitelného rozvoje a respektuje ekonomickou, sociální a ekologickou situaci a sleduje cíle veřejného sektoru hlavně právě v oblasti

ekonomiky, sociální politiky, ekologické politiky a dalších veřejných politik. (Wokoun, 2008)

Vztah strategického plánování a územního plánování ve vazbě k rozvoji území

Územní plánování je stejně jako strategické plánování jedním ze strategických nástrojů pro správu a rozvoj daného území, ať už státu, kraje či obce a oba tyto dokumenty patří k důležitým nástrojům rozvoje území. Bohužel jsou často zaměňovány, i když jejich cíle a úkoly jsou odlišné. Strategické plánování na úrovni obce většinou reprezentuje program rozvoje obce. Územní plánování reprezentuje na úrovni obce územní plán. Pro strategické plánování jsou určující limity území (zdrojem je územní dokumentace), pro územní plánování je důležité znát záměry využití území (zdrojem může být například strategický plán).

Podle R. Wokouna (2008) na rozdíl od územních plánů, jejichž obsah, cíle a postupy zpracování a schvalování jsou určeny zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, vznikají strategické plány na základě dobrovolné spolupráce aktérů regionálního rozvoje. Strategické plánování nemá, na rozdíl od územního plánování, jednoznačnou oporu v zákoně či právních předpisech České republiky. Nemá ji ani v legislativě EU. Je pouze okrajově zmíněn v několika právních předpisech. Dokumenty na úrovni obce v podobě programu rozvoje svého územního obvodu byly uváděny od roku 1990 v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů spolu s pravomocí obecního zastupitelstva schvalovat program rozvoje, provádět kontrolu jeho plnění a přijímání opatření k jeho splnění. Dodnes je právem zastupitelstva schvalovat program rozvoje daného území podle tohoto zákona.

Úspěšnost realizace strategických plánů závisí do značné míry na identifikaci aktérů s těmito strategiemi. Na rozdíl od územních plánů, které se zabývají materiálně-technickým řešením území (funkční využití, technická infrastruktura, oblast pro bydlení apod.) se strategické regionální plány zabývají především pracovním trhem, ekonomikou, bydlením, infrastrukturou, sociálními otázkami, životním prostředím apod. M. Petrůj (2013) dále uvádí, že strategický plán neřeší otázku jakou aktivitu kde umístit, ale určuje, co je možné pro rozvoj daného území. Důvodem pro strategické

plánování v územním rozvoji je v první řadě možnost vyřešit socio-ekonomický rozvoj území komplexně a efektivně. (Petrůj, 2013)

Na rozdíl od regulačního územního plánování můžeme strategické regionální plánování charakterizovat jako pozitivní a integrované plánování strany nabídky regionu. Význam strategického plánování byl také posílen možností čerpání finančních zdrojů ze statutárních fondů Evropské unie. (Wokoun, 2008)

Mezi územním a strategickým plánováním je určitá provázanost. Ovšem vedou se velké diskuse nejen v České republice o tom, zdali by územní plán měl předcházet plánu strategickému, anebo naopak strategický plán by měl naplňovat představy územního uspořádání, obsaženého v územním plánu. Např. R. Wokoun (2008) se kloní k názoru, že strategické plány jsou vhodným předstupněm územního plánu, a měl by tudíž územnímu plánu předcházet.

3.2.3.2 Pozemkové úpravy

Pozemkové úpravy jsou formou krajinného plánování k zabezpečení racionálního využívání, obhospodařování a ochrany krajiny prostřednictvím právních, biotechnických a organizačních opatření. (Sklenička, 2003) Pozemkové úpravy mají dva hlavní cíle: vytvoření územních předpokladů pro zpřístupnění, racionální využití a ochranu zemědělského půdního fondu a ochrana a obnova krajiny a přírodních zdrojů. Jako hlavní účastníci v procesu PÚ vystupují: vlastník, pozemkový úřad, obec, projektant a další orgány zejména státní správy, resp. další organizace, které mohou být PÚ dotčeny. PÚ se provádí nejčastěji formou komplexní pozemkové úpravy. Tato forma neřeší jen vlastnická práva k jednotlivým pozemkům, ale komplexně postihuje i další aspekty, jako například návrh protierozních opatření, návrh cestní sítě, opatření k ochraně přírody a krajiny a zvýšení ekologické stability krajiny, neboť krajina je živý systém reagující na četné podněty, z nichž některé podléhají pravidelným rytmům (střídání dne a noc, střídání sezón,...). KPÚ se zpravidla provádí v rámci celého katastru.

PÚ přináší hospodářský růst a ekonomickou stabilitu venkova. Pozemkové úpravy jsou ze své podstaty regionální až místní záležitostí, která je náročná na koordinaci procesu, metodické řízení a účast místní komunity.

3.2.3.3 *Hospodářská úprava lesů a lesní hospodářský plán*

Hospodářsko-úpravnické plánování je charakterizováno jako soubor poznatků, rozhodnutí a opatření o způsobech budoucího obhospodařování lesních porostů stanovených na základě přírodních, produkčních, technických a ekonomických podmínek, v souladu s podmínkami společenskými a se zájmy vlastníka lesa. Plánování v lesích se chápe les jako ekosystém s důrazem na obnovu ekologické stability lesů. (Simon et al., 1998)

3.2.3.4 *Územní systémy ekologické stability*

Definici územního systému ekologické stability můžeme najít už v první kapitole této práce. Vymezení ÚSES zajišťuje uchování a reprodukci přírodního bohatství, zajišťuje také příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny. Skladebné prvky ÚSES tvoří biocentra, biokoridory a interakční prvky. Biocentrem je označován jako základní skladebný prvek ÚSES, který svou velikostí a stavem ekologických podmínek umožňuje trvalou existenci cílových druhů a společenstev přirozeného genofondu krajiny. Propojením biocenter umožňuje biokoridor pohyb, především pak migraci organismů, čímž zabraňuje jejich izolaci. Interakční prvky zprostředkovávají pozitivní působení ekologicky relativně stabilnějších krajinných prvků na okolní relativně labilnější krajinu. Nejčastěji se jako interakční prvky uplatňují liniové krajinné elementy typu dřevinný doprovod cesty, vodního toku, mez, apod., ale i plošné prvky, jako jsou sady, louky a pastviny, mokřady.

3.2.3.5 *Program obnovy venkova*

Idea tohoto programu, který byl vyhlášen v roce 1991, je založena na potřebě komplexního rozvoje venkova v duchu trvale udržitelného rozvoje společnosti. Program reaguje na vývojový trend venkovské krajiny a osídlení. Důležité je usilovat o harmonický rozvoj venkovské krajiny, zdravé životní prostředí, přírodní, kulturní a estetické hodnoty, racionální hospodaření apod.

Program za celou dobu své existence prošel celou řadou změn. Původně mohly obce či jejich svazky čerpat dotace z devíti dotačních titulů, které kompletně zajišťovalo Ministerstvo pro místní rozvoj, a které se postupně omezili na 7. V roce 2004 se

program kompetenčně dělil mezi Ministerstvo pro místní rozvoj a jednotlivé kraje. V průběhu roku 2004 si jednotlivé kraje schválily vlastní Programy obnovy venkova a od roku 2005 si pravidla a režim podávání žádostí o dotace stanovovaly jednotlivé kraje samostatně. Z Ministerstva pro místní rozvoj byla i nadále poskytována podpora, a to v rámci tří dotačních titulů, které existovali od roku 2007, a které sloužily spíše jako doplněk ke kraji zajišťovaným Programům obnovy venkova. Především dotační titul č. 1 *Podpora vítězů soutěže Vesnice roku* měl mít motivační charakter pro obce apodněcovat jejich aktivitu. Druhý dotační titul byl *Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci* a třetím byla *Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova*. (Brustmanová, 2008)

Od roku 2014 je Program rozvoje a obnovy venkova, každoročně vyhlašován ministerstvem pro místní rozvoj, rozšířen o čtvrtý dotační titul *Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci* a v roce 2016 přibyl dotační titul *Podpora obnovy místních komunikací*.

Cílem podprogramu je formou dotace podpořit obnovu a rozvoj venkovských obcí.

Předmětem Programu obnovy venkova je příprava a realizace programů obnovy vesnic a integrovaných projektů venkovských mikroregionů. Předmětem je i osvětová, poradenská, a vzdělávací činnost.

3.2.3.6 Další formy krajinného plánování

Mezi formy krajinného plánování bychom mohli dále zahrnout plán péče o zvláště chráněná území, rekultivace, revitalizace vodních toků, zakládání a obnovu biotopů na zemědělské půdě, krajinářské úpravy, úpravy parků a zahrad a hospodářský plán zemědělského podniku. (Sklenička, Pixová 2003)

3.2.3.7 Metody krajinného plánování

Metody krajinného plánování lze rozdělit do tří skupin, které na sebe navazují.

- gnoseologické metody (poznávací) – metody založené na sběru informací o charakteristikách, kvalitě a fungování krajinných prvků, složek a jevů

- interpretační metody – jejich cílem je třídění, vyhodnocování a interpretace získaných dat pro potřeby plánovací praxe, tyto metody mají v krajinném plánování rozhodující význam
- propoziční metody (návrhové) – cílem je vypracování konečného návrhu pro potřeby širě chápaného plánování krajiny, zahrnující například územní plánování, pozemkové úpravy, revitalizační opatření, protipovodňovou a protierozní ochranu území a proces EIA atd. (Schneider, Lampartová, 2014)

3.2.4 Strategické plánování

Strategické plánování je přístup, který může být použit pro široké oblasti lidských aktivit, jako například v oblasti územního rozvoje. Proto lze strategické plánování definovat různě. Strategické plánování dokonce během své existence prošlo přes jisté vývojové fáze. Původně byla tato metoda vynalezena a aplikována v Armádě Spojených států amerických během druhé světové války. Na počátku 70. let 20. století následovala úprava pro rozhodování ve věci rozvoje soukromých podniků. První použití této metody v oblasti územního plánování na místní úrovni se uskutečnilo až na konci 70. let 20. století ve spojení s ekonomickým pokrokem (vzrůst otevření ekonomické, globalizace, rychlost růstu technologických pokroků...), jehož důsledky na lokální úrovni bez pochyby vycházely na světlo.

Strategie jsou obvykle charakterizované stabilní vnitřní strukturou, obzvláště co se oblasti veřejného sektoru týče. Doporučený obsah strategického plánu je měnný zejména v závislosti na rozvojové politice a v některých případech se tato struktura může stát povinnou, jelikož plnění metodologie je požadavkem správních orgánů pro souhlas k použití (například operační program, který požaduje souhlas Evropské komise, která jej umožňuje financovat). (Petrůj, 2013)

Přesto, že strategický plán nemá zákonem stanovenou strukturu, skládá se obecně ze čtyř částí. Na obecné úrovni tedy strategický plán obsahuje analytickou část (reprezentovanou statickou analýzou území, nejčastěji socio-ekonomickou), část syntézy (formulování strategické vize), návrhovou část a část realizační.

Implicitní legislativní oporou strategického plánování je pouze zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů, který

obecně upravuje problematiku zpracování strategie regionálního rozvoje. Strategické plánování nemá, jak již bylo zmíněno, zakotvení v zákoně, a proto existuje několik možností a způsobů jeho zpracování, které se časem vyhradily. Tyto způsoby zpracování strategického plánu jsou tři – metoda expertní (vypracování plánu skupinou najatých externích odborníků, kteří obvykle nemají přímý vztah s řešeným územím), metoda komunitní (založená na opakovaných rozhovorech místních představitelů, místních expertů a konzultanta (vnějšího experta)) a metoda vnitřních zdrojů (zpracování plánu zaměstnanci úřadu dané obce, kteří využijí své odbornosti i dobré znalosti místního prostředí). (Petrůj, 2013) Strategický plán obce není závazný ani nijak vymahatelný.

3.2.4.1 Strategické plánování podle úrovně

- Strategické plánování na mezinárodní úrovni – zpracovává EU nebo OSN (př. Strategické obecné zásady Společenství, dokumenty k územní agendě EU a nová Lisabonská agenda)
- Strategické plánování na centrální úrovni států – jsou to koncepce politiky vlády, které určují směr dalšího rozvoje země (př. Strategie regionálního rozvoje ČR, Strategie hospodářského růstu, Politika územního rozvoje ČR)
- Strategické plánování na úrovni krajů – je zaměřeno na socio-ekonomickou sféru, na vyvážený rozvoj území, vybavenost apod. (př. Zásady územního rozvoje kraje, Program rozvoje kraje)
- Strategické plánování na úrovni mikroregionu či obce – je charakteristické vazbami mezi občany, firmami a orgány veřejné správy (př. Program rozvoje mikroregionu, Program rozvoje obce)

Jak již bylo zmíněno výše, je důležitá provázanost mezi strategickým plánováním na různých úrovních.

Přínos strategického plánu spočívá v ukázání směru dlouhodobého rozvoje, řešení problémů komplexně, soustředění se na řešení zásadních problémů, vytváření objektivního základu pro rozhodování a umožňování optimálního využití zdrojů (lidských i finančních).

Vztah strategického plánování a územního plánování je podrobněji popsán v kapitole Územní plánování.

3.2.5 Program rozvoje obce

Program rozvoje obce (PRO) je základním plánovacím dokumentem pro řízení rozvoje obce, zmíněný v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Nicméně tento program je zde zmíněn bez souvislostí a ani v jiném předpise zakotven či rozveden není (viz kapitola Úvod). Jedná o hlavní nástroj řízení rozvoje obce. Na základě poznání stavu a situace v obci, poznání názorů a potřeb obyvatel, podnikatelů, zájmových organizací a dalších subjektů v obci formuluje představy o budoucnosti obce spolu s činnostmi vedoucími k naplnění dohodnutých představ. PRO se zpracovává na období 4 až 7 let a dlouhodobý pohled na rozvoj obce je formulován ve strategické vizi (pro období 10 až 20 let). [8]

3.2.5.1 Význam PRO

- zachycuje hlavní problémy rozvoje obce a navrhuje možná řešení těchto problémů – měl by umožňovat efektivní využití celkového potenciálu obce
- je podkladem pro rozhodování orgánů obce v otázkách rozvoje
- sladuje představy o rozvoji obce jednotlivých dotčených aktérů
- podporuje spolupráci různorodých subjektů v obci a využití jejich potenciálu
- zvyšuje připravenost obcí k podání žádostí o dotační podporu
- je podkladem pro zdůvodněnou aktualizaci ÚP z hlediska rozvoje
- efektivní využití potenciálu širšího území – reflexe rozvojových záměrů okolních obcí (zohlednění vazeb jednotlivých PRO)
- lze jej využít jako marketingový či informační nástroj (vůči potenciálním obyvatelům, investorům, resp. i turistům)

3.2.5.2 Omezení plánování rozvoje obcí a tvorba PRO

- finanční a personální kapacity obcí
- nedostatečné povědomím o přínosech plánování
- negativní vnímání plánování jako něčeho zastaralého či překonaného
- malé zkušenosti s plánováním

Představitelé obcí plánují, ale často pouze ve „vlastních hlavách“. Jejich plány nejsou nikde zaznamenány, což znemožňuje širší diskuzi a způsobuje problémy při změně vedení obce.

Přitom teprve až písemná struktura cílů, opatření a aktivit napomůže k jejich snadnějšímu naplnění. Jednak je vytyčeno, co je více a co méně důležité včetně časového plánu a jednak jsou definovány realizační podmínky (konkrétní činnosti, využitelné zdroje financí, odpovědný subjekt apod.).

3.2.5.3 Principy PRO

- zcela nezastupitelnou roli hrají volené orgány obce (starosta, rada, zastupitelstvo obce)
- do procesu plánování musí být zapojeni relevantní aktéři na úrovni obce - občané obce (musí mít možnost vyjádřit své názory např. formou dotazníkového šetření apod.) a neziskové organizace a podnikatelé působící v obci
- pracovní skupina sestavená starostou popř. zastupitelstvem je významnou tvůrčí silou (projednává návrhy, sladuje rozporná stanoviska apod.)
- je nutné respektovat koncepční dokumenty z krajské a národní úrovně (vazba PRO na vnitřní a vnější podmínky, vazba na Strategické a územní plány a na PRO okolních obcí) např. Program rozvoje kraje, Strategie kraje, Dohoda o partnerství, Operační programy EU apod.
- musí mít vazby na územní plán obce a dodržovat jeho prostorové a funkční uspořádání území v krajině a jeho využití, spočívající v nalezení vyváženého stavu mezi zájmy obyvatel, životním prostředím a hospodářstvím
- musí být plánován s ohledem na rozpočtové a majetkové možnosti obce
- je důležité také prověřit soulad PRO s rozvojovými záměry okolních obcí a obcí v rámci svazků obcí, jichž je obec členem

3.2.5.4 Metodika PRO

PRO obsahuje zejména:

- komplexní zhodnocení stavu obce, včetně zachycení hlavních problémů a omezení
- dlouhodobou vizi rozvoje obce
- způsoby naplňování vize v podobě opatření a aktivit (ve střednědobém období)

Před započatím tvorby Programu musí orgány obce, na základě konzultace s dotčenými aktéry, rozhodnout, zda se zpracuje PRO v základní podobě či PRO rozšíří, s kým bude PRO průběžně jednat, tj. činnost pracovní skupiny, její složení a počet členů, jak bude zapojeno obyvatelstvo a jak budou časově uspořádány jednotlivé kroky tvorby PRO, tj. sestavení harmonogramu. [8]

3.2.5.5 Struktura PRO

Program rozvoje obce je tvořen úvodem a následně se skládá ze dvou částí, z nichž první částí je část analytická a druhá je část návrhová. Strukturu programu rozvoje obce znázorňuje Obrázek č. 3 (viz kapitola Materiály a metodika). Lze vymezit informace základní a rozšiřující z hlediska obsahu PRO, viz Obrázek č. 1.

Cást dokumentu	Základní obsah	Rozšiřující obsah
A. Analytická část		
A.1 Charakteristika obce	1. Území 2. Obyvatelstvo 3. Hospodářství 4. Infrastruktura 5. Vybavenost 6. Životní prostředí 7. Správa obce <i>(podrobněji k obsahu viz násl. strany a příloha B)</i>	Výsledky šetření názorů obyvatel či jiných šetření Srovnávací analýza Shmutí kapitol
A.2 Východiska pro návrhovou část	Silné stránky (faktory rozvoje) Slabé stránky (problémy obce)	Limity rozvoje Problémová analýza SWOT analýza Vyhodnocení předchozího programu rozvoje obce Vyhodnocení vazeb dalších koncepčních dokumentů
B. Návrhová část		
B.1 Strategická vize	Vize (10–20 let)	Principy rozvoje Dlouhodobé strategické cíle Střednědobé programové cíle
B.2 Opatření a aktivity	Opatření a jejich specifikace formou aktivit (důležitost, termíny, odpovědnost, náklady, zdroj financování) na období 4–7 let	Specifikace opatření Další specifikace aktivit (vazby, případná rizika, územní dopady...) Zásobník aktivit
B.3 Podpora realizace programu)	Organizační zajištění realizace Způsob vyhodnocování a aktualizace dokumentu	
Akční plán	–	Akční plán

Obrázek č. 1: Možnosti rozsahu PRO. [8]

3.2.5.6 Úvod

Výše zmíněný úvod by měl zachycovat účel a smysl PRO a také způsob jeho vzniku (kdy byl vytvářen, na jaké období, jak probíhal proces zpracování a kdo se na jeho vytváření podílel).

3.2.5.7 Analytická část

Tato část obsahuje charakteristiku obce a východiska pro návrhovou část.

Charakteristika obce – součástí je komplexní zhodnocení (evaluace) situace v obci a charakteristika stavu a vývoje jednotlivých oblastí života. V této části se klade důraz na zachycení hlavních rozvojových problémů v obci a jejich příčin. Musí zachytit demografickou situaci (obyvatelstvo a jeho charakteristika), hospodářství,

infrastrukturu, vybavenost, životní prostředí, hospodaření a fungování obce (správa obce).

- v rozšiřující části mohou být zachyceny výsledky šetření názorů obyvatel obce (názory obyvatel se doporučuje zařadit jako nedílnou součást každého PRO)

Východiska pro návrhovou část – zpracovávají se nejčastěji na základě poznatků z charakteristiky obce a šetření názorů obyvatel a zachycují základní (klíčové) podněty, a to v podobě silných stránek obce (pozitiva, rozvojové faktory, tj. to na čem lze stavět rozvoj obce) a slabých stránek obce (negativa, problémy, tj. co je nutno řešit, či odstranit).

- v rozšiřující části mohou být zachyceny limity rozvoje, SWOT analýza (analýza vnitřních faktorů rozvoje – silné a slabé stránky, a vnějších faktorů rozvoje – příležitosti a ohrožení), vyhodnocení předchozího PRO, vyhodnocení vlivů dalších koncepčních dokumentů

Charakteristika obce musí odpovědět na následující obecné otázky: Jaký je současný stav a jaký je vývoj? Jaké jsou problémy a čím jsou způsobeny a případně zda a jak jsou řešené, resp. řešitelné? Jaké má obec rozvojové možnosti (které doposud nevyužívá)? [8]

3.2.5.8 Návrhová část

V této části je vyjádřena představa o rozvoji obce a navržen způsob jejího dosažení. Návrhovou část tvoří strategická vize, opatření a rozvojové aktivity a podpora realizace programu.

Strategická vize – je dlouhodobý obraz o budoucnosti obce, o tom, jak se bude obec zlepšovat a měnit. Je to soubor představ a priorit obce. Strategická vize zastřešuje období 10 až 20 let. Vize je naplňována postupnou realizací opatření. Opatření je postupně naplňováno realizací aktivit.

- rozšiřující část může obsahovat principy, na jejichž základě obec staví svůj rozvoj, dlouhodobé strategické cíle a střednědobé programové cíle

Opatření a aktivity – formulují způsoby naplňování vize ve střednědobém období (4 až 7 let). Aktivita označuje konkrétní akci a je u ní stanovena důležitost (priorizace), doba realizace (termíny), odpovědnost za realizaci a odhad nákladů a zdroje financování. Je možné uvést i rizika a možné dopady. Opatření musí obsahovat minimálně jednu aktivitu. Zastřešuje soubor aktivit k určitému tématu v rámci celé obce (např. zlepšení podmínek pro volnočasové aktivity) a stanoví přístup k jejich řešení. Opatření jsou zásadní úkoly a odvíjí se od vize (resp. cílů). Příklad opatření: Zlepšení životního prostředí. Aktivita: Zkvalitnění péče o zeleň.

- rozšiřující část může obsahovat specifikace opatření, specifikace aktivit (vazby, případná rizika, územní dopady) a zásobník aktivit.

Rozvojové aktivity lze konkretizovat v podobě tabulky viz Obrázek č. 2.

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
<i>Pravidelná setkávání seniorů</i>	<i>střední</i>	<i>konání 3 x ročně průběžné</i>	<i>Sociální výbor zastupitelstva obce</i>	<i>50 tis. Kč/rok</i>	<i>vlastní</i>
<i>Komentář: Prostor pro vysvětlení aktivity a pro rozepsání pracovních kroků, případně pro uvedení dalších informací dle potřeby.</i>					
<i>Oprava komunikace XY</i>	<i>vysoká</i>	<i>do konce roku/ v roce 20XY</i>	<i>starosta</i>	<i>600 tis. Kč</i>	<i>vlastní/dotace</i>
<i>Komentář:</i>					
...
<i>Komentář:</i>					

Obrázek č. 2: Příklad tabulky s rozvojovými aktivitami. [8]

Podpora realizace programu – stanovuje způsob sledování realizace, vyhodnocování a aktualizace dokumentu. PRO se musí stát pružným nástrojem. V této závěrečné části musí být vyjádřeny následující záležitosti:

- způsob zajištění, řízení a organizace naplňování programu rozvoje obce, postup sledování a vyhodnocování realizace programu (tzv. monitoring plnění), způsob aktualizace (jak reagovat na změny situace)

Finální podoba PRO se po průběžných konzultacích a připomínkování projedná s pracovní skupinou a s veřejností a zastupitelstvo obce následně schválí tento dokument. Rozšiřujícím obsahem v návrhové části může být i akční plán. [8]

3.2.6 Podklad pro realizaci dotazníkového šetření

Jedním ze způsobů zjišťování názorů je dotazníkové šetření, a to nejen díky rychlosti a ekonomické výhodě této metody. Pomocí vhodně zvoleného vzorku umožňuje reprezentativně zachytit názory širokého okruhu osob a respondent je ochotnější uvěřit anonymitě výzkumu. Dotazování může být písemné, osobní, telefonické či elektronické.

Pro dosažení vyšší návratnosti je důležitá přiměřená délka dotazníku, přesně formulované a jednoduché otázky, otestování dotazníku předem, dobře napsaný průvodní dopis, zpestření dotazníku (ilustrace, změna formy otázek apod.) a případná odměna za vyplnění.

Otázky v dotazníku mohou být uzavřené, polouzavřené, otevřené a v podobě filtrů (což jsou otázky, který dělí respondenty na ty, kteří budou odpovídat na následující skupinu otázek, a ty, kteří na ni nebudou odpovídat, nebo budou odpovídat na jinou skupinu otázek). První otázky by měly být jednodušší, neosobní, ve střední části by měly být relativně méně zajímavé otázky a na závěr citlivější otázky, otázky osobního charakteru a otázky otevřené.

Jak šetření vyhodnotit: na úvod by mělo být uvedeno, kolik respondentů bylo osloveno a kolik vyplnilo dotazník, dále by měly být vyhodnoceny absolutní počty a relativní podíly a vyhodnocením dotazníku následně potvrdit či vyvrátit stanovenou hypotézu. [8]

3.3 Komunitní plánování

Posláním komunitního plánování je zajišťování dostupnosti sociálních služeb v dané lokalitě, přičemž je v první řadě nutné zjištění stavu poskytování sociálních služeb a dále zjištění potřeb, které nejsou naplněny. Důležitou roli hrají i finanční prostředky obce. Slovo komunitní dává tušit, že celé toto plánování probíhá za účasti komunity.

Jde o metodu použitelnou při plánování a řešení řady oblastí. Podstata metody spočívá ve vzájemné a aktivní spolupráci těch, kterých se dané téma či oblast nějakým způsobem dotýká. V České republice je metoda komunitního plánování využívána zejména při plánování oblasti poskytování sociálních služeb. (Skřičková, 2007) I když je tato metoda poměrně starým zdrojem, stále se používá.

V České republice již existují zkušenosti s praktickým používáním některých principů komunitního plánování. Jedná se především o oblasti, jako je ochrana životního prostředí, tvorba strategických rozvojových plánů obcí, preventivní zdravotnické programy, součinnostní programy prevence kriminality apod. Zkušenosti s komunitním plánováním sociálních služeb mají obzvláště města Písek a Ústí nad Labem. [3] V obou těchto regionech probíhalo komunitní plánování nejdříve a oba regiony se musely potýkat s problémy, jako jsou neexistence odborné literatury, metodiky ani jiných doporučení a neexistence akreditovaných vzdělávacích programů.

3.3.1 Komunitní plánování sociálních služeb

Komunitní plánování sociálních služeb je metoda, kterou lze na úrovni obcí nebo krajů plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifikům i potřebám jednotlivých občanů. Jde o otevřený proces zjišťování potřeb a zdrojů a hledání nejlepších řešení v oblasti sociálních služeb.

Podstata plánování sociálních služeb spočívá v tom, že do přípravy a realizace plánu jsou zapojeni všichni účastníci systému sociálních služeb (uživatelé, poskytovatelé, zadavatelé).

Projekt Komunitní plán sociálních služeb na Hanušovicku byl zahájen 1. 5. 2012 a ukončen 30. 4. 2014. Na počátku projektu byly vytvořeny celkem tři pracovní skupiny. Každý ze skupin si vytyčila své poslání, vizi a následně zpracovala SWOT analýzu, určila si cíle a navrhla opatření. Komunitní plán sociálních služeb na Hanušovicku na období 2014–2017 je tedy strategickým dokumentem, jehož výsledkem je odborná a politická shoda nad tím, jak mají být uspokojovány potřeby obyvatel obcí regionu v oblasti sociálních služeb. (Komunitní plán sociálních služeb na Hanušovicku, 2014)

3.3.2 Cíle komunitního plánování

Cílem komunitního plánování je posilovat sociální soudržnost komunity a podporovat sociální začleňování a předcházet sociálnímu vyloučení jednotlivců i skupin.

3.3.3 Přínos komunitního plánování pro obec

- zapojuje všechny účastníky systému do přípravy a uskutečňování plánu sociálních služeb a zvyšuje míru zapojení občanů do dění v obci
- podporuje spolupráci mezi obyvateli a zvyšuje pocit sounáležitosti
- zvyšuje dostupnost nabídku a kvalitu sociálních služeb podle místních potřeb
- vynakládá investované finanční prostředky jen na takové služby, které jsou potřebné, a tím zvyšuje jejich efektivitu [3]

3.3.4 Zpracovatel komunitního plánu

Zpracovatel vede proces komunitního plánování. Průběžně zpracovává dílčí písemné výstupy včetně konečné podoby komunitního plánu. Zpracovatel KP je buď obec/kraj - odborník na komunitní plánování je zaměstnancem obce nebo kraje, nebo je zpracovatelem KP obcí/krajem pověřený subjekt, například nestátní nezisková organizace. Role a spoluúčast obce/kraje musí být předem dohodnuta.

3.3.5 Účastníci přípravy komunitního plánu a metody zapojování veřejnosti

Zadavatel – je odpovědný za zajištění sociálních služeb, které odpovídají místním potřebám.

Poskytovatel – může jím být fyzická osoba, NNO, organizace zřízená obcí, krajem nebo státem. Všichni poskytovatelé mají při komunitním plánování rovné postavení a jejich cíle a záměry mají stejnou váhu.

Uživatel – je člověk v určité sociální situaci vyžadující optimalizaci, kterému jsou služby určeny. Cíle a záměry uživatelů, zadavatelů a poskytovatelů mají při komunitním plánování stejnou váhu. Vyhledávání, oslovování a zapojování uživatelů do spolupráce na KP je nenahraditelná možnost, jak zjistit potřeby v sociálních službách, jak získat informace o kvalitě poskytovaných služeb, jak objevit existující mezery v jejich nabídce a jak objevit nové zdroje pro uspokojování potřeb.

Další účastníci – obec/kraj, veřejnost a další místní organizace a zájmové skupiny (např. veřejné instituce, školy, nemocnice, úřad práce, NNO, policie, apod.), ale i etnické skupiny včetně skupin, se kterými je obtížná komunikace. Čím vyšší je míra zapojení dalších organizací, tím vyšší je efektivita procesu komunitního plánování. [3]

Metody zapojování – při zapojování veřejnosti je nutné hledat různé metody/formy oslovení a zapojení tak, aby nabídka ke spolupráci byla srozumitelná (např. podle bydliště, způsobu života, koníčků), nikdo nesmí být vylučován a diskriminován.

3.3.6 Principy komunitního plánování

- partnerství mezi všemi zúčastněnými - potřeby všech účastníků mají stejnou váhu
- zapojování místního společenství
- hledání nových lidských i finančních zdrojů
- práce s informacemi – je důležité zajistit rovný přístup k informacím z důvodu relevantních připomínek a podnětů
- průběh zpracování KP má stejnou důležitost jako má výsledný dokument
- zohlednění již vzniklé a osvědčené spolupráce. Prohloubení spolupráce mezi všemi účastníky přináší více kvalitní nabídku sociálních služeb
- kompromis přání účastníků a možností; výsledkem komunitního plánování je kompromisní řešení mezi tím, co chceme, a tím, co máme k dispozici [3]

Komunitní plán je dokumentem strategickým, stanovuje tedy dlouhodobé cíle v oblasti sociálních služeb v regionu. Není však dokumentem neměnným. Je nutné průběžně reagovat na změny podmínek, a to zejména legislativních a finančních. Monitorování je nedílnou součástí komunitního plánování, stejně tak jako jeho aktualizace z důvodů vnějších či vnitřních vlivů, které vyžadují úpravy priorit a cílů oproti původnímu plánu.

3.4 Příklady dobré praxe

Každá obec, město či region při plánování svého rozvoje často naráží na nejrůznější problémy či úkoly, které si žádají originální a hlavně efektivní řešení. Regiony, obce ale také neziskové organizace, školy a další vymýšlejí projekty a realizují opatření a aktivity, které vedou ke zlepšení jejich služeb, uspořené financí či zvýšení povědomí o určitém tématu - jednoduše řečeno přispívají ke zlepšení kvality života. Přinášejí tak řadu inovativních, pozoruhodných, originálních a praktických řešení nejrůznějších problémů. Tyto postupy jsou nazývány příklady dobré praxe. Příklady dobré praxe jsou chápány jako osvědčené postupy a řešení, které v sobě zároveň zahrnují prvky inovace, nové myšlenky a nápady. Jejich shromažďováním se vytváří prostor a motivace pro vzájemné učení se jeden od druhého, sdílení know-how a zkušeností.

V České republice existuje mnoho příkladů dobré praxe, a aby bylo možné jejich efektivní využití, vytvořila Národní síť Zdravých měst ČR (mezinárodně certifikovaná asociace) přehlednou a uživatelsky příjemnou Databázi Dobrá Praxe, kde je možné nalézt vybrané příklady dobré praxe z celkem devíti oblastí: veřejná správa, životní prostředí, zdraví, volný čas, sociální problematika, vzdělávání, podnikání, zemědělství a venkov a doprava. [32]

Příklady dobré praxe v České republice pro účel této práce byly vybrány podle tématu Správa věcí veřejných a územní rozvoj – Systém plánování a řízení, vč. urbanismu a revitalizací, územního plánování a regionálního rozvoje.

3.4.1 Dobrá Praxe Kopřivnice:

Zapojení veřejnosti do procesu zpracování Strategického plánu rozvoje města Kopřivnice

Město Kopřivnice započalo v roce 2006 proces tvorby nového Strategického plánu rozvoje města Kopřivnice pro období let 2007–2022, který byl vytvořen ve spolupráci s veřejností, neziskovými organizacemi i místními podnikateli, tedy komunitním způsobem plánování ve spolupráci s obyvateli města. Při zpracovávání dokumentu se město Kopřivnice snažilo do procesu vtáhnout co nejširší veřejnost a ještě před samotným procesem oslovilo místní podnikatele s nabídkou spolupráce. Zapojení veřejnosti do tohoto rozsáhlého procesu se městu opravdu vyplatilo, jelikož následné připomínky vznesené po veřejném projednání v novém Strategickém plánu již byly

maximálně zohledněny. Město také upozornilo na to, že proces SEA by se měl zpracovávat průběžně s celým plánem a ne až na konci. Mohlo by to totiž být jedním z rizik takového dlouhodobého procesu. Město dále doporučilo vysílání besedy na téma „Co je to Strategický plán“ těsně před veřejným projednáním dokumentu a městům doporučuje rovněž využít metodické podpory Národní sítě Zdravých měst (www.zdravamesta.cz).

Plán byl rozdělen do čtyř prioritních oblastí reflektujících pilíře udržitelného rozvoje.

V rámci projektu se městu Kopřivnice podařilo dosáhnout nového Strategického plánu rozvoje města a tento nový plán rozvoje byl schválen zastupitelstvem města v prosinci roku 2007. Pro dokumentaci realizovaných aktivit byla natočena reportáž a záznamy ze zasedání pracovních skupin. [34]

3.4.2 Hostětín – chytrá vesnice

Příkladem Dobré Praxe z hlediska rozvoje území je také ekologická vesnice Hostětín.

Dříve byl Hostětín jednou ze skomírajících obcí v Bílých Karpatech, dnes je však chytrým ekologickým vzorem a je známý jako ukázková ekovesnice se zajímavou značkou, kterou si udělal z tradičních sadů a odrůd jablek díky místní moštárně. Svou „ekologickou cestu“ započal v roce 1996 Hostětín výstavou nové kořenové čistírny odpadních vod, jejíž dřívější nepřítomnost zatížila vesnici třicetiletou stavební uzávěrou. (Božková et al., 2013) Tato kořenová čistírna byla první čistírnou svého druhu na východní Moravě. Náklady na její provoz i údržbu byly menší a nepotřebovala ani elektřinu. Tento počín obci postavil na nohy, což usnadnilo pozdější prosazení dalších inovací. Stavba kořenové čistírny odpadních vod dokonce překonala v obci prvotní nedůvěru k ekologickým technologiím. Dalším posunem vpřed byla instalace několika termických kolektorů pro ohřev vody na střechy a obec se také dočkala obnovy původní sušárny na ovoce, která je dnes jedinou funkční původní bělokarpatskou sušárnou, kde se ještě pořád suší dřevem. [35]

Ovoce, konkrétně jablka, měly být právě tím, co obec proslaví. Z bělokarpatských svahů se vytrácely tradiční sady a s nimi i původní odrůdy, Od června roku

1999 započala rekonstrukce stodoly, která měla do budoucna sloužit jako hlavní výrobní prostor budoucí moštárny, ve spolupráci s nevládními organizacemi – Českým svazem ochránců přírody Veronica a Bílé Karpaty, Nadací Veronica a Tradicí Bílých Karpat. V následujícím roce započala první sezóna biomoštárny u nás. Díky moštárně získala obnova sadů opět smysl. První Jablečná slavnost se konala v roce 2002 a od tohoto roku se bleskově rozšířila známost jablečné značky, a nezůstala pouze na území České republiky.

Dalším projektem byla stavba obecní výtopny na biomasu, která od roku 2000 vytápí téměř celou obec. Důležitým faktem je, že obec jako provozovatel výtopny udržuje cenu tepla na sociálně přijatelné výši. Palivo vesnice kupuje z okolních lesů a pil, peníze za něj tak zůstanou v regionu a platby za teplo zůstávají v obci. Obec vytvořila rovněž pracovní místa pro místní obyvatele a zároveň díky této výstavbě je v obci, ve srovnání s minulostí, výrazně čistší vzduch. (Božková et al., 2013) S elektřinou si ve vesnici poradili instalací úspornějšího veřejného osvětlení.

V roce 2006 byl v Hostětíně vystavěn první veřejně přístupný pasivní dům v České republice, vzdělávací Centrum Veronica a ekopenzion s 28 lůžky. Od počátku projektu bylo jeho strategickým záměrem postavit dům, který měl být postaven v pasivním standardu se spotřebou energie na vytápění do 15 kWh/(m²/rok) a kde se budou konat různé semináře, konference, workshopy i programy centra. (Božková et al., 2013)

Dalšími modelovými projekty, vedle projektů Seminární centrum Veronica – pasivní dům, Moštárna, Obecní výtopna na biomasu a Kořenová čistírna odpadních vod, jsou v Hostětíně projekty Sluneční energie, Obnovitelné zdroje Energie, Ovocnářství v Bílých Karpatech a Šetrné veřejné osvětlení. [35]

Vesnici Hostětín vynesla energetická nezávislost a podpora místní ekonomiky mezinárodní ocenění Climate Star a národní ceny jako Energy Globe, Českou solární cenu nebo Zelenou stuhu v soutěži Vesnice roku (v Programu obnovy venkova, kterou vyhlašuje MMR).

Příklad Hostětín v praxi ukazuje, že ekologické technologie a sázka na obnovitelné zdroje podporují místní ekonomiku a sociální rozvoj obce. Modelové projekty v Hostětíně vznikaly z vnitřního popudu a jsou výsledkem hledání vyváženého řešení,

kteřé odpovídá místním podmínkám. Vesnice tak poukazuje na to, jak mohou vypadat budoucí udržitelná sídla. Jednotlivé projekty jsou ověřitelné a přenositelné do dalších měst a obcí nejen na území České republiky.

Většina projektů v Hostětíně seřála roli průkopnických a pilotních projektů regionálních i celostátního významu. Úspěch těchto projektů byl podmíněn více faktory, ale klíčovou roli hrálo od počátku strategické partnerství mezi obcí Hostětín a neziskovými organizacemi, především Českým svazem ochránců přírody Veronica, Nadací Veronica, Občanským sdružením Tradicí Bílých Karpat a Nadací Partnerství, které přinesly inspiraci, odborné zázemí, mezinárodní kontakty, vícezdrojové financování a nová partnerství např. s velvyslanectvími evropských zemí apod., veřejnou správou aj. (Božková et al., 2013)

3.4.3 Příklad ze zahraničí

Příklad dobré praxe lze dobře pozorovat také v zahraničí, a to konkrétně na Las Vegas, španělsky přeloženo jako „louky“, které se do současné podoby rozvinulo na základě odvážné vize rozvoje v podstatě na „kusu pouště“.

Oblast se nachází ve vyprahlé kotlině amerického státu Nevada a byla už před několika tisíci lety známá domorodým obyvatelům pro výskyt podzemních vod, které se v údolí dnešního Las Vegas vyskytují. Na počátku 19. století se na tomto území započaly stavby osad a vedla sem dokonce i železnice. V roce 1911 získala tehdejší osada status město a velkým impulzem rozvoje bylo rovněž rozhodnutí o vystavění přehrady Hoover Dam. V roce 1931 byly legalizovány hazardní hry a v Las Vegas se začala stavět síť hotelů a kasín. Po slavnostním otevření přehrady Hoover Dam v roce 1936 se počet obyvatel začal rozrůstat a v roce 1940 nastal velký rozvoj, když se do území přestěhoval projekt na vývoj atomové bomby a vlastníky kasín a hotelů se na několik desetiletí staly skupiny organizovaného zločinu.

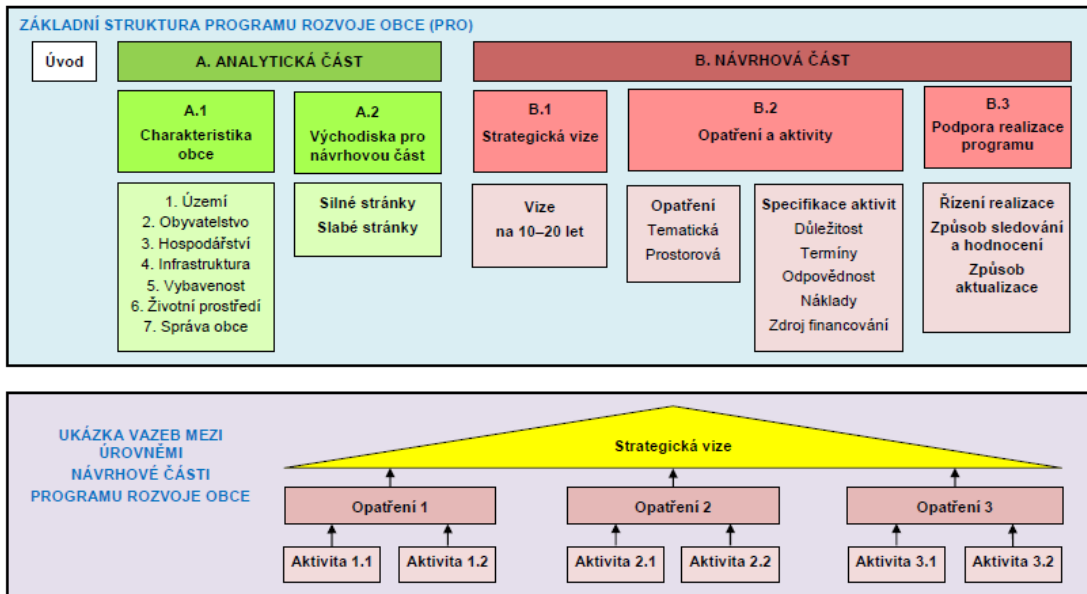
4 MATERIÁLY A METODIKA

Tato práce se zabývá problematikou strategického rozvojového plánování, významem strategického plánu a zároveň poukazuje na to, proč je právě při plánování rozvoje území důležitá účast komunity.

Pro efektivní aktualizaci současného Strategického plánu obce Rohy bylo zcela nezbytnou součástí seznámení se se Strategickým plánem rozvoje obce v letech 2014 až 2018, kde bylo možné sledovat, jak obec plní vytyčené aktivity a opatření v rámci rozvoje svého území. Některé aktivity zahrnuté v současném platném Strategickém plánu rozvoje obce byly rovněž zahrnuty do vlastního návrhu aktualizace tohoto plánu a takto vybrané aktivity byly pro přehlednost označeny (viz kapitola Opatření a rozvojové aktivity). Ostatní návrhy byly předem prodiskutovány se starostkou obce, paní Olgou Vobornou, a následně zahrnuty do dotazníkového šetření.

Základ pro zpracování teoretické části tvořila metodika tvorby programu rozvoje obce, kterou zpracovalo Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky, v rámci projektu „Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí“ (CZ.1.04/4.1.00/62.00008), financovaného z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu České republiky. S výběrem nejvhodnější metodiky pro zpracování této práce pomáhala paní JUDr. Diana Kutnerová, členka pracovní skupiny MAS MOST Vysočiny.

Předkládaná metodika tvorby PRO jednoznačně formuluje strukturu programu rozvoje obce (viz Obrázek č. 3) a popisuje proces jeho tvorby, současně se však dotýká i další etapy, jako je podpora realizace. Metodika umožňuje variabilitu zpracování a stanovuje základní obsah programu rozvoje obce.

Obrázek č. 3: Struktura programu rozvoje obce. [8]

V praktické části byla použita metoda analýzy území, pomocí které byl zkoumán současný stav v obci. Byly zde zahrnuty informace získané nejen z Územního plánu obce Rohy, Strategického plánu rozvoje, Českého statistického úřadu, databáze Ares a z Regionálního informačního servisu, ale také z různých doplňkových zdrojů v podobě brožurek vydaných obcí a ústního sdělení obyvatel a zároveň členů mé rodiny a vedení obce.

Další metoda použitá v práci je SWOT analýza, která mapuje zejména silné a slabé stránky obce Rohy, ale také hrozby a příležitosti z hlediska rozvoje obce. Pojmenování SWOT analýza je zkratkou čtyř anglických klíčových slov: silné stránky – Strengths, slabé stránky – Weaknesses, příležitosti – Opportunities a hrozby, rizika – Threats.

Důležitou etapou bylo také šetření názorů obyvatel, podnikatelských subjektů a neziskových institucí prostřednictvím dotazníkového šetření. Šetření pomocí dotazníků je jednoduchá metoda, která je přehledná a účinná a umožňuje snadnější posouzení.

Kvantitativní výzkum byl zahrnut v praktické části. Dotazníkové šetření mělo za cíl zjistit, do jaké míry jsou obyvatelé spokojeni s životem v obci v různých oblastech života (dostupnost služeb, vybavenost apod.). Jejich názory měly rovněž přispět

k aktualizaci opatření a aktivit v novém a aktualizovaném strategickém dokumentu. Terénní průzkumy, jako jedna z metod, byly provedeny hned několikrát. Během průzkumu byl sledován a hodnocen stav obce a vybavenost, odpadové hospodářství, stav sakrálních staveb a možná rizika. Důležité bylo nepřehlížet i sousední jevy a nezaměřovat se pouze na intravilán obce. Při terénním průzkumu byla pořizována fotodokumentace.

Pro dotazníkové šetření bylo stanoveno časové období březen – duben 2016. Bylo použito celkem 8 uzavřených otázek a 1 otevřená. V poslední otázce měli respondenti možnost vyjádřit své další náměty a připomínky. Bylo osloveno celkem 58 respondentů, mezi nimiž byli obyvatelé obce různého věku, ne však mladší 15 let. 15 dotazníků bylo uloženo po dobu trvání šetření v místní prodejně, aby všichni obyvatelé měli stejnou možnost účastnit se dotazníkového šetření. K vyhodnocení se vrátilo 40 vyplněných dotazníků z celkového počtu 58 (návratnost 68,97 %). Dále bylo osloveno 7 podnikatelských subjektů se sídlem v obci a 2 neziskové instituce. Dotazování probíhalo dvojím způsobem – osobním sběrem odpovědí na otázky dotazníku a elektronickým dotazováním.

Bylo usilováno o zajištění vyšší návratnosti dotazníků prostřednictvím přiměřené délky dotazníků, jednoduchých otázek a otestování dotazníků předem. Dotazník pro obyvatele bylo nutno jedenkrát předělávat, jelikož první dotazník byl příliš dlouhý (obsahoval 23 otázek), příliš konkrétní a obsahoval větší množství otevřených či polouzavřených otázek. Byly zde zařazeny i dvě otázky v podobě filtrů, tedy otázek pro vybrané respondenty (obyvatelé ve věku 15–20 let zaměřující se na otázku, co by je v obci udrželo i po absolvování školy a jestli vůbec o této možnosti v současné době uvažují). Testovaný vzorek ve zpětné vazbě shodně uvedl, že dotazník je příliš dlouhý, místy příliš odborně napsaný (zahrnuté odborné výrazy pro běžné občany nesrozumitelné) a vzbuzuje v oslovených nevoli účastnit se na dotazníkovém šetření.

Šetření v této práci nepřináší reprezentativní vzorek, protože se tak zcela nejedná o náhodný výběr, ale tzv. „samovýběr“. Na otázky dotazníku odpovídali pouze ti respondenti, kteří byli přítomni a měli o vyplnění zájem. Přesto je vysoká návratnost jednou ze základních podmínek.

V následující Tabulce č. 1 jsou uvedeny procentuální hodnoty doporučené návratnosti dotazníkového šetření podle Mareše (2006).

Tabulka č. 1: Doporučovaná návratnost dotazníků, aby výsledky byly spolehlivé. (Mareš, 2006)

Velikost vyučované skupiny studentů	Minimální akceptovatelná návratnost (%)	Doporučovaná návratnost (%)
5 - 20 osob	nejméně 80 %	více než 80 %
21 – 30 osob	nejméně 75 %	více než 75 %
31 – 50 osob	nejméně 66 %	75 % a více
51 – 100 osob	nejméně 60 %	75 % a více
100 a více osob	nejméně 50 %	75 % a více

Podle čtvrtého řádku této Tabulky č. 1 lze říci, že návratnost dotazníkového šetření, která činila 68,97 %, je možné považovat za akceptovatelnou. Z celkového počtu 58 dotázaných odpovědělo 40 respondentů.

Výsledky dotazníkového šetření byly zaneseny do grafů, umístěných v Příloze 1 diplomové práce, a následně vyhodnoceny.

Stav obce v době zpracování diplomové práce dokumentuje fotografická Příloha 3. Součástí Přílohy 1 jsou i dotazníky, jejichž výsledky byly použity jako východiska pro návrhovou část.

5 VÝSLEDKY

5.1 Analytická část

5.1.1 Komplexní charakteristika obce

5.1.1.1 Identifikační údaje obce

Oficiální název:	Obec Rohy
Sídlo Obecního úřadu:	Rohy č. 52, 675 05 Rudíkov
IČO:	00378569
Obec s pověřeným obecním úřadem:	Třebíč
Obec s rozšířenou působností:	MěÚ Třebíč
Stavební úřad:	Úřad městyse Budišov
Matriční úřad:	Úřad městyse Budišov
Finanční úřad:	Třebíč
Okres (LAU 1):	Třebíč
Kraj (NUTS3):	Kraj Vysočina
Vyšší územně správní celek (NUTS2):	Jihovýchod
Katastrální plocha (ha):	640
Počet bydlících obyvatel k 1. 1. 2015:	115
Průměrný věk:	48,4
Nadmořská výška (m n. m.):	473
Zeměpisné souřadnice (WGS-84):	16°0'20"E, 49°18'20" N
První písemná zmínka:	1 377
Starostka:	Olga Voborná
Místostarosta:	Ladislav Molnár

[1]

Území obce má venkovský charakter a obec má význam jako základní prvek v sídelní struktuře území. Funkci vyšší územní jednotky zastává Třebíč.

5.1.1.2 Samospráva a hospodaření obce

Obec Rohy je samosprávným subjektem se základní působností.

Obecní zastupitelstvo je pětičlenné a obec zastupuje starostka paní Olga Voborná. Prvním místostarostou obce je Ing. Ladislav Molnár. Obecní úřad sídlí v centru obce v budově bývalé ZŠ a nemá žádného zaměstnance. Kontrolní výbor je tvořen předsedou a dvěma členy a finanční výbor je tvořen rovněž předsedou a dvěma členy.

Obec Rohy hospodaří s vyrovnanou rozpočtovou bilancí a za posledních 5 let neměla obec deficitní rozpočet. Účetnictví obce je zpracováváno s péčí řádného hospodáře.

5.1.1.3 Původ názvu a znak obce

Před založením Rohů ležela nedaleko obce Nesmír, avšak pro šíření moru ve 12. století byla tato vesnice vypálena. Zůstal zde jen popel, a tak byla založena ves nová. Nejdříve tu stály pouze čtyři domy, postavené do tvaru čtverce, a protože má každý čtverec rohy, začala se vznikající ves nazývat Rohy. [2] V základech zděného oplocení domu č. p. 1 je dochovaný původní základový kámen jednoho ze čtyř domů zde postavených (viz Příloha 3).

Obrázek č. 4: Znak obce. [20]

Znak obce – v zeleném štítě stříbrná, zlatě lemovaná mitra s infulemi, v ní dvě přivrácená černá orlí křídla se zlatými perizonii. (Augustin, 2001)

5.1.1.4 Vymezení území a poloha obce

Katastrální území obce se nachází na severozápadě jižní Moravy, v kraji Vysočina v okrese Třebíč, přičemž leží 14 km severovýchodně od Třebíče (viz Příloha 2, Obrázek 4 a Obrázek 9).

Kraj Vysočina v České republice zaujímá centrální polohu a je obklopen kraji Středočeským, Jihočeským, Pardubickým a Jihomoravským. Rozloha kraje je téměř 6800 km², a proto se svou rozlohou řadí mezi kraje nadprůměrné velikosti. Území kraje Vysočina se administrativně člení na 5 okresů: Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč a Žďár nad Sázavou. [23] Ekologický mikroregion Horácko se nachází v okrese Třebíč a jeho území se rozprostírá mezi obcí Třebíč, Náměšť nad Oslavou a Velkým Meziříčím a dělí se na 33 katastrálních území, jedním z těchto území se i řešené území obce Rohy. [24] Okolní katastrální území jsou k. ú. Hodov, Studnice, Dolní Heřmanice, Osové, Oslavice a Oslavička.

Obec Rohy 49°18'37" a 16°0'17" leží na území okresu Třebíč a náleží pod kraj Vysočina a příslušnou obcí s rozšířenou působností je rovněž město Třebíč. (zpravodaj zdroj) Obec Rohy leží na Českomoravské vrchovině a je od okresního města Třebíč vzdálena severovýchodně přibližně 14 km vzdušnou čarou (18 km po silnici). Blíže obci Rohy však severně leží druhé centrum oblasti, a tím je město Velké Meziříčí (přibližně 5 km vzdušnou čarou, 8 km po silnici). Nejbližší železniční stanice se nachází v Oslavičce. Obcí neprojíždí žádné dálkové linky, avšak nachází se zde zastávka linky místního významu (viz Příloha 3).

Obec Rohy je součástí mikroregionu Horácko-ekologický mikroregion a spadá pod působnost MAS Podhorácko, o.p.s. se sídlem v Okříškách 18 km vzdušnou čarou (30 km po silnici).

Vesnička Rohy leží v průměrné výšce 473 m nad mořem a celková plocha obce je 640 ha, z toho orná půda zabírá asi 37 %. Lesní porost zabírá necelou jednu polovinu rozlohy katastrální výměry obce. Nalezli bychom zde poměrně dost ploch s travním porostem, neboť na řešeném území jsou z velké části zastoupeny právě svahy. Na území této malé vesničky žije trvale zhruba 115 obyvatel. Pro využití volného času je v obci

k dispozici sportovní hřiště, knihovna a kaple. Z technické infrastruktury je zde plynofikace, veřejné osvětlení a veřejný vodovod.

Katastrální území Rohy tvoří nepravidelný obrazec. Jeho nejvýše položeným bodem je rozhraní katastrálního území Rohy-Hodov-Oslavička – 546 m n. m. Rozloha katastru obce je 640 ha. [1]

5.1.1.5 Historie

Jedna z prvních zmínek pojednávající o obci Rohy, kterou Jan II. mladší z Velkého Meziříčí daruje i s dalším zbožím svému strýci Janovi III. staršímu z Velkého Meziříčí a jeho dědicům, pochází z roku 1377.

Do roku 1399 náležely Rohy k meziříčskému panství a v tomto roce je prodal Jindřich z Meziříčku kaplanství v Meziříčí. Počátkem 17. století bylo v obci 10 domů, v roce 1725 již dvojnásobně více a o 10 let později je majetek prodán hraběti Leopoldovi Norskému.

V roce 1747 obec nechala zhotovit obecní zvon k určování denní doby (ráno-poledne-večer) a k oznamování začátku a konce roboty. Dále byl určen k varování o příchodu nezvaných hostů, požárů, oznámení úmrtí občanů – jako umíráček. Tento zvon byl odlit v dílně mistra zvonaře Johanna Sigmunda Kerckera. V roce 1833 postavil tesařský mistr Jakub Švihálek dřevěnou zvonici, do které umístil původní zvon z roku 1747, dříve zavěšený jen na dřevěném trámci s doškovou stříškou. Tato zvonička sloužila obyvatelům až do roku 1905, kdy byla zbořena. O rok později byla postavena na místě dřevěné zvonice kaple zasvěcena „Nejsvětějšímu Srdci Páně“ a patronce P. Marii.

Po zrušení roboty, 7. září 1848, za vlády císaře Ferdinanda I. došlo ke zrušení vrchnostenské správy na venkově, volnému pohybu všech občanů v rámci Rakouska-Uherska a k zavádění místní samosprávy, což bylo v následujících letech uplatňováno i v obci Rohy. Po roce 1850 byl v obci Rohy prvním starostou (rychtářem) František Sedlák a tuto funkci vykonával delší dobu. O 10 let později byl zvolen starostou obcí Hodov, Rohy a Studnice a z této doby také pochází kulaté pečeti „OBEC ROHOVSKÁ 1880“, uprostřed s postavou biskupa držícího berlu.

V roce 1898 se rohovští občané rozhodli o založení Sboru dobrovolných hasičů, který založil rolník František Požár za pomoci učitele Švarce z Hodova a vzhledem k dřívějšímu velkému počtu požárů v obci to bylo moudré rozhodnutí. (Strnad, 2011)

V roce 1901 byl v panském lese Rohovci vykopán poklad – džbán – v němž bylo několik tisíc bílých penízků (denárů) ražených za krále Vladislava II. v četných variantách (fotografie viz Příloha 4). (Kratochvíl, 2007)

Roku 1906 byla postavena kaple na místě dřevěné zvonice a v její věži je znovu zavěšen historický zvon. Kaple je zasvěcena „Nejsvětějšímu Srdci Páně“ a patronce P. Marii. Vše je spojené s datem rohovské pouti, konané mezi 15. a 21. srpnem, a v tuto dobu se v kapli každoročně slouží poutní Mše svatě.

Obec Rohy byla v roce 1908 prohlášena obcí samostatnou.

Mezi lety 1914–1918 probíhala 1. světová válka, která změnila život lidí nejen v Rozích, ale v celé Evropě. Na frontu bylo toho času odvedeno z Rohů celkem 30 mužů a 10 z nich se již nikdy do rodné vsi nevrátilo. Jména těch, kteří padli na různých bojištích 1. světové války, jsou zvěčněna na památníku padlých na návsi, vyrobeného v roce 1929. Průměrný věk mužů činí zhruba 25 let.

Tohoto roku byla také zavedena do obce elektřina a v dubnu téhož roku zapojena – v obci svítilo 7 světel veřejného osvětlení. Roku 1942 byly elektrické vodiče na sloupech vyměněny za hliníkové a po válce opět namontovány měděné. Generální oprava celého elektrického rozvodného zařízení byla provedena roku 1970 a osvětlovací tělesa byla rozšířena na 20 světel.

V roce 1945 byl zaveden nový způsob státní správy a samosprávy.

Roku 1948 byla stavba školy zařazena do dvouletého plánu rozvoje a přidělena obci finanční částka 1.200.000 Kčs. Se stavbou se započalo v březnu a dokončena byla roku 1950 a od 1. září tohoto roku se začalo vyučovat. Vyučovalo se v jedné třídě 27 žáků. Celkový náklad na stavbu nakonec činil 2.700.000 Kčs, který byl přidělen ze státních prostředků. Telefon byl do obce zaveden roku 1951 a byl umístěn v kanceláři ve škole, další telefon byl umístěn do kanceláře JZD roku 1954 a o 6 let později byl telefon zaveden i do soukromého bytu vedoucí prodejny Jednota. Bohužel základní škola byla

v roce 1976 uzavřena z důvodu úbytku dětí a otevření nové základní školy v Rudíkově. Žáci z Rohů začali dojíždět do Rudíkova. O rok později byla provedena rekonstrukce kulturního domu z bývalé základní školy.

V roce 1968 se prováděly brigádnicky práce na stavbě kanalizace. V měsíci srpnu byla provedena generální oprava místní kaple – byla opravena věž a bání a plechová krytina byla natřena na červeně, zdivo bylo opraveno a nalíčeno, byla natřena okna a dveře (viz Příloha 4). Dále byla provedena rekonstrukce obecní studny – byla vyčištěna, opatřena skružemi a cementovým poklopem a byla zakoupena a namontována nová pumpa.

Roku 1973 byla zřízena kanalizace v obci a dokončena byla v roce 1976.

V roce 1981 došlo ke změnám v souvislosti se státoprávním uspořádáním, ustanovením tzv. střediskových obcí. Střediskovou obcí se stala obec Budišov a přiřčené obce měly své volené zástupce jako předsedy občanských výborů. Předsedou občanského výboru v Rozích byl zvolen Josef Jan z č. p. 28 a po něm, v roce 1982, převzal funkci předsedy občanského výboru Karel Krejčí z č. p. 1., který tuto funkci vykonával nepřetržitě až do roku 1989. Hlavním úkolem volebního programu v obci byla rekonstrukce prodejny Jednota (fotografie viz Příloha 3).

V roce 1985 bylo provedeno rozšíření vedení místního rozhlasu na horní a dolní konec obce. V roce 1989 byly na hřišti u kulturního domu postaveny houpačky pro děti a následující rok byl vybudován u kulturního domu taneční parket a přístřešek pro hudebníky.

V roce 1990 se konaly první demokratické volby do obecních zastupitelstev obcí. Do obecního zastupitelstva obce Rohy bylo zvoleno 7 zastupitelů, a ti zvolili starostou Karla Krejčího z č. p. 1 a místostarostou Jiřího Sedláka z č. p. 2.

Roku 1995 byla v obci postavena veřejná telefonní budka a rozšířena telefonní síť pro podnikatele a v roce 1996 byl firmou Telecom proveden kabelový rozvod telefonní sítě do všech domů.

Rok 1998 byl opět volebním rokem do zastupitelstev obcí. Při volbách bylo zvoleno 7 zastupitelů, kteří starostou zvolili Lubomíra Strnada z č. p. 25 a místostarostou

Jaroslava Horta z č. p. 22. V téže roce byla provedena rekonstrukce (posílení) elektrické sítě a celková rekonstrukce veřejného osvětlení v hodnotě 144.000 Kč. V následujícím roce se zrekonstruovaly místní komunikace - vyasfaltování povrchů, v celkové hodnotě 498.000 Kč. Dotace od MF ČR činily 148.000 Kč z Programu obnovy venkova (POV) a podíl obce činil 350.000 Kč.

V roce 2000 byl Obecní úřad vybaven výpočetní technikou v hodnotě 56.000 Kč (dotace z POV byly ve výši 38.000 Kč). Rekonstrukce hasičské zbrojnice stála 273.275 Kč (dotace z POV činily 120.000 Kč). Obecní úřad Rohy ve spolupráci s SDH v Rozích vydal publikaci o vzniku hasičského sboru v obci s názvem „Hasičská kronika obce Rohy“. Tuto zdařilou publikaci zpracovala paní Petra Svobodová.

V roce 2001 proběhla plynofikace obce a připojeno bylo 62 % domácností. Náklady činily 3.340.000 Kč (dotace SFŽP 1.391.000 Kč, podíl obci 1.949.000 Kč).

Ve stejném roce bylo vybudováno víceúčelové sportovní hřiště na tenis a volejbal v hodnotě 200.000 Kč (dotace z POV činily 120.000 Kč, zároveň došlo k oplocení hřiště a položila se antuka v hodnotě 100.000 Kč ze sponzorských darů.

Dne 14. srpna 2001 udělil předseda Parlamentu České republiky Václav Klaus obci Rohy právo užívat obecní znak a prapor. Slavnostní předání proběhlo v prostorách Parlamentu České republiky.

V roce 2002 byla dokončena plynofikace obce a příprava veřejného vodovodu s položením vodovodního přivaděče a dokončilo se zatrubnění místního potoka, které se postupně provádělo 20 let. Část vodovodu byla zprovozněna v prosinci 2003 a k odběru bylo připojeno 33 domácností. Až v roce 2008 se povedlo prodloužení trasy veřejného vodovodu k dolnímu konci obce pro napojení dvou rodinných domů (hodnota stavby byla 180.000 Kč a délka trasy 182 m). Akce „VODOVOD ROHY“ byla největší investicí obce v letech 2003 – 2008 a také v historii obce Rohy vůbec. Celkové náklady na stavbu činily 5.631.716 Kč.

Při Mši svaté pan děkan z Velkého Meziříčí posvětil prapor, znak obce a nově získanou hasičskou stříkačku z vojenských zásob, přislíbenou ministrem obrany Ing. Jaroslavem Tvrdíkem. Nechaly se také zhotovit dva kusy razítek (na prvním razítku

je vyobrazen nový znak obce a druhé razítko bylo vyrobeno podle otisku již ztraceného pečeti, na kterém je v kruhovém poli postava biskupa s mitrou na hlavě a s berlou v pravici a nápis OBEC ROHOVSKA 1880).

Roku 2004 se podařilo zajistit pro SDH v Rozích hasičské auto z vyřazených zásob Armády České republiky.

V roce 2005 probíhala rekonstrukce budovy kulturního domu, Obecního úřadu a dokončení stavby hasičské zbrojnice. Kompletně se zrekonstruovala elektroinstalace, vodovodní rozvody a odpady v kulturním domě. Vyměnila se střešní krytina, dešťové žlaby a hromosvody. Celkové náklady rekonstrukce činily 1.549.000 Kč, z toho 1.400.000 Kč hradilo MF ČR ze státních zdrojů a zbytek byl hrazen z prostředků obcí. V tomto roce se rovněž dokončily autobusové zastávky včetně dopravního značení a vybudovaly se cyklotrasy Nesměř, Rohy, Hodov, Oslavička a Rohy, Studnice, Oslava, Tasov. Obec přispěla částkou 3.500 Kč, zbytek uhradil mikroregion Horácko.

V průběhu roku 2010 byl připravován Územní plán, který zpracovával ateliér pana Ing. arch. Brožka z Brna. Návrh Územního plánu byl konzultován se zástupci obce a v září byl předložen k připomínkovému řízení a odsouhlasení institucím státní správy. Pro bytovou výstavbu se počítá s 9 – 10 stavebními místy. Projektová dokumentace stála obci 135.182 Kč. Kraj Vysočina uhradil při konečném vyúčtování částku ve výši 70–80 % nákladů. V tomto roce se konaly další volby do obecního zastupitelstva a starostkou byla zvolena paní Olga Voborná z č. p. 9.

Obec také přispěla na odstranění škod z povodní obci Višňová – Víska celkovou částkou 11.860 Kč jako dar od občanů Rohů. (Strnad, 2011)

V roce 2012 proběhla celková výměna krovů a krytiny věže kaple. Při samotné rekonstrukci se podařilo nalézt pečlivě uschovanou schránku z doby výstavby v roce 1906. Plechový tubus obsahoval listiny, mince a medaili za zásluhy z císařských dob. Součástí pokladu byl i jeden bílý penízek, který by mohl být spojen s pokladem, který byl nalezen v roce 1901 (viz Příloha 4).

5.1.1.6 Obecná charakteristika

Podle Culka (1996) náleží řešené území do Velkomeziříčského bioregionu. Bioregion zaujímá moravskou stranu Českomoravské vrchoviny a má protáhlý tvar ve směru jihovýchod – severozápad. Jižním cípem zasahuje až do Rakouska. Bioregion je tvořený pahorkatinou na zdviženém urovnaném povrchu na rulách a syenitech. Významným prvkem je rozsáhlý horninový masív neutrálních syenodioritů mezi Velkým Meziříčím a Třebíčí. U Velké Bíteše vystupují i kyselé ortoruly. Reliéf má většinou charakter členité až ploché pahorkatiny. Ve vzdálenějším okolí zaříznutých údolí má reliéf charakter ploché vrchoviny i členité vrchoviny.

Dle Quitta je klima velmi homogenní. Bioregion leží v oblasti mírně teplé a leží ve srážkovém stínu Českomoravské vrchoviny. V bioregionu zcela dominují kyselé typické kambizemě. Bioregion se rozkládá v mezofytiku a zaujímá střední část fyto geografického okresu 67. Vliv Alp se projevuje vzácným výskytem submontánních druhů, například ostřice chlupatá (*Soldanella Montana*) a vachta trojlistá (*Menyanthes trifoliata*). Potenciální vegetace náleží jednotvárným bikovým bučinám. Převažuje běžná fauna hercynského původu s počínajícími východními vlivy (ježek východní *Erinaceus concolor*) ve vysoce zkulturnělé krajině. Dalšími významnými druhy jsou například vydra říční (*Lutra lutra*), moudívláček lužní (*Remiz pendulinus*), ještěrka živorodá (*Lacerta vivipara*) a otakárek ovocný (*Papilio podalirius*).

Osídlení je poměrně mladého data. Rozsáhlejší plochy byly odlesněny pravděpodobně až na počátku středověku. Lesní vegetace je často přeměněna na lignikultury smrku. Na odlesněných místech dnes převažují pole, méně zde můžeme najít kulturní louky a pastviny. Místy byly vybudovány i skupiny rybníků. (Culek, 1996)

5.1.1.7 Primární struktura krajiny

Přírodní struktura krajiny vzniká působením přírodních faktorů a procesů a sestává ze systému závislosti propojených složek a dílčích krajinných jednotek (geosystémů). Její jednotlivé části mohou prodělávat změny pod vlivem člověka. (Vybíral, Kolečka, 2008)

Z hornin se zde vyskytují převážně tmavé granodiority a syenity, jelikož jde o území nacházející se na třebečsko-meziříčském masívu neutrálních syenodioritů. Z půdních typů je zde zastoupena pouze kambizem kyselá. [17] Cena za 1 m² je zde 5,53 Kč (údaj pro rok 2016). [26] Půdy jsou zde poměrně balvanité a mělké.

Podle geomorfologického členění náleží území do systému Hercynského, subprovincie Česko-moravská soustava, provincie Česká vysočina, oblasti Českomoravská vrchovina, celku Křižanovská vrchovina, podcelku Bítešská vrchovina, okrsku Velkomeziříčská pahorkatina. [17] Nadmořská výška území je 473 m nad mořem. Nejvýše položený bod má nadmořskou výšku 546 m n. m. Z hlediska orografického převažují spíše mírné svahy nad rovinami. Převažují mírně ukloněné svahy (2–5°) až silně ukloněné svahy (5–15°). Podél potoční nivy se nachází strmé až velmi strmé svahy (15–35°) zpevněné lesními porosty. [27]

Oblast náleží do povodí Dyje. V k. ú. Rohy se nachází celkem 4 vodní nádrže (3 z nich leží v intravilánu obce) a zastavěným územím protéká bezejmenný potok, jenž je levostranným přítokem potoka Mařek, který odvodňuje většinu území. Číslo hydrologického povodí potoka Mařek je 4-16-02-054. Potok Mařek je pravostranným přítokem řeky Oslavy (číslo hydrologického povodí 4-16-02-001), která je až po profil Čučice vodárenským tokem. Potok Mařek tvoří východní hranici obce.

Řeku Oslavu spravuje Povodí Moravy, s.p. a tok Mařek (5,442 km) spravují Lesy ČR, s.p. (Územní plán Rohy, 2011)

Katastrální území Rohy leží v mírně teplé klimatické oblasti, přičemž dvě třetiny území náleží do klimatické oblasti MT5 a zbývající třetina do MT9. Na sever od katastrálního území se nachází oblasti MT11. [27] Převažuje západní a severozápadní proudění větru. Průměrná rychlost větru ve sto metrech nad povrchem je zde měřena průměrně 3,5 m.s⁻¹ [17] a průměrně spadne 550 mm srážek. [9]

Potenciální přirozená vegetace - převažují bikové bučiny, méně jsou zde zastoupeny bučiny s kyčelníci devítilistou. Malá část na východním okraji k. ú. Rohy, v údolí řeky Oslavy, náleží bikové anebo jedlové doubravě. [27]

5.1.1.8 Sekundární struktura

Funkční struktura představuje antropogenní nadstavbu tvořenou mozaikou forem využití ploch (land use), jejíž podstatu dokládají prostorově uspořádané plochy lesa, orné půdy, luk a pastvin, zástavby. (Vybíral, Kolejka, 2008)

Typ krajiny podle osídlení – krajiny vrcholně středověké kolonizace Hercynika.

Při porovnání historické mapy v Příloze 2 (II. A III. Vojenské mapování) se současnou mapou (Obrázek č. 5) je možné pozorovat, že se téměř nezměnil vzhled krajiny ani využití (viz Historická struktura ploch). Podle landcover dominuje orná půda mimo zavlažovaných ploch a jehličnaté lesy, méně je zde zastoupeno zemědělské území s příměsí přirozené vegetace, nejmenší část území zaujímá intravilán (tj. souvislá a nesouvislá městská zástavba) nacházející se v jižní polovině území táhnoucího se ve směru severo-jihním. Nenachází se zde lokalita přirozeného lesa. [27] Katastrální území zaujímá 640 ha, z toho ZPF tvoří zhruba 310 ha celkové výměry, lesní pozemky necelých 300 ha.

Zemědělský půdní fond (ZPF)

Zemědělská výroba - výrobní typ a podtyp bramborářsko-ječný a pšeničný (výrobní oblast bramborářská). Pěstuje se zde mimo obilí a brambory i řepka, dále kukuřice na siláž a do bioplynové stanice v Budišově. Dříve se zde choval převážně skot a prasata, nyní v obci však zůstal opuštěný zemědělský areál v podobě nevzhledného brownfieldu (fotografie viz Příloha 3). [7]

Krajina je charakterizována typem krajiny lesozemědělské harmonické, který se směrem na severovýchod mění přes typ krajiny lesozemědělské běžné do typu krajiny lesní.

Podle údajů dostupných ze sčítání lidu z roku 2015 je více než 236,37 hektarů (76,6 % rozlohy ZPF) evidováno jako orná půda a dalších více než 72 hektarů (23,4 %) tvoří zahrady a trvalý travní porost. Celková výměra činí 640 ha. Souhrnná výměra zemědělské půdy obhospodařované zemědělským podnikatelem činí cca 309,04 ha. V ÚP jsou vymezeny základní požadavky na koordinaci hospodaření na ZPF a požadavky na ochranu půdy proti erozi (zejména vodní). Podmínky pro upřesnění a realizaci

opatření ke zlepšení současného stavu (ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství, zvýšení ekologické stability krajiny) se následně zajišťují prostřednictvím pozemkových úprav.

Lesní porosty (PUPFL)

Jehličnatý les lemuje celou severní a část východní hranice katastrálního území Rohy.

Jako lesy jsou považovány všechny lesní porosty dřevin s jejich prostředím a pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL). Lesní pozemky pokrývají v řešeném území 46,7 % (298,65 ha) z celkové rozlohy k. ú. [13] a jde o lesy hospodářské a lesy ochranné – lesy na nepříznivých stanovištích, celkem na 4 lokalitách nad potokem Mařek.

Výměry jednotlivých druhů pozemků se v čase mění, nikoli však výrazně.

Katastrální území Rohy se nachází v krajině, která je intenzivně zemědělsky obhospodařovaná. Pozemky obhospodařuje Zemědělské družstvo Budišov. V lesních porostech se provádí ochrana nového porostu proti okusu a pravidelné zalesňování lesních pozemků po odtěžení stromů. V oblasti vodního hospodářství bylo provedeno vyčištění návesního rybníka a rekonstrukce jeho břehů (viz Příloha 3).

Plochy a prvky krajinné zeleně

V rámci krajinné zeleně se uplatňují vegetační prvky nacházející se vně zastavěné i zastavitelné území. Jedná se o zapojené porosty dřevin rostoucí mimo les, dále menší remízky, lesíky, liniové prvky doprovázející vodní toky a komunikace, porosty na mezích a další ekotonová společenstva. Důležitá je i rozptýlená vegetace (skupinky stromů či keřů, solitérní dřeviny, aleje ovocných stromů podél silnic). Podél silnice III. třídy mimo zastavěné území obce směrem na Studnice jsou vysázené stromy a tvoří tak doprovodnou alej.

Celé řešené území pokrývá z necelé poloviny rozlohy les, zbytek tvoří zemědělský půdní fond a zastavěné území. Zeleň v intravilánu obce tvoří poměrně významný prvek. Systém sídelní zeleně, který tvoří zeleň na veřejných plochách a zeleň soukromých

zahrad v obytné zástavbě, je plošně stabilizován. V řešeném území se nevyskytují rozsáhlé celky veřejné zeleně, na veřejných prostranstvích je však značný podíl menších zatravněných ploch, místy se vyskytují porosty vzrostlé zeleně a keřů. Stávající veřejné plochy je nutno zachovat a provádět odbornou údržbu a dosadbu druhy dle příslušných STG (tuto oblast má na starost Zahradnictví Ing. Ladislav Molnár, se sídlem v Rozích) a doplnit a udržovat solitérní dřeviny u objektů drobné architektury. Nové samostatné plochy zeleně podle platného ÚP nejsou navrhovány.

Makrostrukturu krajiny je uvedena pro přehlednost v Tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Druhy pozemků (ha) [13]

	31. 12. 2014	31. 12. 2015
Celková výměra	639,41	639,41
Zemědělská půda	309,04	309,04
Orná půda	236,37	236,37
Chmelnice	-	-
Vínice	-	-
Zahrada	4,97	4,97
Ovocný sad	-	-
Trvalý travní porost	67,70	67,70
Nezemědělská půda	330,37	330,37
Lesní pozemek	298,65	298,65
Vodní plocha	3,28	3,28
Zastavěná plocha a nádvoří	4,65	4,65
Ostatní plocha	23,79	23,79

Jihovýchodní hranice řešeného území se dotýká hranice přírodního parku Třebíčsko, který se rozprostírá severně od města Třebíče na ploše téměř 10.000 ha. Pro krajinu jsou typické rozptýlené skalní ostrůvky a granito-syenitové balvany, přecházející i na katastr obce. Oblast spravuje Správa CHKO Žďárské vrchy (OPŽP). [27]

Technická a dopravní infrastruktura

Dopravní obslužnost – obcí prochází komunikace III. třídy (III/36056 Oslavička – Studnice – Budišov), která propojuje navzájem sousední obce a podél níž se nachází většina obytných domů. Obec Rohy dopravně spadáje k místnímu středisku Budišov

(necelých 6 km po silnici III/36056). Všechny místní komunikace jsou zpevněné relativně novým penetračním makadamem, bohužel místy již porušeným. Dopravní zatíženost i hluk je nízký, všechny místní komunikace v obci lze zařadit do funkční skupiny D1 – zklidněné se smíšeným provozem. V obci je nedostatek parkovacích ploch pro současné obyvatele, je nutno je navrhnout spíše podle potřeb jednotlivých objektů, nicméně na ně už není prostor. Možné řešení by bylo vytvořit parkovací místa u Obecního úřadu, nebo v místě bývalého zemědělského areálu (výkrmy prasat a kravína). Odstavování vozidel není možné v místech, kde může dojít k ohrožení bezpečnosti provozu, a to se týká především oblastí podél průtahu silnice.

Dopravní uzel Velké Meziříčí je vzdálen od obce Rohy asi 8 km po silnici a zároveň se v tomto městě nachází i dva nejbližší nájezdy na dálnici D1 směrem na Jihlavu a Prahu, respektive Brno. Nájezdy jsou na 141. a 146. Kilometru. Obcí dále prochází cyklotrasa č. 5109 (viz výše). Okresní město Třebíč leží asi 18 km převážně po silnici II/360. Z Třebíče je možné další napojení směrem na Moravské Budějovice, Znojmo a dále na Rakousko (silnice I/38).

V katastru obce se nachází dvě zastávky hromadné dopravy. Zastávka Rohy se nachází v centru obce a zastávka Rohy-domky je umístěna přímo na silnici III/36056 v západní části obce. Docházkové vzdálenosti pro část obyvatel východní části obce přesahují doporučenou hodnotu (500 m chůze). Autobusová doprava spojuje obec s městy Třebíč a Velké Meziříčí. Počet přímých spojů veřejné dopravy autobusem do spádových měst ve všedních dnech je 6, přičemž na Třebíč jedou autobusy pouze brzy ráno, a to v 4:42 h a 6:49 h (zpáteční autobusy jezdí v následující časy: 5:35 h, 12:15 h a 14:45 h) a na Velké Meziříčí v 4:37 h, 7:01 h, 13:12 h a 16:06 h (zpáteční autobusy jezdí v následující časy: 6:05 h, 11:00 h, 14:35 h a 17:50 h). Z těchto časových údajů je patrné, že je pro občany snazší dostat se do Velkého Meziříčí. O víkendech přes obec Rohy autobus nejezdí. Počet autobusových a následných vlakových spojů s přestupem ve všedních dnech je poněkud více, a to 17. Bohužel nejbližší vlakové nádraží je vzdálené 3,5 km v obci Oslavička, jedná se o regionální trať 252 Křižanov–Velké Meziříčí–Studeneč. Občané se mohou dostat do Oslavičky na vlak pouze autobusy jedoucími do spádových měst, tedy pouze v časy zmíněnými v tomto odstavci.

Veřejný vodovod – v obci je vybudován veřejný vodovod (kapacita i kvalita je vyhovující). Voda je přiváděna gravitačně ze skupinového vodovodu Budišovsko z vodojemu Hodov přírodním řadem. Vlastníkem vodovodu je obec a provozovatelem VAS, a.s., divize Třebíč.

Plynofikace – obec je také plynofikována rozvody STL zemního plynu, je napojena přívodem z obce Hodov na společnou STL síť zásobující plynem i obce Budišov, Hodov, Rohy, Studnice a Kamennou z regulační stanice u Budišova. (Územní plán Rohy, 2011)

Veřejná kanalizační síť – veřejná kanalizační síť ani ČOV v obci zatím vybudované nejsou, a to z důvodu vysokých nákladů na tuto investiční akci. Odpadní vody jsou likvidovány často individuálně (jímky, septiky). Recipientem vod je levostranný přítok potoka Mařek, který je levostranným přítokem řeky Oslavy. Do budoucna se zvažují spíše menší domovní čistírny, popř. společné čistírny, vždy pro pár vybraných domácností. V současné době se zamýšlí pořízení projektové dokumentace a potřebných podkladů.

Avšak v obci existuje stará kanalizace, jejíž převážná část byla budována kolem roku 1965 (viz kapitola Historie) a je provedena z betonových trub o průměru 300–600. Součástí tohoto kanalizačního systému je zatrubněný potok (trubky o průměru 1000 mm). V roce 1996–1997 byl částečně zatrubněn bezejmenný potok, který prochází středem obce. Trasy kanalizace a na ní umístěné objekty však nejsou zdokumentovány v provozním řádu kanalizace. Kanalizace je vyústěna do místní vodoteče protékající obcí, jež je levostranným přítokem potoka Mařek, který se dále vlévá do řeky Oslavy. Podle znečištění vytékající vody je zřejmé, že do kanalizace jsou zaústěny odpadní vody od obyvatelstva (přepady ze septiků). (Územní plán Rohy, 2011) Technický stav kanalizace neodpovídá české technické normě. Dříve se v zemědělském areálu nacházela také výkrmna prasat (zavřena asi před dvaceti lety) a kravín (zavřen asi před pěti lety) a odpadní vody byly odtud odváděny do jímky na vyvážení a používány jako hnojivo. Nově postavené rodinné domy mají zřízeny jímky na vyvážení, které jsou vyváženy zemědělským družstvem.

Elektrická energie – distribuci elektrické energie v obci Rohy zajišťuje společnost E-ON, a.s. a je možné se do sítě připojit. Zřízená pevná telefonní linka je ve vlastnictví Telefoniky O2 Czech Republic, nicméně pokrytí signálem všech tří poskytovatelů mobilního připojení (T-Mobile, O2, Vodafone) je ve špatné kvalitě. Připojení k internetu je možné dvojím způsobem, buď přes telefonní linku nebo prostřednictvím wi-fi, tuto službu poskytuje společnost Mírovka.net. (Voborná, 2015)

Odpadové hospodářství - odpadové hospodářství je zajišťováno firmou ESKO-T, s.r.o., která obci zajišťuje svoz komunálního, tříděného, nebezpečného i velkoobjemového odpadu. Jedno svozové místo se nachází přímo ve středu obce (viz Příloha 3). Druhé by mělo být vytvořeno na západním konci. Obec darovala všem domácnostem kompostéry na bioodpad. Nejčastěji využívaný sběrný dvůr se nalézá v Budišově a tříděný odpad se dále vyváží do třídírny odpadu v Třebíči a komunální odpad na skládku TKO v Petruvkách. Z odpadů produkovaných obcí zaujímá nejvýznamnější podíl tuhý domovní odpad.

Katastrální území Rohy je vybaveno veřejným osvětlením, veřejným vodovodem a je plynofikováno, centrální kanalizace chybí. Je zde silnice III. třídy, dvě autobusové zastávky, ale železniční stanice v území chybí. Územím vede i cyklotrasa (viz níže).

Bydlení

V obci Rohy se vyskytuje podle sčítání z roku 2011 celkem 54 rodinných domů, z toho obytných 41. Ve vlastnictví fyzických osob jich je tři pět a ve spoluvlastnictví vlastníků bytů celkem pět. Nejvíce domů v obci vyrůstalo v minulém století. Od roku 2000 tu vyrostly pouhé 2 obytné rodinné domy. Bytové domy a obecní byty se v obci nenachází žádné a v nájmu je pouze jeden dům. Co se týče počtu obytných místností, převažují byty s pěti a více místnostmi (celkem 22 bytů) nebo s čtyřmi místnostmi (celkem 22 bytů). V Rozích je celkem 44 hospodařících domácností. Domácnosti tvořené jednou rodinou převažují a jejich počet je 32. Tvořené dvěma a více rodinami jsou zde dvě domácnosti a domácností jednotlivců je zde deset. [6]

Nejrychleji v ČR rostou počty domácností jednotlivců. Jejich počet se za posledních patnáct let zvýšil o mimořádných 16,8 %. Tento růst je výsledkem nejen posunů ve

věkové skladbě obyvatelstva, ale i výsledkem změn v mezigeneračních vztazích, zvyšování hranice pro zakládání rodiny a celkového růstu počtu osob. [14]

Obec podporuje výstavbu rodinných domů v obci, avšak v současné době je zde nedostatek ploch připravovaných pro tuto výstavbu, což by to dalo považovat za limit rozvoje. Vhodné pozemky, navržené v Územním plánu, jsou totiž ve vlastnictví občanů, a ti je nechtějí obci pro tyto účely odprodat. V kapitole Územní plán je popsáno, co limituje další bytovou výstavbu v obci. V obci se nachází jeden brownfield, ve vlastnictví Zemědělského družstva Budišov, který by také mohl posloužit jako vhodná plocha pro novou výstavbu rodinných domků. Jde o bývalý zemědělský areál, který byl podle ÚP v době jeho zpracování ještě užívaný ke svému prvotnímu účelu. Podle ústního sdělení obyvatel však v té době už nebyl využíván jako výkrmna prasat a kravín. Areál pravděpodobně zanikl v důsledku přesunutí většího zaměření z živočišné výroby na výrobu rostlinnou.

V obci je možné nalézt individuální rekreační objekty (cca 10). Sociální bydlení zde není, jelikož je nepotřebné, avšak podle osobního rozhovoru vím, že by občané obce uvítali vytvoření či veřejné zpřístupnění jedné místnosti, například v Jednotě, jelikož je v dobré strategické poloze, nebo na Obecním úřadě, kam by alespoň jednou za týden dojížděly jinak v místě nedostupné služby, a za kterými musí vyjízdit zejména starší obyvatelé, jedná se například o kadeřnické služby apod.

Školství a vzdělávání

V minulosti se v Rozích nacházela pouze základní škola, ta však byla v roce 1976 zavřena kvůli nedostatku dětí. Děti proto musí převážně dojíždět do sousedního městyse Budišov (5,3 km po silnici) do základní školy a do obce Hodov (2,5 km po silnici) do mateřské školy. (Dle ústního sdělení starostky obce paní Olgy Voborné). Děti do 15 let je v Rozích celkem 9 a do škol vyjíždí celkem 17 žáků/studentů.

Zdravotnictví a sociální péče

Zdravotní středisko je pro občany rovněž k dispozici nejbliže pouze v městyse Budišov nebo ve Velkém Meziříčí. Zdravotnická záchranná služba přijíždí nejčastěji z Třebíče nebo z Mostišť na Žďársku.

V obci nejsou žádné sociální služby a obyvatelé za nimi vyjíždí do nejbližšího městyse Budišov nebo do města Třebíč a Velké Meziříčí.

Kultura, sport a tělovýchova

V obci je kulturní dům, s velkým a malým sálem, ne příliš často využívaný. Dále je zde knihovna, travnaté fotbalové hřiště a víceúčelové hřiště (viz Příloha 3). Vedle Obecního úřadu Rohy je také dětské hřiště, které však není příliš bezpečné, neboť téměř veškeré jeho vybavení je nějakým způsobem poškozené, prošlápnuté nebo dokonce některá z částí chybí (viz Příloha 3). Děti i občané mají možnost téměř kterékoliv prostory využít ke svému neorganizovanému setkávání. Chybějící kulturní a sportovní zařízení musí občané obce využívat v okolních obcích, zejména v Budišově, Velkém Meziříčí a Třebíči.

Obec má zřízenou jednotku požární ochrany, kterou čítá deset členů a je vybavena odpovídajícím vybavením. V obci je také sbor dobrovolných hasičů (SDH), který má v současné době 29 členů. Obec by dále chtěla zřídit dětský hasičský sbor, avšak v tomto mu brání malý počet dětí. Děti jsou spíše členy dětského hasičského sboru v Hodově.

Cestovní ruch

S rozvojem cykloturistiky se v obci intenzity cyklistické dopravy postupně zvyšují.

Obcí prochází cyklotrasa 5109 Nárameč–Rohy–Oslava–Náměšť nad Oslavou. Cyklotrasa vede střídavě po silnici a střídavě po nezpevněné lesní cestě a údolím řeky Oslavy. V blízkém okolí se nachází modrá turistická značená trasa procházející Budišovem a Oslavou, jdoucí na Tasov (nejbližší bod napojení je v Oslavici vzdálen asi 4,3 km). Je vedena malebným skalnatým údolím, kterým protéká i potok Mařek (na východ od obce). Tímto údolím rovněž prochází tři z pěti naučných stezek Balinského a Nesměřského údolí, na jejichž vytváření se podílela i autorka této práce (viz Příloha 3), konkrétně na Trase Nesměřským údolím – modré stezce s interaktivními prvky pro děti (viz Příloha 2), ve spolupráci s neziskovou organizací Chaloupky o.p.s., pracoviště Velké Meziříčí–Ostrůvek. Jde o následující trasy: Trasa Nesměřským údolím – modrá stezka s interaktivními prvky pro děti, Okruh Nesměřským údolím – oranžová

stezka a Propojení Balinského a Nesměřského údolí – fialová stezka. Napojení na tyto naučné stezky může být dosaženo po ujetí 2,5 km po cyklotrase 5109. Bohužel oblast leží mimo tradiční rekreační území, a proto se zde nenachází žádné ubytovací či stravovací kapacity ani půjčovny a infocentrum. Nicméně zdejší krajina je opravdu krásná a malebná, a proto každý milovník přírody si zde určitě přijde na své.

Služby a infrastruktura cestovního ruchu mohou být budovány pouze a výhradně uvnitř zastavěného nebo zastavitelného území obce. Na území obce je možné vybudovat na vhodných místech odpočívky, informační body a ekologická centra, hygienická zařízení a další zařízení pro účely cestovního ruchu. V současné době je pro obec zpracovávána historikem zatím nepojmenovaná publikace, ale hned potom je záměrem vedení obce, v rámci strategie rozvoje, nechat vyrobit informační tabuli, jež bude obsahovat některé ze zjištěných údajů.

Ochrana před povodněmi a protierozní opatření

Pro ochranu zastavěného území obce před přívalovými vodami je nutné na výše položených místech provést stavebně-technická opatření ke zmírnění ohrožení záplavou během extrémních povětrnostních situací. Jde především o zřízení a udržování opatření, jako jsou záchytné průlehy, suché poldry a příkopy. Úkolem těchto objektů je zachytit povrchový odtok a odvést jej neškodně do kanalizace, či vodního toku, zatravněných údolnic či na ostatní plochy mimo zastavěné území. Šířka zatravněného průlehu by měla být minimálně 10 m. Pro odvedení vod ze zpevněných ploch, komunikací a střech objektů by měly sloužit stávající příkopy a propustky.

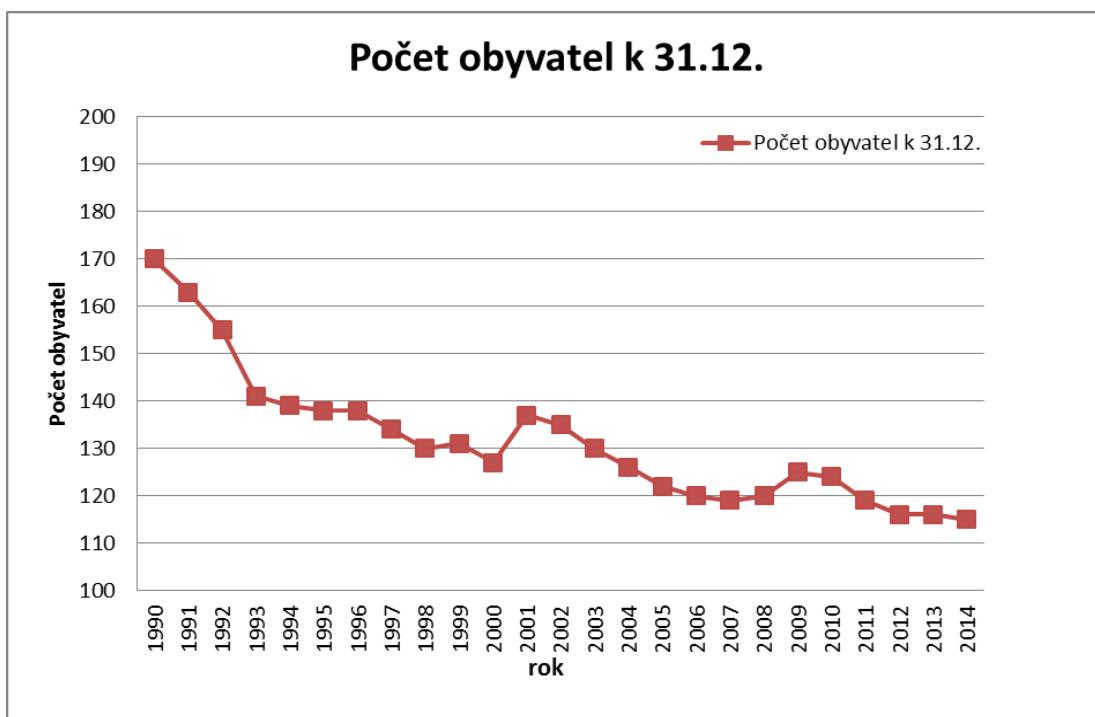
Pro ochranu zemědělské půdy je třeba na všech pozemcích katastru obce mimo zástavbu dodržovat standardní protierozní opatření, a to především v podobě agrotechnických a organizačních opatření. Absolutně nevhodné jsou širokořádkové plodiny (kukuřice, brambory apod.) a naopak výrazné protierozní účinky mají pícniny, zejména vojtěška a traviny. Při správném použití jsou právě osevní postupy významným prostředkem k ochraně půdy před erozí. Bohužel osevní postupy zde moc dobře nefungují a ve velkém se pěstuje na nejméně vhodných pozemcích právě kukuřice.

Agrotechnická opatření – zvyšováním humusu a zlepšováním půdní struktury se dosáhne vyšší vodní jímavosti půdy. Doporučovala bych hnojení statkovými hnojivy,

použití zeleného hnojení či zaorávání slámy. Nejen že se jím zmírní eroze na pozemku, ale zároveň se vytvoří příznivé podmínky pro rozvoj půdních organismů (edafonu), jehož činnost výrazně zvyšuje infiltrační schopnost půdy. Vlastníci, ale také uživatelé půdy jsou povinni dodržovat ustanovení Zákona o ochraně zemědělského půdního fondu č. 334/92 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Pro pozemky do sklonu 0–5 % (neohrožená půda), se doporučují kultury jako okopaniny, řepka, kukuřice apod. Pro pozemky sklonu 5–14 % (mírně ohrožená půda) jsou to obiloviny. Pro pozemky sklonu 14–21 % (středně až výrazně ohrožená půda) se doporučuje jetel, vojtěška a píce. Pro pozemky sklonu 21–36 % (výrazně ohrožená půda) je příznačné zatravnění, případně jeteloviny a pro pozemky sklonu většího, než je 36 % (katastrofálně ohrožená půda) se doporučuje zalesnění.

Sociálně ekonomická a demografická analýza

Analýza hodnotí vývoj a stav jednotlivých význačných ekonomických, kulturněhistorických, společenských a dalších ukazatelů a jevů. Jedná se o výchozí část každého rozvojového dokumentu, na jehož základě jsou definovány hlavní rozvojové priority.

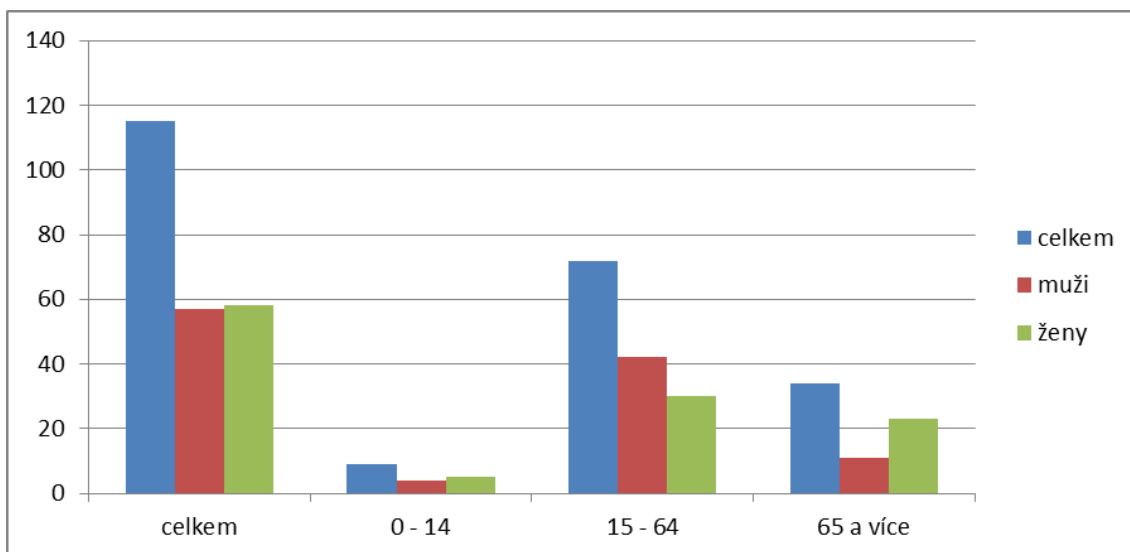
Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel obce Rohy v letech 1990–2014. [11]

Na Grafu č. 1 lze vidět patrný trend trvalého pozvolného poklesu počtu obyvatel v obci Rohy, avšak v roce 2001 byl zaznamenán poměrně znatelný nárůst počtu obyvatel ze 127 na 137 obyvatel. Poté následoval trend opět klesající. K podobnému, nicméně menšímu nárůstu počtu obyvatel došlo od té doby ještě jednou, a to v roce 2009, kdy vzrostl počet obyvatel ze 120 na 125. K 31. prosinci 2014 žilo v obci celkem 115 obyvatel.

Velký vliv na tento klesající trend má bezpochyby převažující počet starších obyvatel v obci a tím pádem i převažující úmrtnost nad porodností. Vliv na převažující vystěhování nad přistěhování má jistě také nízká vybavenost obce službami a nutnost dojíždění do zaměstnání, popřípadě škol jiných obcí. Avšak ne vždy klesající trend převažuje. V roce 2001 a 2009 (jak bylo zmíněno výše) byl trend opačný. Někteří občané měst totiž buď původně pocházeli z obce Rohy, nebo zde měli individuální rekreační usedlost a rozhodli se sem přestěhovat. Z odpovědí na poslední otázku dotazníku je patrná i jejich spokojenost s přestěhováním a nadšení. Nejvíce obyvatelé, jak stávající, tak noví, velice oceňují klid a blízkost přírody.

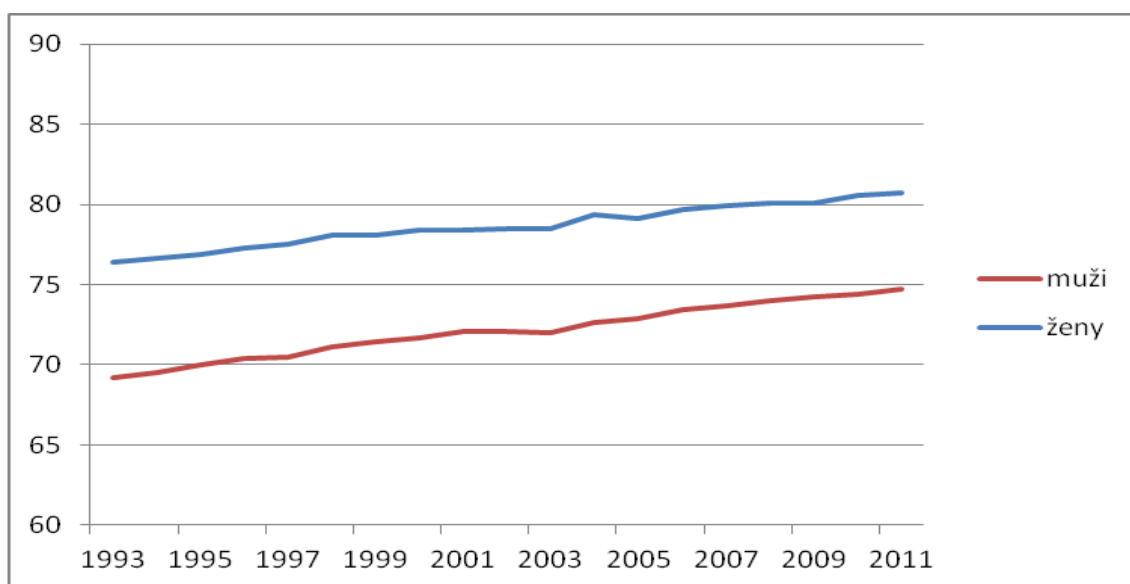
Lze usoudit, že obec Rohy sice nabízí přátelské prostředí pro běžný život, ale bohužel není z pohledu migrace obyvatelstva atraktivním cílem. Příčinu tohoto by mohla být nutnost dojíždění do zaměstnání či škol a školek, popřípadě zdravotního střediska, kterými disponuje blízká obec Budišov a také nedostatečná občanská vybavenost, kterou si žádá dnešní doba.

V loňském roce 2015 činil počet obyvatel 115, z toho 105 dospělých, z toho 59 žen a 60 mužů. Průměrný věk obyvatel je v tomto roce 47,9 roků. (Voborná, 2015). Dříve byla hlavním zdrojem příjmů zdejších obyvatel práce v zemědělství, ale dnes je většina obyvatel nucena za prací dojíždět, a to často do nemalé vzdálenosti. Počet obyvatel je proto ovlivňován především nedostatkem pracovních příležitostí. Rohovští obyvatelé žijí v rodinných domech v osobním vlastnictví a velká část obytných domů je využívána k víkendovým pobytům. V obci se nenachází žádná bytová zástavba.

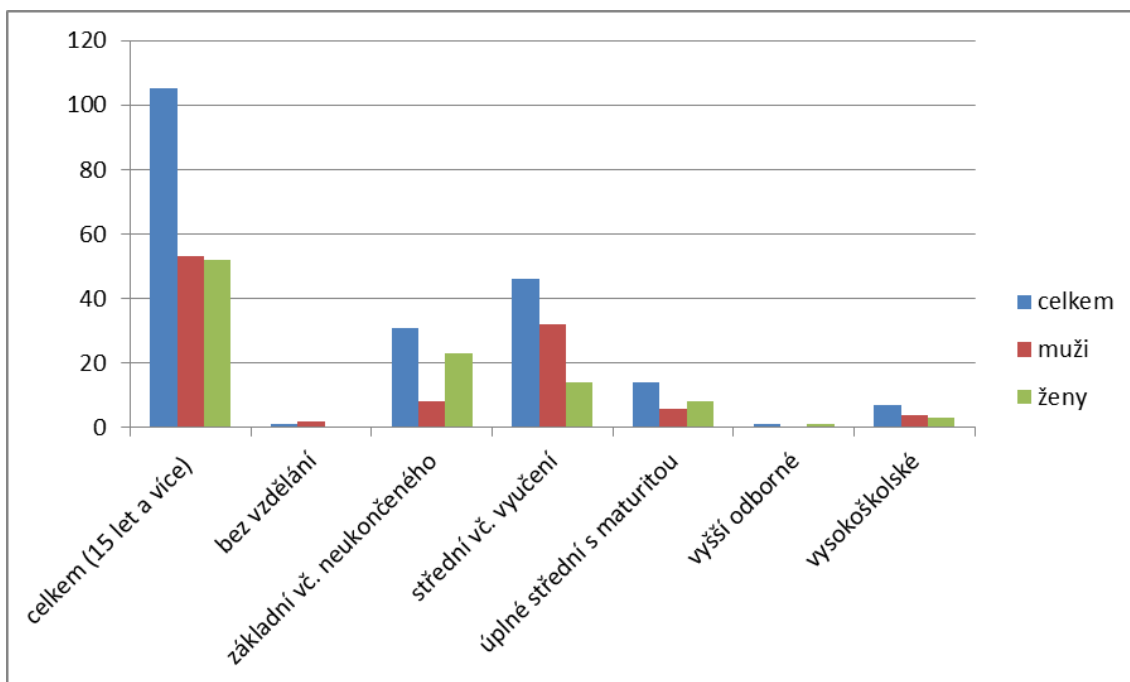
Graf č. 2: Obyvatelstvo podle věku a pohlaví k 31. 12. 2014. [13]

Z Grafu č. 2 lze vyčíst, že v obci Rohy je velmi malé zastoupení obyvatel ve věku 0–14 let (z toho 4 chlapci a 5 dívek), dále se zde nachází početné obyvatelstvo ve věku od 15 do 64 let (42 mužů a 30 žen). Podle grafu převládají v obci od 65 roku života ženy (z celkového počtu 34 je zde 23 žen a 11 mužů). Tyto výsledky ukazují, že ženy se dožívají zpravidla vyššího věku než muži. Tento trend je zřejmý i z Grafu č. 3.

Graf č. 3: Naděje dožití při narození – ČR 1993 – 2011. [25]

Graf č. 3 ukazuje naději na dožití mezi lety 1993 a 2011. Průměrná naděje na dožití ženy narozené v roce 2011 je tedy 81 let a muže narozeného v roce 2011 je 75 let. [25]

Graf č. 4: Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání k roku 2011. [12]

Podle výsledků Sčítání obyvatelstva 2011 (viz Graf č. 4) dosáhlo v Rozích mezi obyvateli staršími 15 let nejvíce obyvatel středního včetně vyučení bez maturity (46 obyvatel) a úplného středního s maturitou dosáhlo celkem 14 obyvatel. Pouze základní vzdělání nebo bez vzdělání je zde 32 obyvatel a s vysokoškolským vzděláním disponuje 7 obyvatel. Toto rozložení vzdělanostní struktury reflektuje především hlavní zaměření obce z minulosti na zemědělskou výrobu a není v obcích podobného typu ničím neobvyklým.

Pohyb obyvatel – počet narozených v obci Rohy byl mezi lety 2009–2014 roven nule a počet zemřelých roven 13. Přistěhovalo se celkem 16 obyvatel a vystěhovalo 8. Tedy přirozený přírůstek za těchto 6 let činí -13 a migrační přírůstek činí +8. Přírůstek celkový je -5. [11]

Národnostní struktura obyvatel obce Rohy podle výsledků sčítání z roku 2011 je poměrně homogenní. Dominuje národnost česká s 48 %, následována moravskou s 27 %. Celkem 25 % odpovědí tvořilo odpověď „neuveďeno“. [12]

Data ze sčítání z roku 2011 neumožňují kvalitně posoudit náboženské vyznání obyvatel, jelikož procento odpovědí „neuveďeno“ byl celkem vysoký (43 %). K římskokatolické církvi se hlásí 36,4 % obyvatel. [12]

Ekonomická situace a trh práce

Příklad ekonomických subjektů se sídlem v obci podle databáze ARES

- Zikmund & Havelka – Výroba kování na kuchyňská kachlová kamna
- Smíšené zboží
- Zahradnictví Ing. Ladislav Molnár
- Petra Svobodová – PS-Art
- BRYCHTASTAV s.r.o. – zateplování budov
- Chalupa – malířské práce
- Voborný Antonín – obnova a ochrana lesních porostů

V obci se podle databáze ekonomický subjektů ARES nachází ještě dalších 11 ekonomických subjektů, přičemž převažuje statistická právní forma „Fyzická osoba podnikající dle živnostenského zákona nezapsaná v obchodním rejstříku“. [22] Poslední aktualizace databáze ARES však není aktuální, například ekonomický subjekt BRYCHTASTAV s.r.o. je již od 1. 6. 2015 registrován a má oficiální sídlo v Praze. V obci převažují drobní podnikatelé a většina z nich nemá žádného zaměstnance. Pro větší podnikatelské subjekty není v území příznivé podnikatelské prostředí, což je způsobeno například nedostupností signálu mobilních operátorů a nedostatkem ploch k výstavbě.

Podle typu převažující činnosti se jedná převážně o obchod, stavebnictví a činnosti v různých oborech. (dle ústního sdělení starostky obce paní Olgy Voborné)

Podíl ekonomicky aktivních celkem je v obci 37 % (44 obyvatel), z toho nezaměstnaní činí necelá 3 % (3 obyvatelé). Pro celou republiku se udává hodnota nezaměstnanosti 8,6 % (hodnoty vztahované k 31. 12. 2011, aktuální nezaměstnanost v ČR je 6,4 % – hodnota vztahovaná k lednu 2016). Aktuálnější informace se mi bohužel ani po rozhovoru s paní starostkou obce nepodařilo sehnat. Ekonomicky neaktivních je zde 61 %, z toho nepracující důchodci činí 65,3 % a žáci či studenti činí 23,6 %. Tato

data byla získána při sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Mezi ekonomicky aktivním obyvatelstvem výrazně převažují zaměstnanci (34) nad živnostníky (4) a zaměstnavateli (1). [12]

Do zaměstnání a škol vyjíždí celkem 44 obyvatel (37,3 % obyvatel), z toho do zaměstnání 61,4 % (27 obyvatel, z toho pouze 2 vyjíždí v rámci obce) a do škol 38,6 % (všech 17 obyvatel vyjíždí do škol mimo obec). Většina obyvatel vyjíždí do blízkých centrálních měst Třebíč (přibližně 18 km po silnici) a Velké Meziříčí (přibližně 8 km po silnici), nebo do nedalekých obcí Hodov (2,5 km po silnici) a Budišov (5,3 km po silnici). [12]

Historická struktura ploch – popis struktury ploch a urbanistický rozbor sídla

Krajina byla za II. vojenského mapování (1836–1852) homogenní (viz Příloha 2). Většinu území pokrývala pole či les (na severu katastrálního území). Louky a pastviny (plošky) se nacházely nahodile po celém území, avšak jejich souhrnná plocha také nebyla velká. Území bylo spíše svažitého charakteru, mírně zvlněného, na severu a severovýchodě v oblasti lesa a potoční nivy se svažitost patrně zvětšovala. Rybníků zde bylo jen po málu.

Rohy byly údolním lánovým typem vesnice, vystavěné podél silnice a potoka (stejně tomu je i v současnosti), domy byly uspořádány pravidelně na obou stranách potoka. Za sídly jsou patrné zahrady a sady. Celé území bylo protkáno sítí drobných cest. Nejhojněji zde byly zastoupeny polní cesty, řidčeji pak spojovací cesty. Byly zde zastoupeny i komunikace poštovní – hlavní.

Obec byla na počátku jen malá vska. První zmínky o osídlení pochází z roku 1377, tehdy to byla osada se stejným názvem a byla darována Janovi III. staršímu z Velkého Meziříčí a jeho dědicům a postupně se rozšiřovala.

Současná struktura ploch – popis struktury ploch a urbanistický rozbor sídla

Při porovnání současné mapy s mapou historickou je zřejmý nárůst intravilánu směrem na obě strany potoční nivy. Celkově se plocha intravilánu zvětšila téměř čtyřnásobně. Při výstavbě byla zachována původní struktura obce. V poslední době je však nárůst pozastaven. Převládá štítová výstavba a domy jsou zde jedno –

i dvoupodlažní, zastoupené zhruba ve stejné míře. Nová výstavba však příliš nerespektuje tradiční architekturu. Co se týče krajiny, struktura se během historie téměř nezměnila.

Struktura ploch je homogenní, mozaika střednězrná. Biodiverzita je střední a stejně tak i stabilita, neboť je zde velké zastoupení zemědělské půdy a vliv intravilánu – diverzitu krajiny negativně ovlivňuje právě antropogenní činnost. Naopak má na diverzitu pozitivní vliv přítomnost lesního porostu. Zpravidla nejrozmanitější je krajina s velkou horizontální a vertikální členitostí.

Land use (mikrostruktura) – Skladební části struktury krajiny tvoří matrix (nejrozsáhlejší a prostorově nejspojitější skladebná součást krajiny), enklávy (plošky – neliniové, tedy plošné útvary, vzhledem se lišící od svého okolí, často obklopené krajinnou matrix) a koridory (pruh území, který je stejně jako enkláva obklopen odlišným prostředím, oproti enklávě má však výrazně liniový charakter). Matrix krajiny České republiky je převážně tvořen ekologicky relativně labilnějšími ekosystémy, zatímco úlohu „nositel“ ekologické stability přebírají enklávy a koridory. (Sklenička, 2003)

Matrici (matrix) v území tvoří zemědělská půda, ale i lesní pozemky zabírají podstatnou část katastrálního území. Plošně převládající a prostorově nejpropojenější je však plocha zemědělské půdy, která je prostoupěna přírodními enklávami, tvořenými rybníky a lesními pasekami (viz Obrázek č. 5). Okolní krajina je také obohacena četnými remízky, které byly vytvořeny vyhrnováním balvanů, na něž je oblast bohatá, nejen při zemědělské činnosti. Umělou enklávu představuje v první řadě nejvíce nápadný bývalý zemědělský areál na hranici zastavěného území, směrem na Hodov. Další rozptýlená enkláva je tvořena vlastním sídlem. Komunikace tvoří fragmentaci krajiny a vytváří se částečně bariérový efekt. Fragmentace krajiny je významným procesem, který ovlivňuje charakter krajiny a podmínky pro existenci organismů. Fragmentace z jedné strany vede ke zvyšování krajinné heterogenity, ale současně může ohrožovat existenci některých druhů. Silnice sice nejsou příliš frekventované, nicméně přetínají migrační trasy některých živočichů. Dalšími koridory, přírodní vyšší, tvoří alej podél silnice směrem na Studnice. Linie tvořené stromy se vyskytují i v polích za zahradami.

Přechod ploch není příliš pozvolný, místy jej tvoří travní porost, jinde přechází orná půda přímo v lesní porost. Zemědělské pozemky i lesní porost mají nepravidelný tvar a jsou poměrně velké. Krajina je dobře prostupná díky středně husté síti polních cest.

Obrázek č. 5: Mapa zájmového území – ortofotomapa, M 1 : 20 000. [17]

Hlavní krajinnotvorné činnosti – typ krajiny podle využití – lesozemědělská harmonická krajina. Toto využití se od II. vojenského mapování nezměnilo. Kvůli pevnému kamenitému podloží syenitového masivu bylo nutno vyhrnovat kameny, a tak se vytvořily v polích remízy, větší i menší, které se buď postupně rozšiřují, nebo se jejich okraje pozvolna rozorávají.

Krajinu do současné podoby pozměnilo rozšíření sídla a výstavba dnes už bývalého zemědělského areálu.

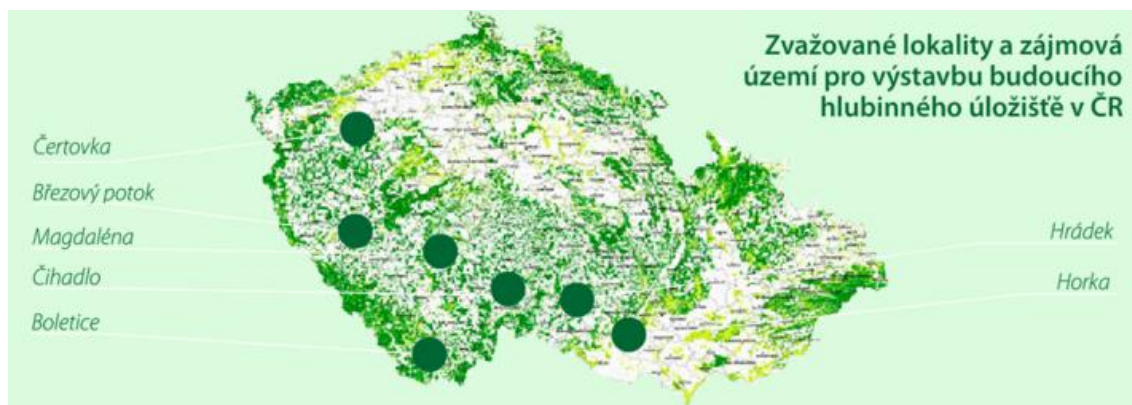
Zhodnocení míry antropického tlaku na území – lidský tlak na území se projevuje zejména intenzivním zemědělstvím. V okolí dominuje krajina lesní i zemědělská, z čehož plyne, že v zájmovém území i jeho okolí docházelo rovnoměrně k rozsáhlé těžbě dřeva. Do budoucna se předpokládá další těžba, neboť už nyní dochází k těžbě dřeva starého lesního porostu na východním okraji území. Tato oblast se dotýká regionálního biokoridoru Vlčatínský vrch – Nesměř a regionálního biocentra Nesměř. Intenzivní zemědělství také nepoleví, ale další výstavba se v území nepředpokládá,

neboť vhodné pozemky (podle Územního plánu z roku 2011) jsou ve vlastnictví občanů, kteří je nechtějí odprodat.

Řešené území je však společně s okolními obcemi zařazeno mezi vybrané lokality a zájmovými územími pro výstavbu budoucího hlubinného úložiště v České republice pro vysokoaktivní odpad a vyhořelé jaderné palivo. Základním rámcem pro výběr budoucí lokality hlubinného úložiště je vládou schválená „Koncepce nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým jaderným palivem“ z roku 2002, která ukládá vyhledání dvou lokalit (hlavní a záložní) s nejlepšími geologickými podmínkami. Toto vyhledání lokalit musí být v souladu se zachováním předpokládaného rozvoje zájmové oblasti. Druhý významný dokument schválený v roce 2008 vládou „Politika územního rozvoje ČR“ ukládal provedení výběru dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště, a to za účasti dotčených obcí. Výstavba by měla začít po roce 2050. [33]

V současné době na území České republiky existují čtyři přípovrchová úložiště – Richard (Litoměřice), Bratrství (Jáchymov), Hostim (Beroun) a Dukovany. Mezi zvažované lokality a zájmová území pro výstavbu budoucího hlubinného úložiště (viz Obrázek č. 6) jsou zařazeny lokality Čertovka, Březový potok, Magdaléna, Čihadlo, Boletice, Hrádek a Horka. Právě tato poslední stanovená lokalita Horka zasahuje do katastru obce Rohy. Dále do této lokality spadají obce Hodov, Oslavička, Budišov, Nárameč, Vlčatín, Osová, Rudíkov a Oslavice v kraji Vysočina. Větší část zájmového území se nachází v přírodním parku Třebíčsko a leží na něm i několik regionálních a lokálních biokoridorů a biocenter.

V současné době je lokalita Horka stále na seznamu zvažovaných budoucích lokalit pro umístění hlubinné úložiště. Kdyby byla tato lokalita vybrána, celkový zásah pozemkových úprav by činil 28,26 km². Obec Rohy by to postihlo z 5,37 km² a podle NV č. 416/2002 Sb., o výši a způsobu odvádění prostředků původci radioaktivních odpadů, ve znění pozdějších předpisů, by dostávala roční příspěvek 2.211.565 Kč. [33]

Obrázek č. 6: Zvažované lokality. [33]

Protestní pochody opět pořádali obce, které nesouhlasí s plány na vybudování hlubinného úložiště jaderného odpadu. Akce se uskutečnila při druhém ročníku Den proti úložišti 23. 4. 2016 ve všech sedmi zvažovaných lokalitách. Starostové obcí a obyvatelé chtějí tímto upozornit na to, že nesouhlasí s tím, že pod jejich domovy skončí nebezpečný radioaktivní odpad. Hvězdicový pochod se uskutečnil i v Hodově, Rudíkově, Budišově a Nářamči pořádaný Zdravým domovem Vysočina.

Jevy a úkazy

Mezi úkazy typické pro tuto oblast České republiky – Vysočinu, patří unikátní krajina, horninové podloží a reliéf formující toto území. Četné remízy s balvany syenitů a jehličnatými stromy (převážně borovicemi) v polních matricích jsou odrazem hospodaření na zemědělských pozemcích v historii.

Právě zemědělská a lesohospodářská činnost je v tomto území tím nejvýznamnějším fenoménem a zároveň největším antropogenním tlakem na okolní krajinu. Není zde žádná těžba nerostných surovin a lokalita se nenachází ani v žádném specifickém ochranném režimu.

5.1.1.9 Terciální struktura

Humánní struktura reprezentuje rozmanité společenské i individuální zájmy. Zájmy sahají od ochrannářských opatření až po legislativní, technologické, environmentální či vlastní omezení, zatímco „nad nimi stojí“ rozličné sociálně politické motivy či tradice. Někdy se vyčleňuje i tzv. struktura spirituální (kvartérní), pod níž lze chápat

symbolický prostorový vzor, emocionálně přijímaný jako „genius loci“ krajiny daný jak imaginárními, tak skutečnými událostmi. (Vybíral, Kolejka, 2008)

Významnou kulturní dominantou je zcela nepochybně kaple zasvěcená Nejsvětějšímu Srdci Páně (viz Příloha 3, Obrázek 20), která je majetkem obce. Kaple byla postavena roku 1905 a znovu opravena v roce 2012 (viz Příloha 4). Nachází se v samotném srdci obce, hrdě se tyčící nad nově opraveným rybníkem. Kaple je zde položena na dobrém místě. Bohužel tvoří pohledovou dominantu jen v intravilánu. Celá obec totiž leží veš svažujícím se údolíčku a při pohledu na obec z větší vzdálenosti jdou sotva vidět stavení, natož kaple. Uprostřed obce se také nachází pomník obětem 1. světové války, a dále menší sakrální stavby v bezprostředním okolí (viz Příloha 3).

V celém extravilánu obklopující obec se nachází malé množství drobných sakrálních staveb v podobě křížků a božích muk. Přírodní dominanty se v řešeném území nenachází. Při pohledu od obce Oslavička (ze západu) je však nepřehlédnutelnou složkou krajiny bývalý zemědělský areál tvořící nevzhledný brownfield.

Kulturní aktivity v obci

Za nejvýznamnější kulturní aktivity jsou považovány společenské akce: Silvestrovské setkání, Tříkrálová sbírka, Masopustní průvod masek, Dětský karneval, Velikonoční pochůzky, Pálení čarodějnic, Stavění májky, Tradiční pouť, Výlov rybníka, Mikulášská nadílka.

Spolková činnost, zájmové organizace a informační činnost

V obci Rohy nenalezneme téměř žádné spolky a sdružení. Je zde pouze nezisková instituce, pobočný spolek Sbor dobrovolných hasičů Rohy, který ve spolupráci s Obecním úřadem zaštiťuje většinu kulturních i společenských akcí pro širokou veřejnost a v roce 2013 pořádali oslavu výročí 115 let od založení SDH v Rozích (viz Příloha 4). Můžeme zde však nalézt ještě jednu neziskovou instituci Myslivecký spolek Mařický potok Rohy, jehož členové pochází z Rohů a Hodova a čítají celkem 5 členů. Informace obec poskytuje občanům prostřednictvím rozhlasu nebo webových stránek.

Životní prostředí a jeho ochrana

Na území obce se nachází jeden registrovaný VKP 288 „U Studnické Strážnice“ a čtyři EVSK (Mařičky Na vrbách, Mařek, Síkoří, Na širokých).

V souladu se zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, je nutné důsledně chránit potoční nivy, přírodní koryta potoků a břehové porosty a další VKP, udržovat existující pastviny, lesní porosty a obnovit zaniklé louky. Zásahy snižující geologickou rozmanitost území, jako jsou odstraňování skalních výchozů, terénních prohlubní, nevhodné úpravy toků a mokřadů, jsou zakázané a bez výjimky nepřípustné.

Nadregionální a regionální územní systém ekologické stability, NATURA 2000 – prvky systému NATURA 2000 se zde nenacházejí, avšak v řešeném území se nachází jedno regionální biocentrum s názvem Nesměř, které leží na severovýchodní hranici katastru a je k němu ze západu a jihu propojen regionální biokoridor Vlčatínský vrch – Nesměř. V řešeném území byly dále Územním plánem navrženy interakční prvky (dosadba alejí a větrolamů dle STG, dosadba břehových a doprovodných porostů, dosadba solitérních dřevin k drobným sakrálním stavbám), které zprostředkovávají příznivé působení biocenter a biokoridorů na okolní méně stabilní krajinu.

Místní zdroje vody, jejich kvalita a ochranná pásma – většina zdrojů vody se nachází na severovýchodním a severním okraji obce. Rohy se nachází ve vodním útvaru pozemních vod č. 65500, v krystaliniku povodí řeky Jihlavy. Místní vodní zdroje jsou v horninách krystalinika, proterozoika a paleozoika. Z výsledků rozborů vod se dá předpokládat, že veškeré zdroje vody v obci obsahují několikanásobně překročené množství objemové aktivity alfa a ^{222}Rn (radon). Radon je radioaktivní plyn, který se z vody v domácnostech uvolňuje do ovzduší zvláště při mytí a praní a společně s radonem, který uniká přímo z horninového podloží, nepříznivým způsobem ovlivňuje zdravotní stav všech živých organismů, které se v uzavřeném prostoru budov nachází.

Podle zákona č. 274/2001 Sb. O vodovodech a kanalizacích, ve znění pozdějších předpisů, je ochranné pásmo vodovodu do DN 500 od vnějšího lince potrubí 1,5 m.

V katastru obce se nachází nádrže do velikosti 1 ha. Na severozápadním okraji intravilánu obce se nachází rybník, který je v soukromém vlastnictví a leží těsně nad zemědělským areálem. Další podobná vodní nádrž se nachází nad bývalou hasičskou zbrojnicí. Na jihovýchodním okraji obce u silnice do Studnic se na malé vodoteči nachází obecní rybník, který byl postaven v roce 1955 jako požární nádrž a na návsi se nachází poslední vodní nádrž, která slouží jako zdroj požární vody a je v dobrém technickém stavu. Nicméně žádný z rybníků ani nádrží nemá vypracovaný manipulační řád. (Územní plán Rohy, 2011)

Přírodní podmínky a krajinný ráz

Území obce má zvlněný reliéf, jedná se převážně o plošiny v oblasti 4. vegetačního stupně. Stoupající území na jihozápadním okraji má charakter pahorkatiny. Ve střední části a na východě člení plošinu zářezy potoka Mařek a horního toku řeky Oslavy.

Území má venkovský charakter a obec si zachovává vlastní svébytnost a typický ráz. Leží mimo důležité dopravní trasy, a tudíž se v příštím období příliš nepředpokládá umístování významných investic v tomto území. Ke stabilizaci osídlení je nutné realizovat aktivní strategii a její optimalizaci ze strany samosprávy obce. Rozvojové možnosti obce jsou omezeny terénní konfigurací, ale také zájmy ochrany zemědělské půdy.

V obci se nevyskytují žádné významné přírodní dominanty. Za kulturní dominantu je považována místní kaple zasvěcena „Nejsvětějšímu Srdci Páně“ a patronce P. Marii.

K obci se váže jedna pověst, o které je možné si přečíst v publikaci Pověsti z Velkého Meziříčí a okolí, sepsané panem M. Smejkaem, vydané v roce 1996. Fotografii a panoramat s krásami Rohů a okolí bylo pořízeno již mnoho. Autorkou některých z nich je i paní Petra Svobodová.

5.1.1.10 Územní plán obce

Obec má zpracovaný a schválený vlastní Územní plán, který zpracoval Atelier nad viaduktem v Brně, Ing. arch. Ladislav Brožek a vyšel v platnost dne 2. 9. 2011. (Voborná, 2015)

Územní plán obce Rohy má celkem 35 stran textové části a součástí grafické části jsou následující mapy: Základní členění území (M 1 : 5 000), Hlavní výkres (M 1 : 5 000), Veřejně prospěšné stavby (M 1 : 5 000), Koordinační výkres (M 1 : 5 000), Zábor ZPF (M 1 : 5 000) a mapa širších vztahů (M 1 : 100 000). Mapa Základního členění území a Mapa širších vztahů je vložena do Přílohy 2.

Hned v úvodu Územní plán vyhodnocuje koordinaci využívání území z hlediska širších vztahů v území, včetně souladu s územně plánovací dokumentací vydanou krajem Vysočina. Řešené území leží mimo rozvojové oblasti a osy, ale území obce se dotýká plochy vymezené rozvojové osy republikového významu OS 6 (Praha – Jihlava – Brno) podél dálnice D1, její vliv je tlumen hranicí správních celků. Vliv rozvojové oblasti krajského významu OBk 3 v okolí Třebíče je za jejími hranicemi jen malý. (Územní plán Rohy, 2011)

Dále Územní plán popisuje širší vztahy, jako je postavení obce v systému osídlení, širší dopravní vztahy, širší vztahy technické vybavenosti, odkanalizování, zásobení elektrickou energií a zásobení plynem a širší vztahy ÚSES a dalších přírodních ekosystémů. Vzhledem k tomu, že byla tato témata popsána již v analytické části, nebudou znovu rozebírána.

Jak bylo zmíněno výše, rozvojové možnosti obce jsou omezeny terénní konfigurací a zájmy ochrany zemědělské půdy. Plochy pro novou výstavbu rodinných domů byly v rámci návrhu Územního plánu navrženy tak, aby zábor kvalitní zemědělské půdy byl co nejmenší a docházelo k němu pouze v nejnútnejším rozsahu. Tyto plochy navazují a doplňují stabilizovanou urbanistickou strukturu obce. Bylo tak vytyčeno celkem 6 zastavitelných parcel (viz Příloha 2 Obrázek 8). Jedna z parcel však leží na poněkud odsunutě lokalitě, příkrém svahu. Podle názoru autorky práce by tato parcela vůbec neměla být vytyčena a zahrnuta do zastavitelné plochy, neboť se domnívá, že by zásadně narušila ráz krajiny a panorama (viz Příloha 3, Obrázek 15 a Obrázek 35).

Při provádění změn v území by mělo být dbáno na zachování rozmanitosti kulturní krajiny a posilování její stability, ochranu krajinného rázu, ochranu veřejného prostranství obce (neumísťovat zde rušivé prvky a zařízení, jako je například sloupy, trafostanice apod.) a v neposlední řadě na zachování a citlivé doplňování výrazu sídla.

Území obce se nachází v ochranném pásmu (OP) radiolokačního zařízení, proto případná výstavba především větrných elektráren, výškových staveb, průmyslových hal, venkovních vedení VN a VVN a základnových stanic mobilních operátorů na daném území musí být nutně předem, z důvodu ochrany zájmů vojenského letectva, projednána s VUSS Brno. Na celém území obce je možné dle ustanovení § 175 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů vydat územní rozhodnutí a povolit stavbu pouze na základě závazného stanoviska MO ČR, zastoupeného VUSS Brno.

5.1.1.11 Strategický plán rozvoje obce v letech 2014–2018

Strategický plán rozvoje byl vytvořen pro období 2014–2018 a tvoří jej celkem 7 poměrně stručných stránek textu. Na úvod popisuje charakteristiku obce Rohy prostřednictvím základních údajů, historie obce a stručně charakterizuje krajinu. Zmiňuje vytvoření Územního plánu Atelierem nad viaduktem v roce 2011 a ve zkratce popisuje občanskou vybavenost, služby, dopravu a společenský život. V plánu je rovněž vytvořena SWOT analýza a nastíněna vize obce Rohy.

„Chceme být atraktivní a žádaným domovem všech generací občanů v obci. Podporujeme zemědělství, ekologické podnikání a rozvoj drobných řemesel a služeb. Starost o životní prostředí a čistotu chápeme jako klíč k trvalému rozvoji. Pomáháme vytvářet podmínky pro rozmanité volnočasové aktivity.“ (Voborná, 2015)

V poslední části Strategický plán vymezuje akční plán pro období 2014–2018, který zahrnuje:

- úprava veřejného prostranství
- oprava pomníku obětem světové války 1914–1918
- zbudování dětského hřiště
- revitalizace krajiny

- optická síť – poslední míle
- veřejné osvětlení – rekonstrukce
- výkup pozemků pro rozvoj obce
- změna ÚP
- projektová dokumentace – kanalizace

Ke každé akci je stanoven rozpočet (ve většině případů spíše slovní komentář „bude upřesněn“), finanční zdroj (ministerstva či krajské dotace), očekávaná spoluúčast obce (často se vyskytuje komentář „bude upřesněno“) a kdo za akci zodpovídá (ve všech případech je uvedeno OÚ).

Poslední kapitolu tvoří závěr s důležitou poznámkou: „Tento program může být průběžně doplňován a aktualizován dle potřeb a finančních možností.“ (Voborná, 2015)

Program obnovy obce Rohy byl schválen dne 19. 2. 2015 a podepsala jej paní Olga Voborná, starostka obce Rohy.

5.1.2 Ověření potřeb v obci a výsledky dotazníkového šetření

Součástí programu rozvoje obce je i sociologický průzkum a z toho důvodu byl také zařazen do této práce. Následně na tento průzkum totiž navazuje i vlastní návrhová část programu rozvoje obce Rohy.

Dotazníkové šetření probíhalo v měsíci březnu a dubnu roku 2016. Bylo osloveno celkem 58 obyvatel a aktivně se dotazníkového šetření pro obyvatele zúčastnilo 40 respondentů (68,97 % návratnost). Vzhledem k tomu, že v obci převažuje spíše starší obyvatelstvo, je tento výsledek pozitivně překvapující. V dotazníku bylo celkem 8 uzavřených otázek a 1 otevřená. Dotazníky byly rozesílány elektronicky, některé však byly respondenty vyplňovány ručně (celkem 19 dotazníků). Někteří obyvatelé mi poskytli rovněž stručný ústní komentář k některým z bodů dotazníku.

Vzor dotazníku a výsledky dotazníkového šetření pro obyvatele jsou zaneseny do grafů a umístěny v Příloze 1.

Další dotazníkové šetření bylo určeno podnikatelským subjektům a neziskovým institucím v obci. Vzor dotazníků je umístěn v Příloze 1. Míra návratnosti dotazníků je

však spíše neuspokojivá, a proto na jejich základě nelze stanovit kvalitní výsledky. Podnikatelských subjektů se sídlem v obci bylo osloveno celkem 7, z nich zodpověděly na dotazník pro podnikatelské subjekty 4. Pátý podnikatelský subjekt, firma BRYCHTASTAV s.r.o. odpověděl, že oficiální sídlo firmy je od 1. 6. 2015 v Praze. Neziskové instituce jsou v řešeném území 2, dotazníkového šetření se zúčastnila jedna, a to Sbor dobrovolných hasičů Rohy. Vzor dotazníku pro podnikatelské subjekty a dotazníku pro zájmové organizace se nachází v Příloze 1.

5.1.2.1 Výsledky dotazníku pro obyvatele

První otázka se týkala zhodnocení obce a spokojenosti jejich obyvatel s různými službami a fakty. Respondenti zatrhávali jedno políčko podle míry spokojenosti (velmi spokojen, spíše spokojen, spíše nespokojen, velmi nespokojen, je mi to lhostejné). Co se mezilidských vztahů v obci týče, většina respondentů (31) odpověděla, že jsou spíše spokojeni. Se stavem životního prostředí je velmi spokojeno 22 respondentů obce a 17 respondentů je spíše spokojeno. Klidný život a blízkost přírody nejvíce oceňuje a je s ním velmi spokojeno 34 respondentů. Zbývajících 6 respondentů je spíše spokojeno. Na otázku jaká je spokojenost s péčí a starostmi obce o veřejná prostranství a zeleň a vzhled obce odpověděla většina (18 respondentů) spíše spokojen. Stejná odpověď se rovněž nejčastěji objevila i u následující otázky – spokojenost se záměrem obce vytvořit turistické informační značení (turistické tabule apod.). Takto odpovědělo celkem 22 respondentů. Se stavem drobných památek, jako je kaplička, křížky a boží muka v okolí a pomník obětem světové války 1914–1918, je velmi spokojeno 30 respondentů. Líbí se nově opravený zmiňovaný pomník obětem světové války 1914–1918 a opravená kaplička v srdci obce. Dvacet jedna respondentů je spíše spokojeno se záměry Obecního úřadu v oblasti rozvoje. S odpadovým hospodářstvím je spíše spokojeno 20 respondentů a dalších 19 respondentů je velmi spokojeno, 1 respondent je spíše nespokojen. Starostka obce paní Olga Voborná uvedla, že by obec ráda vyčlenila ještě jedno svozové místo pro kontejnery, a to na okraji obce směrem na Hodov. Větším problémem v území je veřejná hromadná doprava a četnost spojení. Většina respondentů hodnotila tento bod jako spíše neuspokojivý (16 respondentů) či dokonce velmi neuspokojivý (15 respondentů). Obyvatelé by uvítali více spojení na Třebíč. Se stavem komunikace směrem na Hodov je spíše spokojeno 19 respondentů. Tato komunikace byla nedávno opravena. Se stavem veřejného osvětlení je spíše spokojeno

19 respondentů. Velkou výhodou je, že osvětlení prochází celou obcí a končí společně se zástavbou. Některé rodinné domky se totiž nachází až za touto zmiňovanou značkou a jejich obyvatelé jsou velice spokojeni s tím, že veřejné osvětlení „jde“ až k jejich domům. Vyrovnaný počet respondentů (13x spíše spokojen a 13x spíše nespokojen) odpovědělo na další otázku týkající se spokojenosti s obchodem. Odpovědi bezpochyby souvisí s nízkou variabilitou nabízených produktů a s otvírací dobou smíšeného zboží (pondělí 7:00–9:00 h, úterý 7:00–9:00 h a 16:00–17:00 h, středa 7:00–9:00 h, čtvrtek 7:00–9:00 h a 16:00–17:00 h, pátek 7:00–10:00 h a 16:00–17:00 h a sobota 7:00–8.30 h). S touto otázkou úzce souvisí i následující otázka, a tou je spokojenost s nabídkou služeb a jejich dostupností. Většina respondentů odpověděla, že jsou velmi nespokojeni (18 respondentů). S kulturním a společenským životem jsou respondenti spíše spokojeni (19 respondentů), 17 respondentů je spíše nespokojeno. Se sportovním vyžitím je spíše spokojeno celkem 22 respondentů, ale podle další otázky je 19 respondentů spíše nespokojeno se stavem dětského hřiště. Občané by uvítali jeho opravu, neboť si sem stále chodí hrát jejich děti, a přitom je dětské hřiště nevyhovující z hlediska podmínek bezpečnosti. S internetovým připojením a jeho rychlostí je 13 respondentů spíše nespokojeno, 11 respondentů spíše spokojeno a 11 respondentů velmi nespokojeno. V obci je dále velkým problémem pokrytí signálem mobilních operátorů. Není tedy překvapivým výsledkem, že většina respondentů (32) je s tímto velice nespokojena. Tento bod je však velice obtížně řešitelný, neboť obec leží v zaříznutém údolí podél bezejmenného potoka, zaústěného do potoka Mařek. Území obce se nachází v ochranném pásmu (OP) radiolokačního zařízení, proto případná výstavba stanic mobilních operátorů musí být nutně předem, z důvodu ochrany zájmů vojenského letectva, projednána s VUSS Brno. Poslední otázka se zaměřuje na spokojenost s dostupností informací o dění v obci. Celkem 26 respondentů odpovědělo, že jsou s dostupností spíše spokojeni, 2 odpověděli, že je jim to lhostejné.

Druhá otázka měla za cíl zjistit, jestli rezidenti podpoří spíše výstavbu domácích čistíren odpadních vod, nebo poněkud finančně náročnější řešení – centrální kanalizaci a ČOV. Je pozoruhodné, že poměrně velké procento respondentů mělo velký zájem o domácí čistírnu (42,5 %). Většina však by spíše podpořila centrální kanalizaci. Toto většinové procento činí 57,5 %. Vystavět však centrální kanalizaci v takto malé obci

není jednoduché a je poměrně finančně náročné. Výstavba s sebou nese i další obtíže v podobě rozkopaných silnic.

Třetí otázka se snaží zjistit, jestli by občané obce uvítali spolek pro občanské záležitosti. Jeho úkolem by bylo například oslava životního jubilea či pořádání setkání občanů obce. 52,5 % respondentů by tento spolek spíše uvítala, 20 % respondentů odpovědělo, že rozhodně by tento spolek uvítalo, 25 % by jej spíše neuvítalo a 2,5 % by jej rozhodně neuvítalo. Paní starostka obce doplnila tuto otázku také ústním komentářem, a to takovým, že by uvítala tento spolek z toho důvodu, že by činnost spolku a činnosti s ní spojené nemusela už vykonávat obec, resp. starosta.

Následující otázky jsou již otázkami osobního charakteru a první z nich, v pořadí čtvrtá, se týká pohlaví. Pohlaví respondentů je poměrně vyrovnané. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 47,5 % mužů a 52,5 % žen. Nejsilnější věkovou skupinou byli respondenti ve věku 30–49 let (30 % respondentů). Druhou nejsilnější skupinou byli respondenti ve věku 21–29 let (22,5 % respondentů) a nejslabší byla věková skupina ve věku 15–20 let (7,5 % respondentů). V oblasti vzdělání byla nejsilnější skupinou skupina respondentů se středním odborným vzděláním s maturitou (30 %). Dalších 22,5 % tvořili respondenti se vzděláním základním a zároveň středním odborným. V obci žije převážně starší obyvatelstvo se základním vzděláním a jen malé procento z celkového počtu obyvatel má vyšší odborné či vysokoškolské vzdělání.

Sedmá otázka zjišťuje, jak dlouho respondent žije v obci Rohy. 52 % respondentů odpovědělo, že se do obce Rohy přistěhovalo v dospělosti před více než 5 lety, 37,5 % respondentů odpovědělo, že v obci žije od narození a 10 % respondentů odpovědělo, že se do obce přistěhovali v dětství. 62,5 % respondentů žije v domácnosti bez dětí, 37,5 % respondentů žije v domácnosti s nezaopatřenými dětmi (do 18 let).

Poslední otázka je otázkou otevřenou a dává prostor účastníkům dotazníkového šetření vyjádřit další připomínky a náměty. Respondenti, kteří odpověděli na tuto jedinou nepovinnou otázku, odpověděli následovně.

- Žádné připomínky nemám.
- Nemám žádné připomínky.
- Přistěhovali jsme se z města a tady jsme velmi spokojeni.
- Jsem pro lepší autobusové spojení na Třebíč.
- V obci jsme spokojeni a jinač bychom nešli!
- Bydlím na okraji vesnice a s osvětlením jsem spokojená, vede až k domu. Zato hromadná doprava nestojí za nic.
- Jsem velice spokojen.
- V této chvíli mě nic nenapadá.

5.1.2.2 Výsledky dotazníku pro neziskové instituce

Občanské sdružení Sbor dobrovolných hasičů Rohy mělo k 31. 12. 2015 celkem 29 členů. Sdružení uvedlo, že podmínky v obci má pro svou činnost dobré, hlavně ze strany paní starostky. Hlavní uskutečňované aktivity sdružení jsou okrsková soutěž a námětové cvičení v rámci odborné činnosti a ostatky a pouť v rámci společenské činnosti. Sdružení hodnotí spolupráci s obcí na výbornou (doplňování výstroje a výzbroje pro jednotku, pomoc při organizování kulturně společenských akcí). Sdružení nadále očekává od obce, pro podporu své činnosti, pokračování ve spolupráci a podporu. Naopak sdružení nejvíce postrádá absolutní nezájem mladých lidí zapojit se do činnosti sboru. Sbor dále uvedl, že může obci nabídnout zajištění úkolů vyplývajících z právních předpisů a pomoc při případné brigádnické pomoci.

5.1.2.3 Výsledky dotazníku pro podnikatelské subjekty

První podnikatelský subjekt se sídlem v obci, Smíšené zboží, funguje v obci 3 roky a jeho činnost se zaměřuje na prodej smíšeného zboží (drogerie, potraviny). Zaměstnává 0 zaměstnanců.

Druhým podnikatelským subjektem je Zahradnictví Ing. Ladislav Molnár, jehož sídlo v obci je již 19 let, prodejna se však nachází v Budišově. Subjekt zaměstnává celkem 3 zaměstnance, nikdo z nich však není obyvatelem obce Rohy. Subjekt předpokládá, že bude v budoucnu nabírat nové zaměstnance. Subjekt dále uvedl, že je pro něj důležitá či zajímavá spolupráce s obcí a že očekává kvalitní projekty související s jejich činností.

Třetí podnikatelský subjekt, Petra Svobodová – PS–ART – uvedl, že v obci působí již 13 let a zaměřuje se na výrobu dekoračních předmětů a oděvů. Celkový počet zaměstnanců je 0 a ani do budoucna nepředpokládá, že by nabíral nové zaměstnance. Pro subjekt není důležitá spolupráce s obcí a ani ji tedy nepotřebuje.

Čtvrtý podnikatelský subjekt Jaroslav Zikmund působí v obci od roku 1992 a zabývá se výrobou kování na kuchyňská kachlová kamna. V současné době zaměstnává 4 zaměstnance a z nich 2 jsou obyvateli obce Rohy. Subjekt předpokládá, že bude v budoucnu nabírat další zaměstnance. Pro subjekt je důležitá spolupráce s obcí, neboť postrádá příjezdovou cestu na firmu. Firma může obci nabídnout spolupráci při řešení technických problémů, které se týkají správy obce.

5.1.3 Východiska pro návrhovou část

Východiska pro návrhovou část programu rozvoje obce jsou zpracována nejen na základě poznatků z charakteristiky obce a šetření názorů obyvatel, ale také na základě poznání Územního plánu, již existující strategie rozvoje a prostudování důležitých on-line zdrojů (například ČSÚ, RIS apod.). Zachycují důležité podněty pro návrhovou část, a to v podobě tabulky se silnými stránkami (faktory rozvoje) a slabými stránkami (nedostatky), viz níže.

5.1.3.1 SWOT analýza

Jako základ pro PRO postačuje analýza silných a slabých stránek, ale v rozšířené podobě mohou být sepsány i příležitosti a hrozby, a ty pak společně vytvoří SWOT analýzu viz Tabulka č. 3.

Cílem SWOT analýzy je tedy souhrnně popsat vnitřní a vnější faktory prostředí, které mají vliv na rozvoj obce. Mezi vnitřní faktory patří silné (Strengths) a slabé stránky (Weaknesses) a tyto jsou ovlivnitelné zevnitř, tj. vlastními silami obce. Vnější faktory většinou nemá obec možnost ovlivnit, jedná se o příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats). V návrhové části se pak hledají cesty, jak maximalizovat příležitosti s využitím silných stránek, a jak je efektivně využít k minimalizaci slabých stránek a odstranění hrozeb.

Výsledky analýz, poskládané do SWOT analýzy, jsou použity pro upřesnění problematických oblastí jako základ pro zaměření celé rozvojové strategie obce. Jsou také použity jako základ pro formulaci strategických cílů a rozvojových priorit, opatření a aktivit.

Ve SWOT analýze je zahrnuta například oblast bydlení, vybavenosti, cestovního ruchu a životního prostředí.

Tabulka č. 3: SWOT analýza obce Rohy.

SILNÉ STRÁNKY (S)	SLABÉ STRÁNKY (W)
<ul style="list-style-type: none"> • příjemné a klidné prostředí • péče a starost obce o veřejná prostranství a zeleň • zájem obyvatel o rozvoj obce • základní kulturní a sportovní vyžití a vybavenost pro volnočasové aktivity – fotbalové a víceúčelové hřiště • prodejna potravin, kulturní dům s velkým a malým sálem a knihovnou • poměrně vysoký podíl živnostníků v obci • dobré mezilidské vztahy • technická infrastruktura – vodovod, plynofikace, veřejné osvětlení • cyklotrasa Nárameč–Rohy–Oslava–Náměšť nad Oslavou 	<ul style="list-style-type: none"> • veřejná kanalizační síť chybí • nízká obslužnost veřejnou dopravou • malá nabídka pracovních příležitostí (dojíždění za prací mimo obec) • nepříliš vyhovující dětské hřiště z důvodu bezpečnosti • nedostatek míst k parkování pro rezidenty v obci • velká svahovitost terénu v okolí obce – vodní eroze vlivem přívalových dešťů • slabé oživení návsi (posezení, občerstvení chybí) • absence MŠ a ZŠ v obci
PŘÍLEŽITOSTI (O)	HROZBY (T)
<ul style="list-style-type: none"> • využití externích zdrojů financování prostřednictvím PRV • možnost získání více turistů – vytvoření turistické trasy a informačního značení a tabule • změna životního stylu rezidentů – zvýšení zájmu o vzdělávací a volnočasové aktivity vedoucí například k lepší péči a ochraně životního prostředí a k péči o veřejnou zeleň (souvisí i s duševní pohodou) • vybudování poslední míle optické sítě 	<ul style="list-style-type: none"> • špatný signál mobilních operátorů • odcházející podnikatelé a nárůst nezaměstnanosti • ztráta vztahu občanů k obci a ztráta pocitu sounáležitosti (dojíždění jinam) • nezájem obyvatelstva o rozvoj obce a obec celkově • vybudování hlubinného úložiště jaderného odpadu • nevole rezidentů odprodat obci své pozemky vhodné pro další bytovou výstavbu

5.2 Návrhová část

5.2.1 Strategická vize obce Rohy

Strategická vize je vyjádření představ o proměně a rozvoji obce v dlouhodobém horizontu a představuje také „cílový stav“ obce v budoucnosti. V této části práce je navržena vlastní strategická vize nastiňující stav obce Rohy v roce 2025. K naplnění této představy je směřováno prostřednictvím postupného plnění navržených aktivit, popsanych níže.

Vize: Rohy 2025

- jsou příjemným a atraktivním místem pro život všech generací, s dlouhodobou tradicí osídlení a kvalitním životním prostředím, kde lidé žijí v souladu s přírodou v její těsné blízkosti
- jsou obcí ležící v klidné poloze daleko od každodenního stresu velkých měst, ale i přesto mají dobrou dostupnost do spádových městských center
- jsou obcí, kde se obyvatelé obce cítí v bezpečí, dostává se jim pocitu sounáležitosti a zapojují se do lokálního společenského a kulturního dění a zároveň využívají rozmanité volnočasové aktivity
- jsou obcí s kompletní a kvalitně vybudovanou technickou infrastrukturou
- jsou obcí podporující zemědělství, ekonomiku podnikání a rozvoj drobných řemesel a služeb

5.2.2 Opatření a rozvojové aktivity

Opatření představují zásadní úkoly k dosažení vytyčených programových cílů a jsou střednědobého charakteru. Jednotlivá opatření jsou dále naplňována prostřednictvím realizace rozvojových aktivit k určitému tématu. Opatření jsou návrhem aktualizace platného Strategického plánu rozvoje a odvíjí se od vize (resp. cílů) a každé musí mít minimálně jednu aktivitu.

Programové cíle udávají, čeho chce obec Rohy dosáhnout realizací svého programu rozvoje. Tyto cíle jsou vytyčeny na základě poznání problémů a nedostatků obce, které jsou popsány v analytické části dokumentu. Programové cíle soustředí svou pozornost na hlavní směry rozvoje, které v sobě zahrnují veškerá současná témata či problémy obce.

Rozvojové aktivity jsou konkrétní akcí (činností) v rámci opatření. U každé rozvojové aktivity je nutné stanovit důležitost, termín realizace, odpovědnost za realizaci, odhad nákladů na realizaci aktivit a zdroje financování, viz Tabulky č. 4, č. 5, č. 6, č. 7.

Cíl 1: Rozvoj a zlepšení stavu infrastruktury v obci

Cíl 2: Zlepšení podmínek pro život v obci

Cíl 3: Rozvoj společenského života a volnočasových aktivit v obci

Cíl 4: Ochrana životního prostředí a udržitelný rozvoj obce

Aktivita označená hvězdičkou (*) byla navržena také ve Strategickém plánu rozvoje obce v letech 2014–2018, z února roku 2015 a byla již realizována. Současný stav je patrný z příložené fotodokumentace (viz Příloha 3).

Aktivita označená dvěma hvězdičkami (**) byly ve zkratce uvedeny a navrženy ve Strategickém plánu rozvoje obce v letech 2014–2018, z února roku 2015. Zatím tyto aktivity realizované nebyly.

Ostatní neoznačené aktivity jsou vlastním návrhem autorky práce, který byl předně prodiskutován s paní starostkou obce a později konzultován s vybranými obyvateli obce Rohy.

Všechny uvedené aktivity jsou více popsány v tabulkách níže.

Cíl 1: Rozvoj a zlepšení stavu infrastruktury v obci

Opatření: Doplnění technické a dopravní infrastruktury

Aktivita: Vybudování veřejné kanalizační sítě**

Aktivita: Rekonstrukce veřejného osvětlení**

Aktivita: Optická síť**

Opatření: Rekonstrukce občanské vybavenosti

Aktivita: Rekonstrukce dětského hřiště

Opatření: Obnova a rekonstrukce nemovitostí v majetku obce

Aktivita: Zmapování a obnova drobných sakrálních staveb v území obce

Aktivita: Oprava pomníku obětem světové války 1914–1918*

Opatření: Cestovní ruch

Aktivita: Místní turistické značení (informační tabule, turistické značení)

Cíl 2: Zlepšení podmínek pro život v obci

Opatření: Bydlení

Aktivita: Změna územního plánu a výstavba nových rodinných domů včetně doprovodné infrastruktury**

Opatření: Revitalizace a péče o veřejná prostranství

Aktivita: Oživení návsi

Opatření: Zvýšení bezpečnosti obce

Aktivita: Rekonstrukce zázemí pro Sbor dobrovolných hasičů

Cíl 3: Rozvoj společenského života a volnočasových aktivit v obci

Opatření: Kulturní a společenské dění a volnočasové aktivity

Aktivita: Založení spolku pro občanské záležitosti

Aktivita: Oslava k 120. výročí SDH v Rozích

Cíl 4: Ochrana životního prostředí a udržitelný rozvoj obce

Opatření: Ochrana životního prostředí a tvorba krajiny

Aktivita: Opatření proti půdní erozi

Aktivita: Zkvalitnění odpadového hospodářství

Tabulka č. 4: Cíl 1 – Rozvoj a zlepšení stavu infrastruktury v obci.

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
Vybudování veřejné kanalizační sítě	Vysoká	2016-20	DSO VaK	30.000.000 Kč	Dotace MŽP, obec
Vybudování nové veřejné kanalizační sítě pro svedení odpadních vod na ČOV.					
Rekonstrukce veřejného osvětlení	Střední	2015-18	Starosta	700.000 Kč	Dotace MŽP, MMR, obec
Dokončení rekonstrukce veřejného osvětlení.					
Optická síť	Vysoká	2014-18	Pověřený zastupitel	600.000 Kč	Krajské dotace
Realizace páteřní sítě a rozvedení poslední míle.					
Rekonstrukce dětského hřiště	Vysoká	2015-17	Starosta	400.000 Kč	Dotace MMR, obec
Obnova a vytvoření dětského hřiště vyhovujících podmínek.					
Zmapování a obnova drobných sakrálních staveb v území obce	Nízká	Průběžně od r. 2015	Pověření občané obce	100.000 Kč	Dotace MK ČR, MMR, obec
Kompletního sepsání seznamu drobných sakrálních staveb v majetku obce a jejich postupná rekonstrukce.					
Oprava pomníku obětem světové války 1914–1918	Střední	2015	Pověřený zastupitel	350.000 Kč	Dotace MO ČR, obec
Postupná rekonstrukce pomníku.					
Místní turistické značení (informační tabule, turistické značení)	Střední	2017	Klub českých turistů	120.000 Kč	Dotace MMR, obec
Instalace informační tabule s informací o historii, zajímavostech a tipech na výlet.					

Tabulka č. 5: Cíl 2 – Zlepšení podmínek pro život v obci.

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
Změna územního plánu a výstavba nových rodinných domů, včetně doprovodné infrastruktury	Střední	Průběžně od r. 2015	Obec	10.000.000 Kč	Dotace MMR, obec
Odkoupení pozemků obcí a následná výstavba rodinných domů. Vytvoření místnosti, kam by mohly jednou týdně dojíždět služby vyhledávané především postaršími občany (např. kadeřnice).					
Oživení návsi	Vysoká	2015-19	Pověřený zastupitel	5.000.000 Kč	Dotace MŽP, obec
Vytvoření hospody či občerstvení u prodejny, s příjemným letním posezením a vysazenými ovocnými stromy. Péče o veřejnou zeleň a výsadba keřů, obnova krajinných struktur a posazení drátokamenných košů (gabionů) u komunikace.					
Rekonstrukce zázemí pro Sbor dobrovolných hasičů	Střední	2016-18	Pověřený zastupitel	350.000 Kč	Krajské dotace, obec
Vytvoření sociálního zařízení a zázemí pro hasiče.					

Tabulka č. 6: Cíl 3 – Rozvoj společenského života a volnočasových aktivit v obci.

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
Založení spolku pro občanské záležitosti	Střední	Průběžně	Pověřený zastupitel	100.000 Kč/rok	Obec
Zajištění činnosti spolku pro občanské záležitosti – vítání občánků, životní jubilea, setkání občanů obce, příležitostné ceremoniály apod.					
Oslava k 120. výročí SDH v Rozích	Střední	2018	Pověřený zastupitel	150.000 Kč	Obec
Úprava zbrojnice a pořízení nové techniky** – nové hasičské auto z vyřazených zásob Armády České republiky již obec obdržela.					

Tabulka č. 7: Cíl 4 – Ochrana životního prostředí a udržitelný rozvoj obce.

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
Opatření proti půdní erozi	Vysoká	Průběžně	Zastupitelstvo	80.000 Kč	Obec
Opatření vedoucí ke stabilizaci ekosystémů a minimalizaci půdní eroze (osevní postupy, záchytné travní pásy, protierozní nádrže apod.) Podrobná opatření jsou popsána v analytické části práce.					
Zkvalitnění odpadového hospodářství	Střední	2015-18	Starosta	200.000 Kč	Obec
Vybudování přístřešku pro kontejnery, zbudování dalšího svozového místa a více tříděných komodit (hliník, elektroodpad, použitý kuchyňský olej).					

Paní starostka obce paní Olga Voborná byla seznámena s návrhovou částí programu rozvoje obce už v průběhu jeho vzniku. Pokud by se tento dokument stal aktualizovaným Strategickým plánem rozvoje, schvalovalo by jej zastupitelstvo obce a stal by se jedním ze základních podkladů při tvorbě ročního rozpočtu obce, rozpočtových výhledů i dlouhodobých finančních plánů.

6 DISKUSE

Aktualizace Programu rozvoje obce Rohy vznikala standardním procesem podle doporučené metodiky zpracované Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky, v rámci projektu „Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí“ (CZ.1.04/4.1.00/62.00008). Metodika uvádí platný strukturní rámec, který slouží jako vzor při tvorbě či aktualizaci Programu rozvoje obce. Struktura rozděluje obsah na obsah základní a obsah rozšiřující. Avšak rozšiřující obsah je v metodice uváděn pouze jako možnost rozšíření obsahu základního, přitom právě tento obsah má své opodstatnění a hraje nezanedbatelnou roli při navrhování konkrétní rozvojové strategie, jelikož bez nich by byly aktivity a opatření nekonkrétní a nikdo by se za ně necítil být zodpovědný.

Například podle této doporučené metodiky, v její Analytické části, kapitole Charakteristika obce (viz kapitola Struktura PRO), metodiky uvádí jako rozšiřující část zachycení výsledků šetření názorů obyvatel obce. Přitom zjišťování názoru obyvatel obce je zcela nepostradatelnou součástí a tyto názory by měly být zcela jistě zařazeny jako nedílná součást Programu rozvoje obce. Nejjednodušším způsobem zjištění názorů obyvatel je dotazníkové šetření. Dalším podobný příklad je možné nalézt v kapitole metodiky Východiska pro návrhovou část (viz kapitola Struktura PRO). Zde je uvedeno, že se východiska zpracovávají nejčastěji na základě poznatků z charakteristiky obce a šetření názorů obyvatel. Přitom respektování vzniklých rozvojových dokumentů je také důležité. Rovněž je důležité udržovat provázanost s Územním plánem a provést vlastní terénní průzkum. V rozšiřující části téže kapitoly je rovněž uvedeno, že jako rozšiřující mohou být zachyceny limity rozvoje, přitom limity rozvoje jsou zcela nepostradatelné při navrhování jakékoli rozvojové strategie. Může být sestavena i SWOT analýza (analýza vnitřních faktorů rozvoje – silné a slabé stránky – a vnějších faktorů rozvoje – příležitosti a ohrožení), provedeno vyhodnocení předchozího Programu rozvoje obce a vyhodnocení vlivů dalších koncepčních dokumentů. U těchto částí však platí to samé co u limitů rozvoje. Všechny tyto body by měly být neopomenutelnou součástí každého návrhu Programu rozvoje obce.

Tato závěrečná práce má poněkud odlišnou strukturu od té struktury uvedené v metodické podpoře zpracované Ministerstvem pro místní rozvoj. Analytická i návrhová část se liší názvy i řazením kapitol, nicméně obsahově zůstávají stejné. Takto vybrané řazení a pojmenování kapitol bylo zvoleno z toho důvodu, že autorka práce se domnívá, že právě tato struktura je komplexnější.

Analytická část v aktualizovaném Programu rozvoje obce, řešeného v této práci, představuje souhrn základních informací o obci Rohy a celém katastrálním území Rohy. Kombinuje objektivní informace z publikací, statistických zdrojů, rozvojových dokumentů a dostupných on-line zdrojů.

Tato první část je poměrně obsáhlá. Obsahuje základní charakteristiku území včetně důkladně popsané primární, sekundární a terciální struktury krajiny. Uváděné statistické údaje však nejsou vždy aktuální (některé jsou staré 5 let), neboť se během tvorby této práce nepodařilo získat novější informace o území ani z webových portálů, ani od paní starostky. Analytická část dále zahrnuje podstatnou kapitolu této práce, a tou je Ověření potřeb v obci a výsledky dotazníkového šetření. Tato kapitola společně se SWOT analýzou vytváří důležitá východiska pro návrhovou část (podle zmíněné metodiky). SWOT analýza odlišuje analýzu vnitřní a vnější. Jsou v ní uvedeny slabé a silné stránky, ale také příležitosti a hrozby.

Návrhová část vychází z analytické části a je provázána se strategickým plánem rozvoje obce, který vznikl pro léta 2014–2018. Program rozvoje obce dále vychází i z platného Územního plánu. Návrhová část byla zpracována komunitním způsobem a zabývá se prioritními problémy rozvoje obce. Návrh aktualizace programu rozvoje obce byl předně konzultován s paní starostkou obce už v průběhu jeho vzniku. Jednotlivé kroky zpracování této práce vycházejí z vytyčených cílů, jež byly stanoveny reálně a srozumitelně.

Ze sociologického šetření prováděného formou dotazníků lze vyvodit, že většina občanů je v obci Rohy spokojena. I přes nedostatečnou občanskou vybavenost a nedostupnost služeb v území jsou zde jak původní obyvatelé, tak ti, co se sem přistěhovali z jiné obce nebo města velice spokojeni a oceňují blízkost přírody a klid. Z návratnosti dotazníkového šetření, která činila 68,97 %, také vyplývá, že i přesto, že

v obci hraje významnou roli demografické stárnutí, mají občané zájem na zapojování se do veřejných záležitostí a na rozvoji území. Toto potvrzuje i skutečnost, že i po ukončení dotazníkového šetření se nadále objevovali rezidenti, kteří měli zájem o vyplnění dotazníků pro obyvatele. Tento výsledek byl pozitivním překvapením nejen pro autorku práce. O výsledky dotazníkového šetření projevilo zájem vedení obce, a proto byly výsledky rovněž poskytnuty k nahlédnutí občanům na Obecním úřadě Rohy. Jako největší nedostatky naopak vidí obyvatelé v pokrytí signálem mobilních operátorů, stavu dětského hřiště a malé četnosti spojení hromadné dopravy.

Podle Tabulky č. 1 uvedené v kapitole Materiály a metodika je návratnost dotazníkového šetření ve stanoveném období považována za akceptovatelnou. Návratnost činila 68,97 %. Z celkového počtu 58 dotázaných odpovědělo celkem 40 respondentů.

Součástí šetření bylo i dotazníkové šetření mezi podnikatelskými subjekty a zájmovými institucemi, bohužel návratnost byla velice nízká. Dotazníkového šetření se účastnila jedna zájmová instituce z celkového počtu dvou, tedy návratnost činila 50 %. Od podnikatelských subjektů se vrátilo celkem čtyři vyplněné dotazníky ze sedmi (návratnost 57,14 %), pátý odpověděl, že firma již nemá sídlo v obci, a proto po něm už nebylo později požadováno vyplnění dotazníku. Nízká návratnost v těchto dvou případech byla způsobena pracovní vytížeností a nepřítomností oslovených subjektů a předsedy jedné z neziskových institucí v době provádění dotazníkového šetření.

Navržená aktualizace programu rozvoje obce Rohy se dá hodnotit jako dobrá, a to především proto, že se na jejím vzniku podílela připomínkováním paní starostky obce Rohy, paní Olga Voborná. V budoucnu by tato práce mohla být přínosem, či dokonce, vzorem pro plánování dalšího rozvoje v území a zlepšování podmínek pro život v obci.

7 ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo poukázat na to, že strategický plán rozvoje obce je opodstatněným dokumentem při rozvoji daného území. Při jeho používání a průběžné aktualizaci může vést k celkovému rozvoji obce a zároveň ke spokojenosti rezidentů.

V úvodu práce bylo vymezeno základní pojmosloví a byla analyzována problematika plánování ve venkovském prostoru. Byly vymezeny principy komunitního plánování a analyzována problematika přípravy a tvorby programu rozvoje obce, jednotlivé etapy a metody jeho zpracování. Závěr této kapitoly tvoří příklady dobré praxe na území České republiky.

Další část práce byla zaměřena na analyzování vybraného katastrálního území Rohy, na jeho základní charakteristiku, a na vytvoření SWOT analýzy. Byla také vypracována sociálně ekonomická analýza zájmového území.

Nezbytnou součástí byl také terénní průzkum a příprava, realizace a zpracování dotazníkového šetření. Podle všech získaných poznatků byla vypracována návrhová část. Návrhová část vycházela jednak ze zjištěných poznatků a realizovaného sociologického šetření, ale také z Územního plánu a již současného Strategického plánu rozvoje obce. Za připomínkování paní starostky obce byly vymezeny priority rozvoje a aktivity, kterými by měly být rozvojové priority uskutečněny v praxi.

Na závěr byly vyhodnoceny výsledky dotazníkového šetření a na základě těchto poznatků byla vyvrácena hypotéza 1 a potvrzena hypotéza 2.

Podle návratnosti dotazníků se nepotvrdila hypotéza 1 „Obec Rohy je malá obec venkovského charakteru, kde hraje statisticky významnou roli demografické stárnutí. Proto se nedá předpokládat přílišný zájem rezidentů o zapojování se do veřejných záležitostí.“. V měsíci březnu a dubnu roku 2016 bylo v obci Rohy realizováno dotazníkové šetření s cílem zjistit, jak obyvatelé obce vnímají jednotlivé oblasti života a rozvoj oblasti. Dotazník pro obyvatele vyplnilo celkem 40 respondentů z celkového počtu 58 dotázaných, aktivně se tedy zúčastnilo 68,97 % oslovených. Po ukončení šetření se však našli další zájemci o účast na dotazníkovém šetření, a tak se jeho prostřednictvím podělit o svoje názory. Sociologického šetření se účastnili obyvatelé od 15. roku života. Dotazník vyplnilo nejvíce respondentů ve věkové kategorii 30–49 let

a většina respondentů disponovala vzděláním středním odborným s maturitou. Toto zjištění bylo velmi překvapivé nejen pro autorku práce, ale i pro ty z rezidentů, kterým byly výsledky prezentovány.

Z výsledků grafu první otázky se potvrzuje i hypotéza 2 „V obci je poměrně špatné pokrytí signálem všech tří poskytovatelů mobilního připojení. Lze tedy předpokládat, že právě tento nedostatek je vnímán rezidenty jako překážka pro rozvoj pracovních i soukromých aktivit.“ Podle výsledků šetření byl rezidenty nejvíce negativně vnímaným problémem území nedostatek pokrytí signálem mobilních operátorů. Rezidenti obce jsou doslova odkázáni na pevné připojení, na mobilních zařízeních je dostupnost signálu velmi řídká. Právě toto je v obci, s pokrokem dnešní doby, považováno za velký nedostatek a omezení, ať už při volném pohybování se po obci, při řešení pracovních záležitostí nebo ve věcech podnikání.

Slabinou Strategického plánu rozvoje obce je hned několik oblastí, kde jejich řešení není jen v moci obce. Především je to problém týkající se pokrytí signálem mobilních operátorů, který se v dotazníkovém šetření ukázal jako naprosto prioritní. Tato priorita se bohužel nedaří naplňovat a situace se příliš nezlepší ani v blízké budoucnosti.

Další problematickou oblastí jsou chybějící služby a jejich dostupnost. Noví investoři nepřicházejí a pracovních míst nepřibývá. S tím souvisí i to, že vhodné pozemky pro jakoukoli výstavbu (bytovou či průmyslovou) jsou ve vlastnictví rezidentů, kteří je nechtějí odprodat.

Další slabinou, kterou obec sama vyřešit nemůže, je hromadná doprava a četnost spojení. Rezidenti by uvítali více spojení hromadné dopravy do města Třebíč.

Slabinou, kterou obec vyřešit může, je stav dětského hřiště a internetové připojení (zejména jeho rychlost).

Pozitivum při sestavování aktualizovaného programu rozvoje obce vidí autorka práce v poměrně dobré účasti veřejnosti, jež vyvrací hypotézu 1. Většina dotázaných obyvatel měla zájem účastnit se dotazníkového šetření a se záměry OÚ v oblasti rozvoje obce bylo spokojeno 32 respondentů ze 40. Větší informovanost rezidentů o strategickém plánování rozvoje obce a jejich větší zapojení by bylo jistě dobrou příležitostí, jak u nich vzbudit zájem o dění v obci a o její další rozvoj.

Po analýze dat, která měla autorka práce k dispozici, a vytvoření vlastního návrhu programu rozvoje obce, aktualizujícího stávající Strategický plán rozvoje obce, bylo dosaženo závěru, že Strategický plán rozvoje je nepostradatelným nástrojem řízení rozvoje obce a jehož prostřednictvím má obec možnost čerpání finančních zdrojů ze statutárních fondů Evropské unie. Strategický plán rovněž vede k rozvoji města a spokojenosti občanů. Kvalita strategického plánu a jeho realizace spočívá ve správném zvolení metodiky, rozpoznání největších problémů a priorit v území, možnosti realizace a průběžné aktualizaci, aby byl stále platnou oporou při rozhodování o dalším rozvoji území. Nezbytné je stále sledovat situaci a analyzovat změny v prostředí.

Výsledky této práce byly poskytnuty Obecnímu úřadu Rohy.

8 POUŽITÁ LITERATURA

Knižní zdroje

AUGUSTIN J. *Velká encyklopedie měst a obcí ČR*. 1. vyd. Nakladatelství Arbor, Sokolov, 2001. 992s. 80-901534-1-0.

BINEK, J, SVOBODOVÁ, H., HOLEČEK, J., GALVASOVÁ, I., CHABIČOVSKÁ, K. *Synergie ve venkovském prostoru. Aktéři a nástroje rozvoje venkova*. 1. vyd. GaREP Publishing, Brno, 2009. 96 s. ISBN 978-80-904308-0-8.

BOŽKOVÁ B., FILEMONOVÁ J., FOJTŮ K., GAILLYOVÁ Y. *Co přinesly projekty v Hostětíně: 20 let na cestě k energetické soběstačnosti*. 3. vyd. Ekologický institut Veronica, Brno, 2013. 75 s. ISBN 978-80-87308-24-0

BRUSTMANOVÁ J. *Program obnovy venkova a jeho význam pro vybrané obce nebo mikroregiony*. Brno, 2008. Diplomová práce (nepubl.). Masarykova univerzita. Ekonomicko-správní fakulta. Katedra Regionální ekonomie a správy. Vedoucí práce Ing. Svatava NUNVÁŘOVÁ.

CULEK M. *Biogeografické členění České Republiky*. Enigma, Praha, 1996. 347 s. ISBN 80-85368-80-3.

KADERÁBKOVÁ B., PIECHA M. a kol. *Brownfields. Jak vznikají a co s nimi*. 1. vyd. Vydalo Nakladatelství C. H. Beck, Praha, 2009. 138 s. ISBN 978-80-7400-123-9.

KOMUNITNÍ PLÁN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA HANUŠOVICKU 2014-2017, STUDIO TRINITY, s. r. o., Řepčinská 239, 779 00 Olomouc, 2014. 56 s. ISBN 978-80-87535-94-3.

KRATOCHVÍL A. *Velkomeziříčský okres: Vlastivěda moravská*. 1. vyd. Nakladatelství Garn, Brno, 2007. 472 s. ISBN 978-80-86347-71-4.

MAREŠ J. *Manuál pro tvůrce a uživatele studentského posuzování výuky*. 1. vyd. Karolinum, Praha, 2006. 74 s. ISBN 80-246-1234-8.

NEPOMUCKÝ P., SALAŠOVÁ A. *Krajinné plánování*. VŠB – Technická univerzita, Ostrava, 1996. 100 s. ISBN 80-7078-371-0.

PETRŮJ M., *Programs and strategy of regional development: study book*. Issue 1 st. Mendel University in Brno, Brno, 2013. 137 s. ISBN 978-80-7375-815-8.

SCHNEIDER J., LAMPARTOVÁ I. *Krajinnjé a územní plánování v regionálním rozvoji: doprovodné texty k přednáškám = Spatial planning in regional development: texts for lectures*. 1. vyd. Mendelova univerzita v Brně, Brno, 2014. 84 s. ISBN 978-80-7509-067-6.

SIMON J., KADAVÝ J., MACKŮ J. *Hospodářská úprava lesů*. 1. vyd. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno, 1998. 234 s. ISBN 80-7157-327-2.

SKLENIČKA P. *Základy krajinného plánování*. 2. vyd. Vydalo nakladatelství Naděžda Skleničková, Praha, 2003. 321 s. ISBN 80-903206-1-9.

SKLENIČKA P., PIXOVÁ K. *Landscape planning in the Czech republic*. 1. vyd. Česká zemědělská universita v Praze, Prague, 2003. 65 s. ISBN 80-213-1027-8.

SKŘIČKOVÁ Z. *Metodiky pro plánování sociálních služeb: komunitní plánování sociálních služeb*. 1. vyd. Centrum pro komunitní práci, Praha, 2007. 112 s. ISBN 978-80-86902-44-9.

ÚZEMNÍ PLÁN ROHY, Atelier nad viaduktem, Ondráčkova 101, 628 00 Brno, 2011. 54s.

VYBÍRAL J, KOLEJKA J. *Traditional landscape professions and landscape activities of man: origins and development of cultural landscape, cultural landscape management, sustainable development*. Biosférická rezervace Dolní Morava, Břeclav, 2008. 67s. ISBN 978-80-254-6917-0.

WOKOUN R. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Vydalo Linde Praha, a. s., Praha, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Internetové zdroje

- [1] Obec Rohy – základní data. *Regionální informační servis* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=591602>.
- [2] O obci. *Obec Rohy* [online]. [cit. 2015-11-21]. Dostupné z: <http://www.obecrohy.cz/o-obci/ds-50/p1=52>.
- [3] Komunitní plánování - věc veřejná (průvodce z roku 2005). *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2015-12-07]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/847>.
- [4] Správní uspořádání ČR, orgány územního plánování. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2015-12-07]. Dostupné z: <http://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>.
- [5] Místní akční skupiny. *Národní síť místních akčních skupin České republiky* [online]. [cit. 2015-12-07]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>.
- [6] SLDB 2011 – domácnosti jednotlivců. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2016-03-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xb/slodb_2011_domacnosti_jednotlivcu.
- [7] ČR – socioekonomická sféra. *Zeměpisný web Daniela Svobody* [online]. [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: http://ostrava-educanet.cz/svoboda/mapy/septima/CR/socioekonomicka/zemedelstvi/cr_zemedelstvi.jpg.
- [8] Metodika pro tvorbu programu rozvoje obce. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: http://www.regionálnírozvoj.cz/tl_files/soubory/Planovani_obci/Methodika_PRO.pdf.
- [9] Podnebí ČR. *Geografický web* [online]. [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.hajduch.net/cesko/priroda/podnebi>.
- [10] Planning. *Investorwords* [online]. [cit. 2016-03-14]. Dostupné z: <http://www.investorwords.com/3710/planning.html>.

- [11] Databáze demografických údajů za obce ČR. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2016-03-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demograficky-udaju-za-obce-cr>.
- [12] Vše o území – Rohy (okres Třebíč). *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2016-03-18]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31288&u=__VUZEMI__43__591602#.
- [13] Vše o území – Rohy (okres Třebíč). *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2016-03-18]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__591602#.
- [14] Problém poslední míle a zpřístupnění místní smyčky. *eArchiv.cz* [online]. [cit. 2016-03-30]. Dostupné z: <http://www.earchiv.cz/b03/b0500001.php3>.
- [15] Optika do domu FTTH. *Slavnet* [online]. [cit. 2016-03-30]. Dostupné z: <http://www.slavnet.cz/?p=884>.
- [16] Co je to optická síť. *Twigonet* [online]. [cit. 2016-03-30]. Dostupné z: <http://www.twigonet.cz/co-je-to-opticka-sit/>.
- [17] Mapové kompozice. *Národní geoportál INSPIRE* [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map>.
- [18] Naučné stezky Balinského a Nesměřského údolí. *Naučné stezky Balinského a Nesměřského údolí aneb putování Velkomeziříčskem* [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: <http://naucnestezky.mestovm.cz/>.
- [19] Veřejný registr půdy – LPIS. *eAgri* [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/app/lpisext/lpis/verejny/>.
- [20] Znak a historie – Rohy. *Velká encyklopedie* [online]. [cit. 2016-03-18]. Dostupné z: <http://www.encyklopediecr.eu/cz/page/34763/rohy.html>.
- [21] Ptáčovský kopeček. *Geocaching* [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/geocache/GC3EKFX_ptacovsky-kopecek-ptacov-hill.

- [22] ARES - přehled vybraných ekonomických subjektů. *Administrativní registr ekonomických subjektů* [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz.
- [23] Charakteristika kraje Vysočina. *BusinessInfo.cz* [online]. [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-kraje-vysocina-2102.html#poloha>.
- [24] Geografie. *Horácko – ekologický mikroregion* [online]. [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.horacko.cz/>.
- [25] Naděje dožití a průměrný věk. *Statistika & my* [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2015/03/nadeje-dozeni-a-prumerny-vek/>.
- [26] Cena půdy 2016. *FARMY.cz* [online]. [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.farmy.cz/cena-pudy/>.
- [27] Mapový servis. *Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky* [online]. [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://mapy.nature.cz/>.
- [28] *Mapy.cz. Seznam – najdu tam, co neznám* [online]. [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <https://mapy.cz/turisticka?x=15.9914441&y=49.3112600&z=13&source=muni&id=5460&q=Rohy>.
- [29] Dotazník pro obyvatele. *Survio* [online]. [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.survio.com/survey/d/O9H8G6W1K2V4U9B7U>.
- [30] Dotazník pro podnikatelské subjekty. *Survio* [online]. [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.survio.com/survey/d/M7K7F5A4I5F2K6R7L>.
- [31] Dotazník pro zájmové organizace. *Survio* [online]. [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.survio.com/survey/d/B2L6T3S9F2G9I5W6Z>.
- [32] Co je Dobrá Praxe. *DobráPraxe* [online]. [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <http://www.dobrapraxe.cz/cz/co-je-dobra-praxe>.

[33] Zvažované lokality. Správa úložišť radioaktivních odpadů [online]. [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <http://www.surao.cz/cze/Uloziste-radioaktivnich-odpadu/Budouci-hlubinne-uloziste/Zvazovane-lokality>.

[34] Dobrá Praxe dle tématu. *DobráPraxe* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: <http://www.dobrapraxe.cz/cz/tema?uzemi=79b9608f39ec253a6aa0cee28ce66a9d&tema=01.c>.

[35] Hostětín – chytrá vesnice v Bílých Karpatech. *Smart Cities* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: <http://www.scmagazine.cz/casopis/01-16/hostetin-chytra-vesnice-v-bilych-karpatech?locale=cs>.

[36] Fotogalerie. *Obec Rohy* [online]. [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://www.obecrohy.cz/gsp/p1=68>.

Nepublikované a ostatní zdroje

STRNAD L., SVOBODOVÁ P., 2011: *Důležité letopočty v dlouhé historii obce Rohy od jejího založení až do dnešních dnů*.

VOBORNÁ O., 2015: *Strategický plán obce v letech 2014–2018*.

Zákon č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně Zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

9 SEZNAM GRAFŮ A OBRÁZKŮ

Grafy

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel obce Rohy v letech 1990–2014. (str. 65)

Graf č. 2: Obyvatelstvo podle věku a pohlaví k 31. 12. 2014. (str. 67)

Graf č. 3: Naděje dožití při narození – ČR 1993–2011. (str. 67)

Graf č. 4: Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání k roku 2011. (str. 68)

Obrázky

Obrázek č. 1: Možnosti rozsahu PRO. (str. 31)

Obrázek č. 2: Příklad tabulky s rozvojovými aktivitami. (str. 33)

Obrázek č. 3: Struktura programu rozvoje obce. (str. 43)

Obrázek č. 4: Znak obce. (str. 47)

Obrázek č. 5: Mapa zájmového území – ortofotomapa. (str. 72)

Obrázek č. 6: Zvažované lokality (str. 74)

10 SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Doporučovaná návratnost dotazníků, aby výsledky byly spolehlivé.
(str. 45)

Tabulka č. 2: Druhy pozemků (ha) (str. 58)

Tabulka č. 3: SWOT analýza obce Rohy. (str. 87)

Tabulka č. 4: Cíl 1 – Rozvoj a zlepšení stavu infrastruktury v obci. (str. 92)

Tabulka č. 5: Cíl 2 – Zlepšení podmínek pro život v obci. (str. 93)

Tabulka č. 6: Cíl 3 – Rozvoj společenského života a volnočasových aktivit v obci.
(str. 93)

Tabulka č. 7: Cíl 4 – Ochrana životního prostředí a udržitelný rozvoj obce. (str. 94)

11 SEZNAM ZKRATEK

ARES	administrativní registr ekonomických subjektů
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO VaK	Dobrovolný svazek obcí Vodovody a Kanalizace
EIA	Posuzování vlivů na životní prostředí (Environmental Impact Assessment)
EU	Evropská unie
EVSK	ekologicky významný segment krajiny
IČO	Identifikační číslo organizace
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
KP	komunitní plán
KPÚ	komplexní pozemkové úpravy
LAU	Místní samosprávné jednotky (Local Administrative Units)
MAS	Místní akční skupina
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO ČR	Ministerstvo obrany České republiky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek (Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques)
OBk 3	rozvojová oblast krajského významu
OP	ochranné pásmo
OPŽP	Operační program Životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
OS 6	rozvojová osa republikového významu
OÚ	obecní úřad
POV	program obnovy venkova

PRV	Program rozvoje venkova
PRO	program rozvoje obce
PUPFL	plochy určené k plnění funkce lesa
RIS	Regionální informační systém
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SEA	Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí (Strategic Environmental Assessment)
SLDB 2001	Sčítání lidu, domů a bytů
STL	středotlaký rozvod plynu
STG	skupiny typů geobiocénů
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VKP	významný krajinný prvek
VN	vysoké napětí
VUSS	vojenská, ubytovací a stavební správa
VVN	velmi vysoké napětí
WGS-84	Světový geodetický systém 1984 (World Geodetic System 1984)
ZPF	zemědělský půdní fond
ZŠ	základní škola

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

Obrázek 1: Vzor dotazníku pro obyvatele.

Obrázek 2: Vzor dotazníku pro podnikatelské subjekty.

Obrázek 3: Vzor dotazníku pro zájmové organizace.

Příloha 2 – Mapové podklady

Obrázek 4: Poloha obce Rohy, M 1 : 80 000.

Obrázek 5: II. Vojenské mapování – Františkovo, rok mapování 1836-1852, M 1 : 10 000.

Obrázek 6: III. Vojenské mapování, rok mapování 1874-1880, M 1 : 10 000.

Obrázek 7: Naučné stezky Balinského a Nesměřského údolí, M 1 : 85 000.

Obrázek 8: Základní členění území, M 1 : 5 000.

Obrázek 9: Mapa širších vztahů, M 1 : 18 000.

Obrázek 10: Rozvojové oblasti a osy, M 1 : 100 000.

Obrázek 11: Mapa přírodního parku Třebíčsko, M 1 : 60 000.

Příloha 3 – Fotodokumentace (archiv autorky)

Obrázek 12: Pohled na obec Rohy od Hodova.

Obrázek 13: Bývalý zemědělský areál.

Obrázek 14: Nová výstavba v obci.

Obrázek 15: Jedno z míst potencionální bytové výstavby.

Obrázek 16: Jednota s úřední deskou obce Rohy.

Obrázek 17: Centrum obce a zastávka hromadné dopravy.

Obrázek 18: Jednota a svozové místo pro kontejnery.

Obrázek 19: Přístřešek v centru obce.

Obrázek 20: Kaple zasvěcená Nejsvětějšímu Srdci Páně.

Obrázek 21: Návesní rybník a kaple zasvěcená Nejsvětějšímu Srdci Páně.

Obrázek 22: Pohled na kapli zasvěcená Nejsvětějšímu Srdci Páně zezadu.

Obrázek 23: Pohled na východní část obce.

Obrázek 24: Humna a objekt individuální rekreace.

Obrázek 25: Humna.

Obrázek 26: Obecní úřad a dětské hřiště.

Obrázek 27: Dětské hřiště.

Obrázek 28: Víceúčelové sportovní hřiště.

Obrázek 29: Travnaté fotbalové hřiště.

Obrázek 30: Drobná sakrální stavba.

Obrázek 31: Boží muka.

Obrázek 32: Pomník obětem světové války 1914–1918.

Obrázek 33: Dům č. p. 1 – v základech jeho zděného oplocení je dochovaný původní základový kámen jednoho ze čtyř domů zde postavených ve 12. století.

Obrázek 34: Domy na okraji obce.

Obrázek 35: Potok Mařek, v pozadí se nachází další místo potencionální bytové výstavby.

Obrázek 36: Trasa Nesměřským údolím – modrá stezka s interaktivními prvky pro děti.

Příloha 4 – Online fotodokumentace

Obrázek 37: Pohled na obec od východu, historická fotografie.

Obrázek 38: Pohled na kapli, historická fotografie.

Obrázek 39: Původní dřevěná zvonička.

Obrázek 40: Oprava kaple, 2012.

Obrázek 41: Mince z nalezeného pokladu

Obrázek 42: Nalezený tubus.

Obrázek 43: Obsah tubusu.

Obrázek 44: Obec z ptačí perspektivy.

Obrázek 45: Oslava 115 let výročí založení SDH Rohy v roce 2013.

PŘÍLOHY

Strategický plán rozvoje obce Rohy – dotazník pro obyvatele

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku.

Jsem studentka Mendelovy univerzity v Brně, oboru Rozvoj venkova, a prosím Vás o vyplnění krátkého anonymního dotazníku, jehož prostřednictvím bych chtěla zjistit Vaše názory na stávající situaci v obci. Dotazník je určen obyvatelům obce Rohy starším 15 let a získané odpovědi budou využity pouze pro účel mé diplomové práce. V případě zájmu budou výsledky dotazníku k nahlédnutí na OÚ Rohy.

Předem děkuji za Vaš čas a pozornost, kterou vyplnění dotazníku věnujete.

Bc. Kristýna Janová

Pokuste se zhodnotit obec z hlediska níže uvedených podmínek. V každém řádku zatrhněte jedno políčko, které nejlépe odpovídá míře Vaší spokojenosti.

	Velmi spokojen	Spíše spokojen	Spíše nespokojen	Velmi nespokojen	je mi to lhostejné
Mezilidské vztahy v obci	☐	☐	☐	☐	☐
Stav životního prostředí	☐	☐	☐	☐	☐
Klidný život a blízkost přírody	☐	☐	☐	☐	☐
Péče a starost obce o veřejná prostranství a zeleň, vzhled obce	☐	☐	☐	☐	☐
Záměr obce vytvořit turistické informační značení (turistické tabule apod.)	☐	☐	☐	☐	☐
Stav drobných památek (kaplička, křížky, boží muka, pomník padlých apod.)	☐	☐	☐	☐	☐
Záměry OÚ v oblasti rozvoje obce	☐	☐	☐	☐	☐
Odpadové hospodářství (množství kontejnerů a jejich umístění v obci)	☐	☐	☐	☐	☐
Veřejná doprava (četnost spojení)	☐	☐	☐	☐	☐
Stav komunikace směrem na I. lodov	☐	☐	☐	☐	☐
Stav veřejného osvětlení	☐	☐	☐	☐	☐
Spokojenost s obchodem	☐	☐	☐	☐	☐
Nabídka služeb a jejich dostupnost	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturní a společenský život	☐	☐	☐	☐	☐
Sportovní vyžití	☐	☐	☐	☐	☐
Stav dětského hřiště	☐	☐	☐	☐	☐
Internetové připojení (rychlost apod.)	☐	☐	☐	☐	☐
Pokrytí signálem mobilních operátorů	☐	☐	☐	☐	☐
Dostupnost informací o dění v obci	☐	☐	☐	☐	☐

Podpoříte spíše výstavbu domácích čistíren nebo centrální kanalizace? *

- podporuji spíše domácí čistírny
- podporuji spíše centrální kanalizaci, i přes jejich finanční náročnost

Uvítali byste v obci spolek pro občanské záležitosti, jako jsou například vítání občánků, životní jubilea a setkání občanů obce? *

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

Jste muž nebo žena? *

- muž
- žena

Jaký je Vás věk? *

- 15-20
- 21-29
- 30-49
- 50-64
- 65 a více

*

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- bez vzdělání
- základní
- střední odborné
- střední odborné s maturitou
- střední všeobecné (gymnázium)
- vyšší odborné
- vysokoškolské

*

Jak dlouho v obci Rohy žijete?

- žiji zde od narození
- přistěhoval/a jsem se v dětství
- přistěhoval/a jsem se v dospělosti před méně než 5 lety
- přistěhoval/a jsem se v dospělosti před více než 5 lety

*

Typ Vaší domácnosti:

- domácnost bez dětí
- domácnost s nezaopatřenými dětmi (do 18 let)

*

Prostor pro Vaše další náměty a připomínky.

Napište větu

Zbývá 250 znaků

Obrázek 1: Vzor dotazníku pro obyvatele. (Autorka práce)

Základní údaje:

Název výzkumu Strategický plán rozvoje obce – dotazník pro obyvatele

Autor Kristýna Janová

Veřejná adresa dotazníku pro obyvatele

<http://www.surveio.com/survey/d/O9H8G6W1K2V4U9B7U>
[29]

Veřejná adresa dotazníku pro podnikatelské subjekty

<http://www.surveio.com/survey/d/M7K7F5A4I5F2K6R7L>
[30]

Veřejná adresa dotazníku pro zájmové organizace

<http://www.surveio.com/survey/d/B2L6T3S9F2G9I5W6Z>
[31]

Vytvoření dotazníku 17. 03. 2016

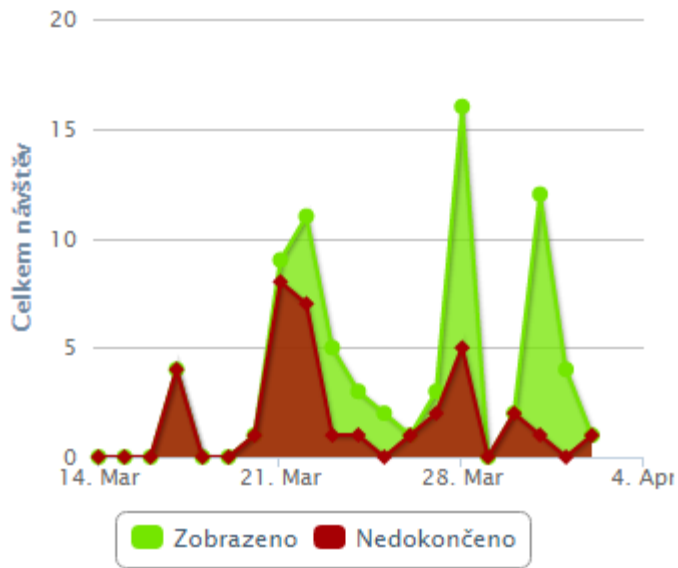
První odpověď 22. 03. 2016

Poslední odpověď 02. 04. 2016

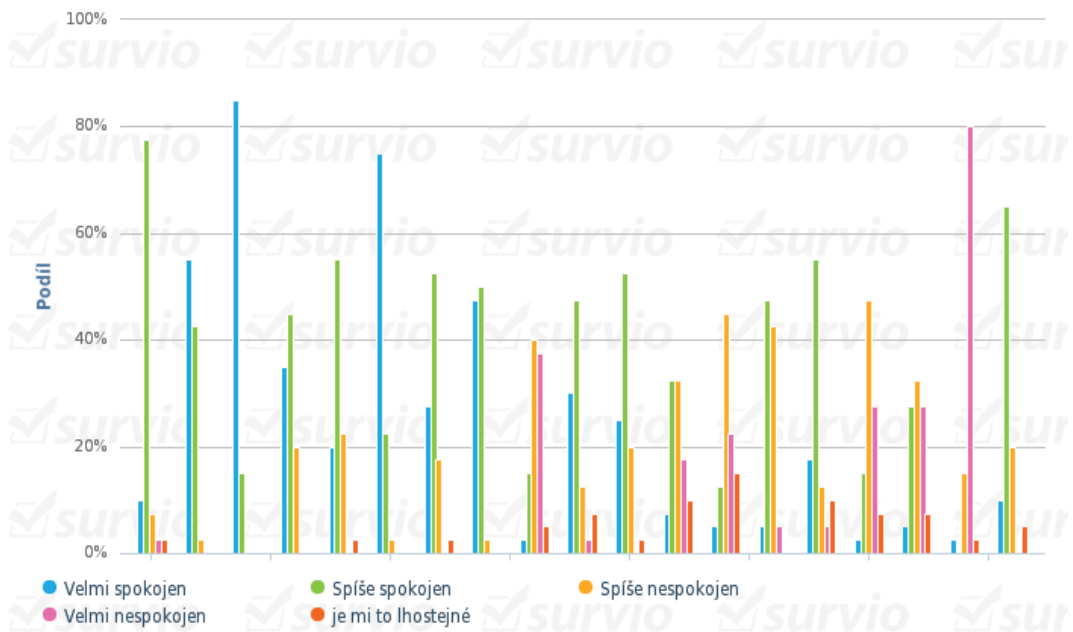
Doba trvání 17 dní

<i>Statistika dotazníku</i>	Počet oslovených	58
	Počet dokončených dotazníků	40
	Celková úspěšnost vyplnění dotazníků	68,97 %

Historie návštěv

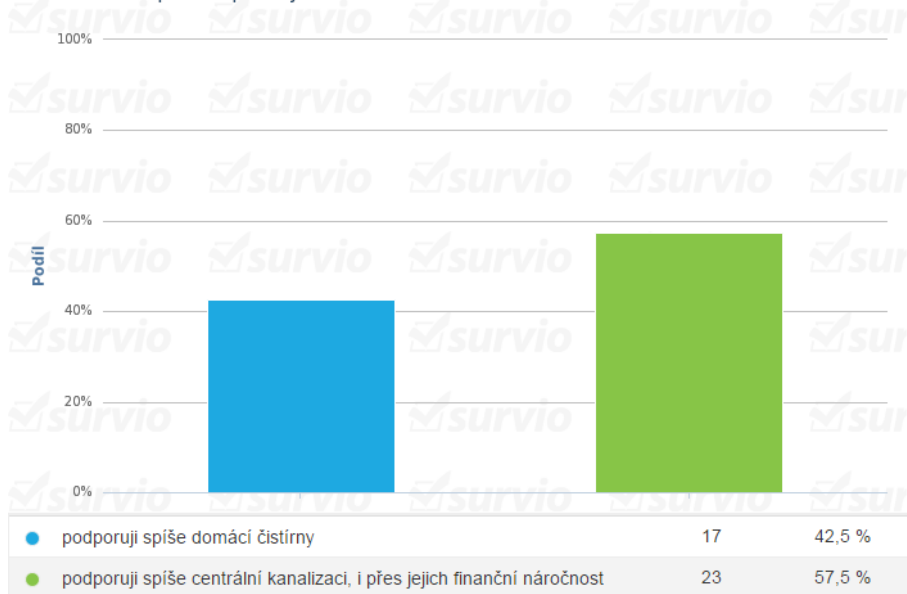

Pokuste se zhodnotit obec z hlediska níže uvedených podmínek. V každém řádku zatrhněte jedno políčko, které nejvíce odpovídá míře Vaší spokojenosti.

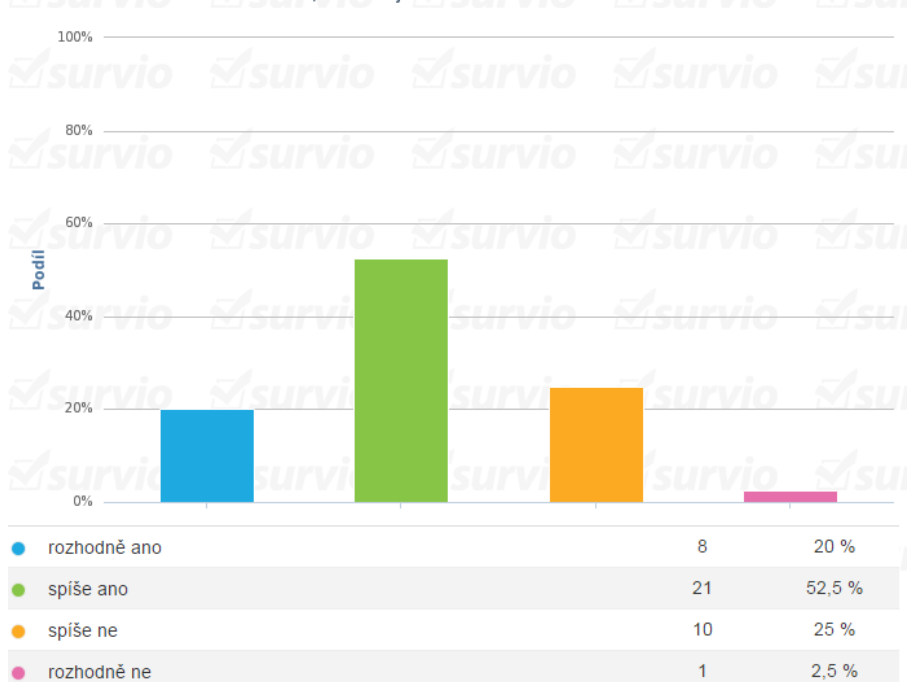

	Velmi spokojen	Spíše spokojen	Spíše nespokojen	Velmi nespokojen	je mi to lhostejné
Mezilidské vztahy v obci	4	31	3	1	1
Stav životního prostředí	22	17	1	0	0
Klidný život a blízkost přírody	34	6	0	0	0
Péče a starost obce o veřejná prostranství a zeleň, vzhled obce	14	18	8	0	0
Záměr obce vytvořit turistické informační značení (turistické tabule apod.)	8	22	9	0	1
Stav drobných památek (kaplička, křížky, boží muka, pomník padlých apod.)	30	9	1	0	0
Záměry OÚ v oblasti rozvoje obce	11	21	7	0	1
Odpadové hospodářství (množství kontejnerů a jejich umístění v obci)	19	20	1	0	0
Veřejná doprava (četnost spojení)	1	6	16	15	2
Stav komunikace směrem na Hodov	12	19	5	1	3
Stav veřejného osvětlení	10	21	8	0	1
Spokojenost s obchodem	3	13	13	7	4
Nabídka služeb a jejich dostupnost	2	5	18	9	6
Kulturní a společenský život	2	19	17	2	0
Sportovní vyžití	7	22	5	2	4
Stav dětského hřiště	1	6	19	11	3
Internetové připojení (rychlost apod.)	2	11	13	11	3
Pokrytí signálem mobilních operátorů	1	0	6	32	1
Dostupnost informací o dění v obci	4	26	8	0	2

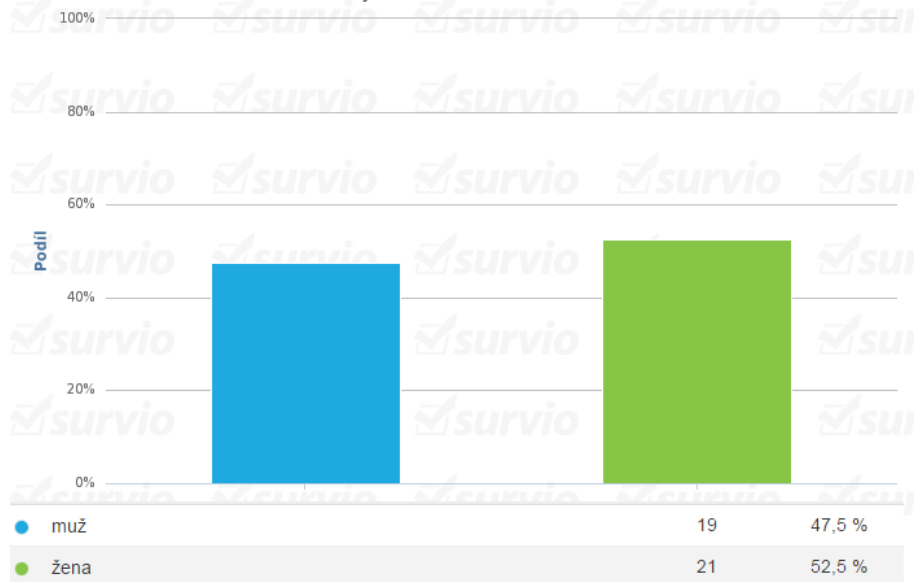
Podpoříte spíše výstavbu domácích čistíren nebo centrální kanalizace?

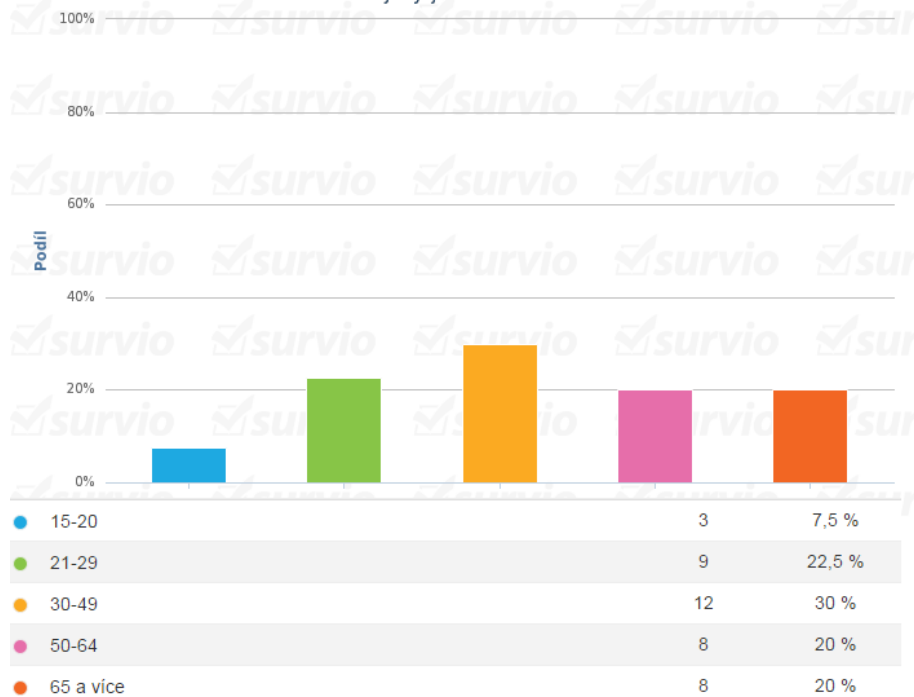
Uvítali byste v obci spolek pro občanské záležitosti, jako jsou například vítání občánků, životní jubilea a setkání občanů obce?

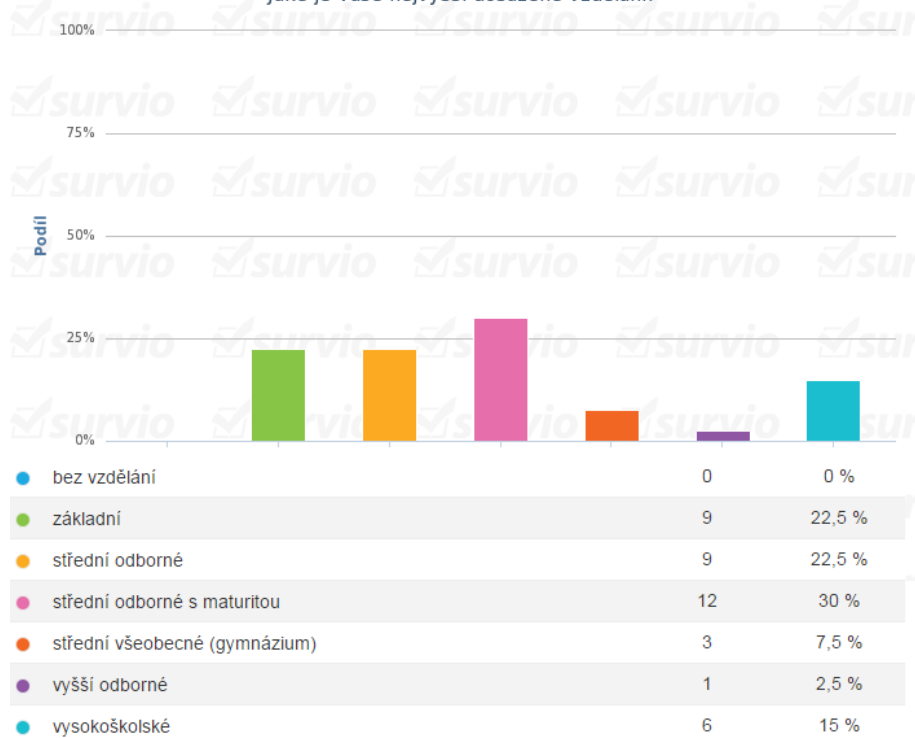
Jste muž nebo žena?

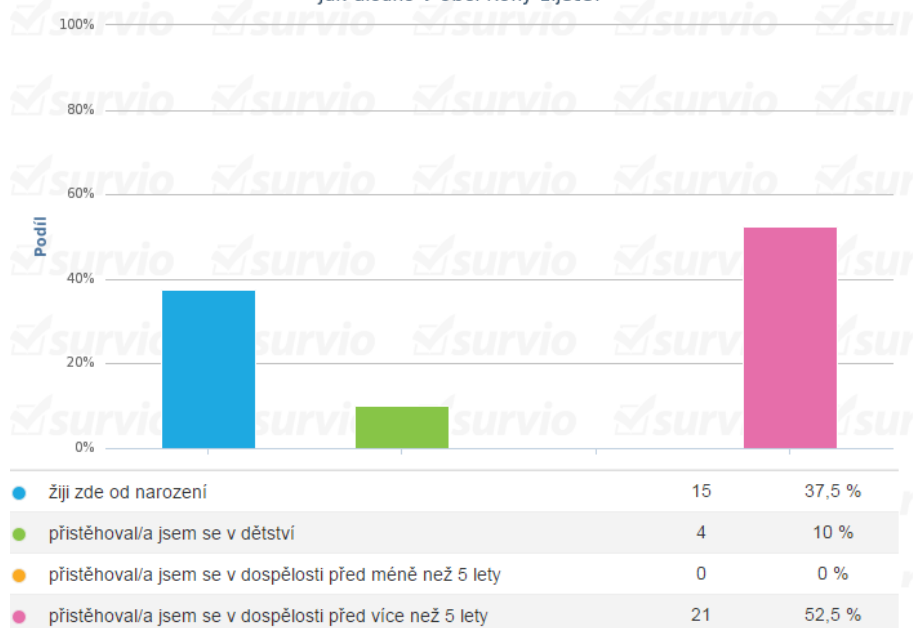
Jaký je Váš věk?

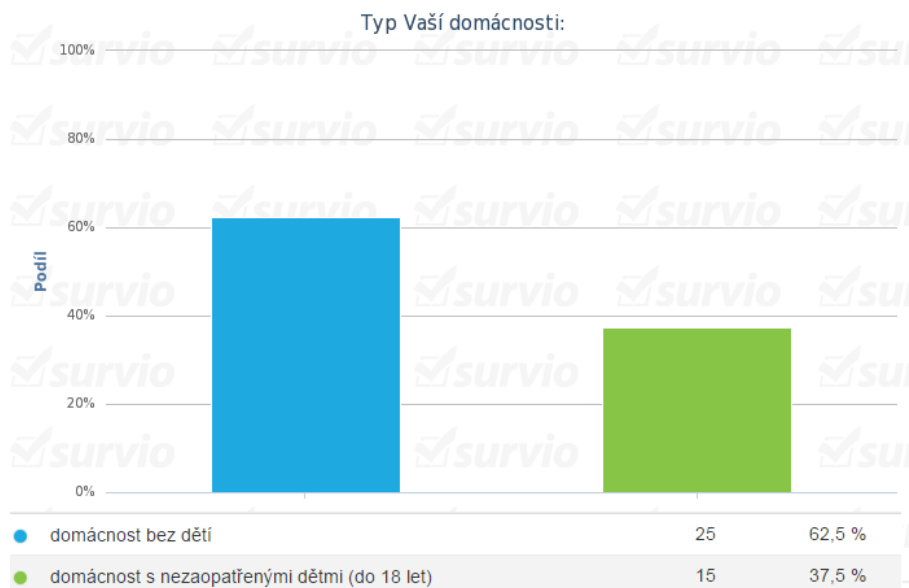

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Jak dlouho v obci Rohy žijete?

Prostor pro Vaše další náměty a připomínky.

- Žádné připomínky nemám.
- Nemám žádné připomínky.
- Přistěhovali jsme se z města a tady jsme velmi spokojeni.
- Jsem pro lepší autobusové spojení na Třebíč.
- V obci jsme spokojeni a jinač bychom nešli!
- Bydlím na okraji vesnice a s osvětlením jsem spokojená, vede až k domu. Zato hromadná doprava nestojí za nic.
- Jsem velice spokojen.
- V této chvíli mě nic nenapadá.

Strategický plán rozvoje obce Rohy – dotazník pro podnikatelské subjekty

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku.

Jsem studentka Mendelovy univerzity v Brně, oboru Rozvoj venkova, a prosím Vás o vyplnění krátkého dotazníku, jehož prostřednictvím bych chtěla zjistit Vaše názory na stávající situaci v obci. Získané odpovědi budou využity pouze pro účel mé diplomové práce. V případě zájmu budou výsledky dotazníku k nahlédnutí na OÚ Rohy.

Předem děkuji za Váš čas a pozornost, kterou vyplnění dotazníku věnujete.

Bc. Kristýna Janová

Název podniku:

Napište větu

Zbývá 250 znaků

Jak dlouho podnik v obci působí?

Napište větu

Zbývá 250 znaků

Zaměření činnosti/výroby (stručný popis):

Napište větu

Zbývá 250 znaků

Celkový počet zaměstnanců:

Napište větu

Zbývá 250 znaků

Jaké množství Vašich zaměstnanců je obyvateli obce Rohy?

Napište větu

Zbývá 250 znaků

Předpokládáte, že budete v budoucnosti nabírat nové zaměstnance?

ano

ne

nedovedu posoudit

Je pro Váš podnik důležitá nebo zajímavá spolupráce s obcí?

ano

ne

Pokud jste na předchozí otázku odpověděli ANO, co očekáváte od obce, příp. co v současnosti nejvíce postrádáte?

Napište větu

Zbývá 250 znaků

Pokud jste na předchozí otázku odpověděli ANO, co můžete Vy nabídnout obci?

Napište větu

Zbývá 250 znaků

Pokud jste na předchozí otázku odpověděli NE, z jakého důvodu?

 Napište větu

Zbývá 250 znaků

Prostor pro Vaše další náměty a připomínky.

 Napište větu

Zbývá 250 znaků

Obrázek 2: Vzor dotazníku pro podnikatelské subjekty. (Autorka práce)

Strategický plán rozvoje obce Rohy – dotazník pro zájmové organizace

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku.

Jsem studentka Mendelovy univerzity v Brně, oboru Rozvoj venkova, a prosím Vás o vyplnění krátkého dotazníku, jehož prostřednictvím bych chtěla zjistit Vaše názory na stávající situaci v obci. Získané odpovědi budou využity pouze pro účel mé diplomové práce. V případě zájmu budou výsledky dotazníku k nahlédnutí na OÚ Rohy.

Předem děkuji za Váš čas a pozornost, kterou vyplnění dotazníku věnujete.

Bc. Kristýna Janová

Název organizace:

 Napište větu

Zbývá 250 znaků

Členská základna v obci - počet členů celkem :

 Napište větu

Zbývá 250 znaků

Hlavní uskutečňované aktivity:

 Napište větu

Zbývá 250 znaků

Jaké jsou v obci podmínky pro činnost Vaší organizace?

 Napište větu

Zbývá 250 znaků

Jak hodnotíte spolupráci s obcí?

 Napište větu

Zbývá 250 znaků

Co očekáváte od obce pro podporu Vaší činnosti?

 Napište větu

Zbývá 250 znaků

Co v současnosti v obci pro Vaše fungování a rozvoj Vaší činnosti nejvíce postrádáte?

 Napište větu

Zbývá 250 znaků

Co můžete obci nabídnout?

 Napište větu

Zbývá 250 znaků

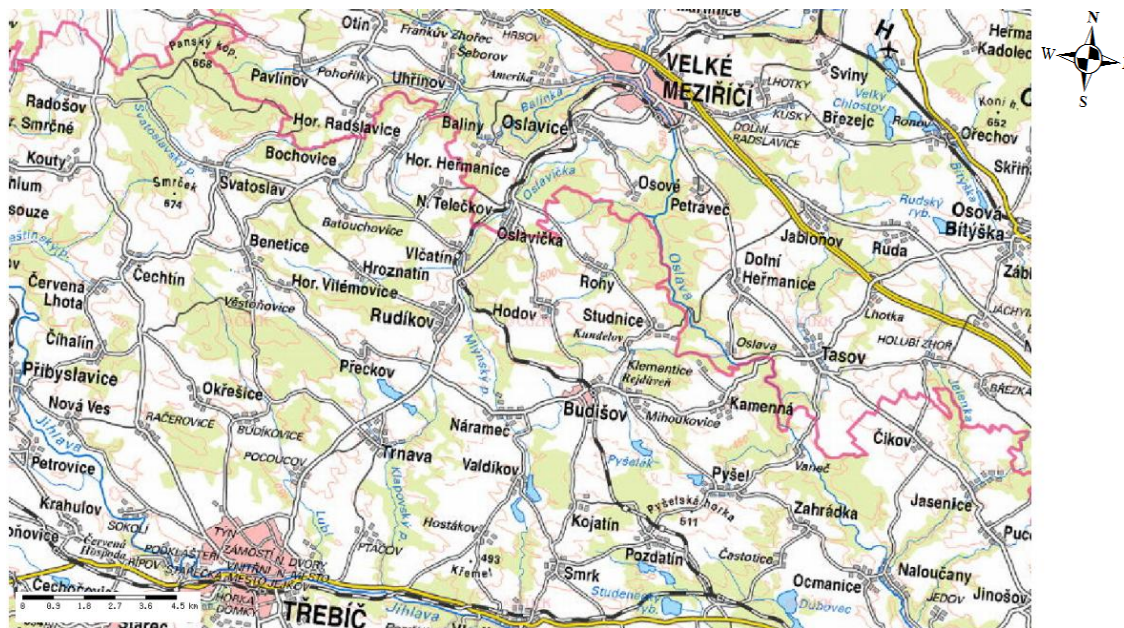
Prostor pro Vaše další náměty a připomínky.

 Napište větu

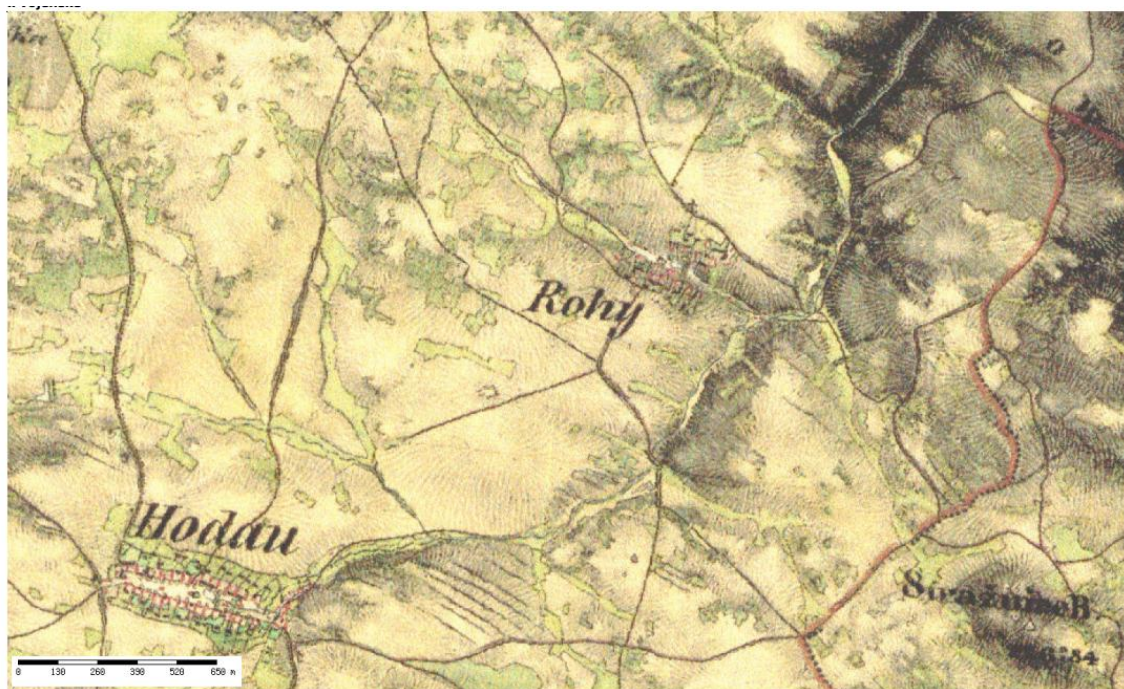
Zbývá 250 znaků

Obrázek 3: Vzor dotazníku pro zájmové organizace. (Autorka práce)

Příloha 2

Obrázek 4: Poloha obce Roňy, M 1 : 80 000. [17]

Legenda:

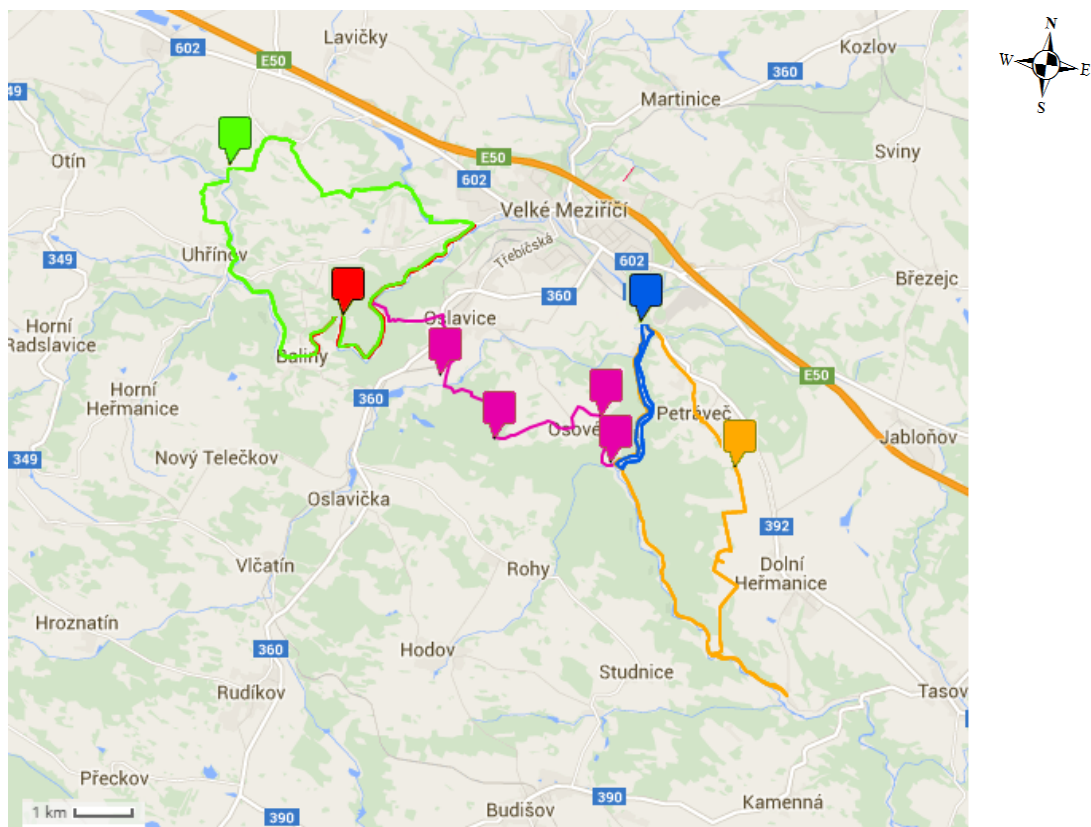
	výškopis		sady a zahrady
	sidla, stavby		polní cesta
	młyn		spojovací cesta
	vodní plocha		kommunikace poštovní - hlavní
	významný vodní tok		cisářská cesta
	menší vodní tok		obdělávaná pole a ostatní zemědělská půda
	les		
	louka, pastvina		

Obrázek 5: II. Vojenské mapování – Františkovo, rok mapování 1836-1852, M 1 : 10 000. [17]

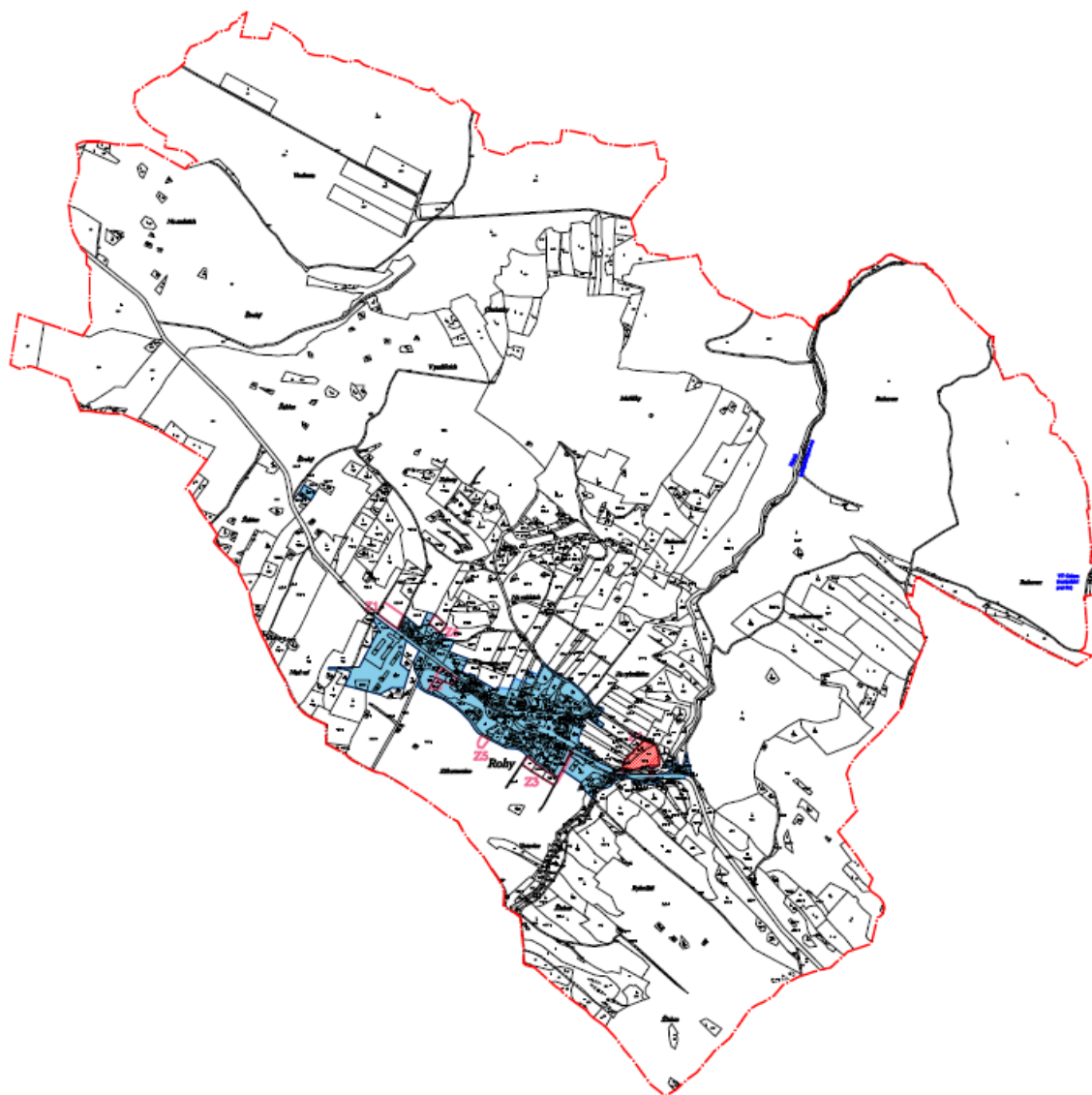
Obrázek 6: III. Vojenské mapování, rok mapování 1874-1880, M 1 : 10 000. [17]

Legenda:

- Trasa Balinským údolím - červená stezka s interaktivními prvky pro děti
- Trasa Nesměřským údolím - modrá stezka s interaktivními prvky pro děti
- Okruh Nesměřským údolím - oranžová stezka
- Propojení Nesměřského a Balinského údolí - fialová stezka
- Okruh Balinským údolím - zelená stezka

Obrázek 7: Naučné stezky Balinského a Nesměřského údolí, M 1 : 85 000. [18]

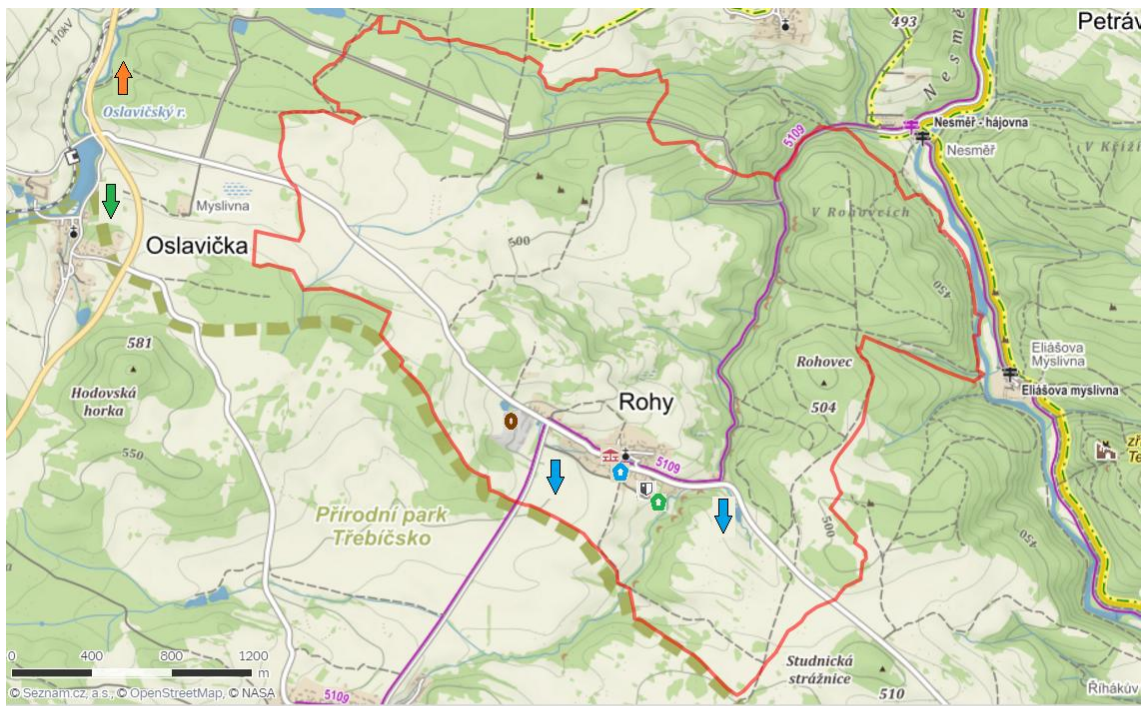

Legenda:

- Hranice řešeného území (hranice katastru)
- Zastavěné území ke dni 20.4.2011
- Zastavitelné plochy a ostatní změny v území
- Plochy kde změny prověří územní studie

Obrázek 8: Základní členění území, M 1 : 5 000. (Územní plán Rohy, 2011)

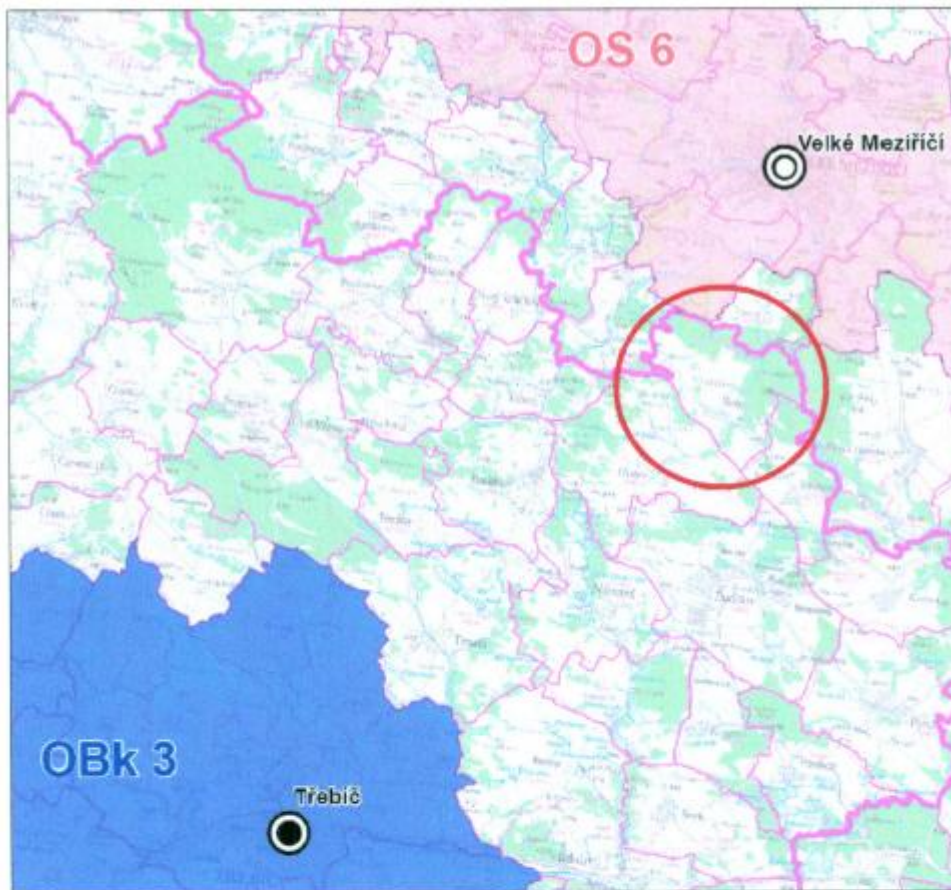

Legenda:

☙	kaple	↑	↓	směr Velké Meziříčí; směr okresní město Třebíč	■	les
Ⓜ	bývalý zemědělský areál	↓	↓	směr Budišov	■	vodní plocha
⚓	turistický směrovník	⬇		železniční stanice	■	přírodní park Třebíčsko
☛	obecní úřad	—	—	silnice II. třídy s číslem	—	cyklotrasa
🏠	kulturní dům a hřiště	—	—	silnice III. třídy	—	hranice katastrálního území
🏠	smíšené zboží	—	—	zpevněná cesta	—	turisticky značené trasy
🏠	přístřešek	—	—	polní či lesní cesta	—	naučná stezka
▲	skála, vrchol					

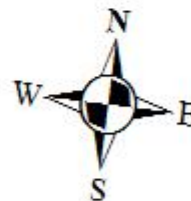
Obrázek 9: Mapa širších vztahů, M 1 : 18 000. [28]

Legenda:

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ÚZEMÍ

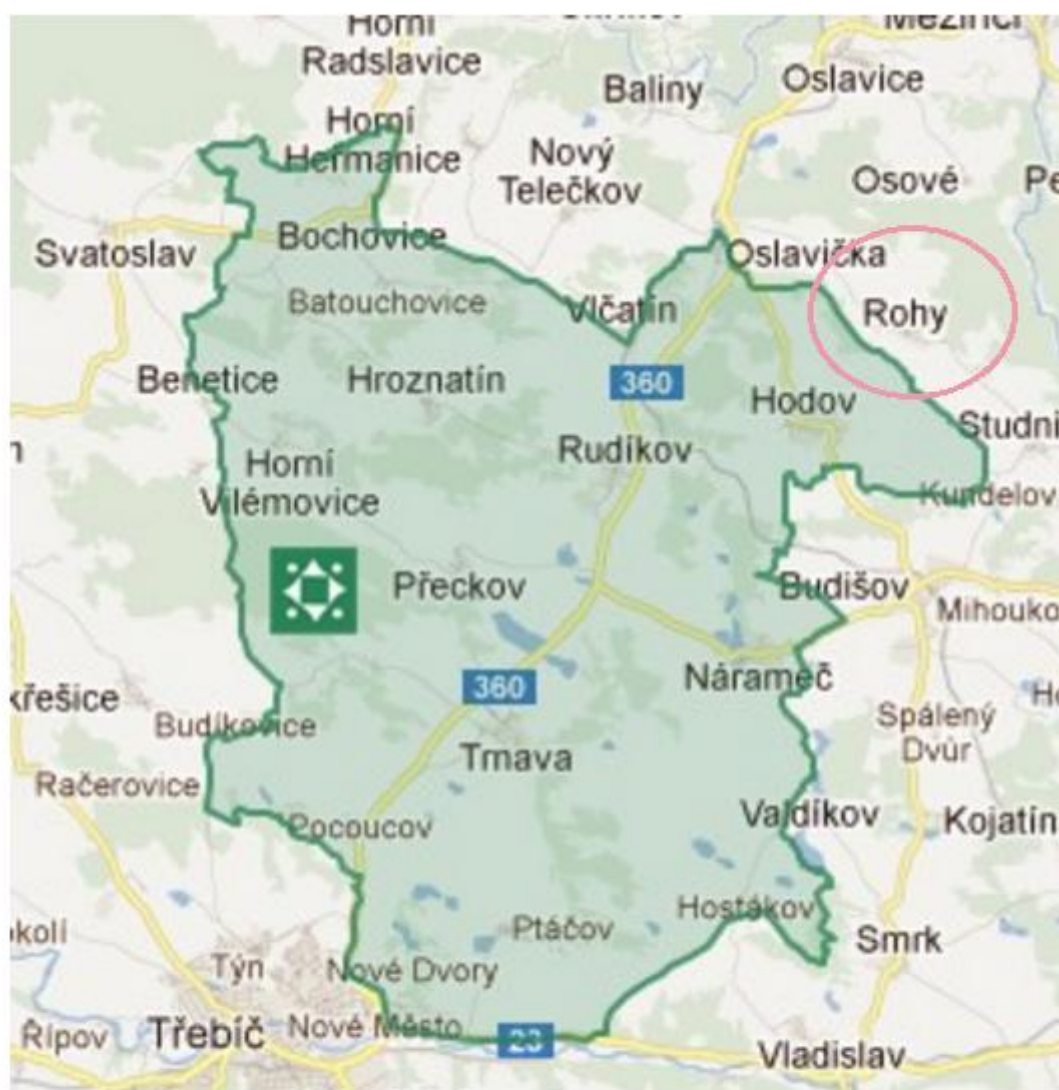
- Řešené území
- Hranice katastru obce
- Významné střední centrum
- Ostatní střední centrum
- Rozvojová oblast krajského významu
- Rozvojová osa republikového významu

Obrázek 10: Rozvojové oblasti a osy, M 1 : 100 000. (Územní plán Rohy, 2011)

Rozvojové oblasti a osy jsou vymezovány v území, v nichž z důvodů soustředění aktivit mezinárodního a republikového významu existují zvýšené požadavky na změny

v území. Rozvojové oblasti zahrnují obce, ovlivněné rozvojevou dynamikou hlavního centra. Rozvojové osy zahrnují obce, v nichž existují, nebo v nichž lze reálně očekávat zvýšené požadavky na změny v území, vyvolané dopravní vazbou na existující nebo připravované kapacitní silnice při spolupůsobení rozvojové dynamiky příslušných center osídlení. (Schneider, Lampartová 2014)

Legenda:

- Řešené území
- Hranice přírodního parku Třebíčsko
- Přírodní park Třebíčsko

Obrázek 11: Mapa přírodního parku Třebíčsko, M 1 : 60 000. [21]

Obrázek 12: Pohled na obec Rohy od Hodova. (archiv autorky)

Obrázek 13: Bývalý zemědělský areál. (archiv autorky)

Obrázek 14: Nová výstavba v obci. (archiv autorky)

Obrázek 15: Jedno z míst potenciální bytové výstavby. (archiv autorky)

Obrázek 16: Jednota s úřední deskou obce Rohy. (archiv autorky)

Obrázek 17: Centrum obce a zastávka hromadné dopravy. (archiv autorky)

Obrázek 18: Jednota a svozové místo pro kontejnery. (archiv autorky)

Obrázek 19: Přístřešek v centru obce. (archiv autorky)

Obrázek 20: Kaple zasvěcená Nejsvětějšímu Srdci Páně. (archiv autorky)

Obrázek 21: Návesní rybník a kaple zasvěcená Nejsvětějšímu Srdci Páně. (archiv autorky)

Obrázek 22: Pohled na kapli zasvěcená Nejsvětějšímu Srdci Páně zezadu.
(archiv autorky)

Obrázek 23: Pohled na východní část obce. (archiv autorky)

Obrázek 24: Humna a objekt individuální rekreace. (archiv autorky)

Obrázek 25: Humna. (archiv autorky)

Obrázek 26: Obecní úřad a dětské hřiště.
(archiv autorky)

Obrázek 27: Dětské hřiště.
(archiv autorky)

Obrázek 28: Víceúčelové sportovní hřiště.
(archiv autorky)

Obrázek 29: Travnaté fotbalové hřiště.
(archiv autorky)

Obrázek 30: Drobná sakrální stavba.
(archiv autorky)

Obrázek 31: Boží muka.
(archiv autorky)

Obrázek 32: Pomník obětem světové války 1914–1918. (archiv autorky)

Obrázek 33: Dům č. p. 1 – v základech jeho zděného oplocení je dochovaný původní základový kámen jednoho ze čtyř domů zde postavených ve 12. století. (archiv autorky)

Obrázek 34: Domy na okraji obce. (archiv autorky)

Obrázek 35: Potok Mařek, v pozadí se nachází další místo potenciální bytové výstavby. (archiv autorky)

Obrázek 36: Trasa Nesměřským údolím – modrá stezka s interaktivními prvky pro děti.
(archiv autorky)

Obrázek 37: Pohled na obec od východu, historická fotografie. [36]

Obrázek 38: Pohled na kapli, historická fotografie. [36]

Obrázek 39: Původní dřevěná zvonička. [36]Obrázek 40: Oprava kaple, 2012. [36]

Obrázek 41: Mince z nalezeného pokladu. [36]

Obrázek 42: Nalezený tubus. [36]

Obrázek 43: Obsah tubusu. [36]

Obrázek 44: Obec z ptačí perspektivy. [36]

Obrázek 45: Oslava 115 let výročí založení SDH Rohy v roce 2013. [36]